

Memo

Aan

Bijlage bij boeterapport Vion Farming

Van

Datum

14-6-2021

Kopie

Betreft

Genomen maatregelen na boeterapport

Constateringen door NVWA op 15 september 2020

1. De organisatoren zorgen er niet voor dat voor elk transport het welzijn van de dieren niet in het gedrang komt door onvoldoende coördinatie van de verschillende onderdelen van het transport, dat rekening wordt gehouden met de weersomstandigheden. Artikel 6.2, eerste lid, van de Wet dieren, j^o artikel 4,8, van de Regeling houders van dieren, j^o artikel 5. Derde lid onder a en b, van de Verordening (EG) nr 1/2005.
2. Het is verboden dieren te laten vervoeren op zodanige wijze dat het de dieren waarschijnlijk letsel of onnodig lijden berokkent. Vooraf zijn niet de nodige voorzieningen getroffen om de duur van het transport tot een minimum te beperken en tijdens het transport in de behoeften van de dieren te voorzien. Het transport werd niet zonder openthoud tot de plaats van bestemming uitgevoerd, en de omstandigheden voor het welzijn van de dieren werd niet regelmatig gecontroleerd en niet naar behoren in stand gehouden. Artikel 6.2, eerste lid, van de Wet dieren, j^o artikel 4,8, aanhef artikel 3 en artikel 3, onder a en f, van de Verordening (EG) nr 1/2005.

Reactie op constatering

Vion betreurt de gevonden constatering, vooral ook omdat het welzijn van de dieren hoog in het vaandel staat, zowel op het bedrijf van herkomst, tijdens het transport als gedurende verblijf op de locaties van Vion.

Oorzaakanalyse

De planning van het transport vindt plaats op basis van de verwachte weersvoorspellingen door het KNMI. Hierbij wordt het landelijke hitteprotocol in acht genomen. Dit landelijke hitteprotocol is verwerkt in een Vion hitteprotocol waarin aanvullende maatregelen worden beschreven. Zo ook op 15 September 2020.

Vanuit Vion wordt in geval van hitte extra aandacht besteed aan de communicatie rondom laad- en lostijden en de beladingsgraad. Transporteurs, varkenshouders en collega's binnen Vion worden op de hoogte gebracht. Communicatiemiddelen die worden ingezet zijn Farming-Net, de Vion-website en persoonlijke communicatie via e-mail of telefoon.

Uit de analyse van transporttijden en planning zijn geen calamiteiten gevonden die wijzen op extreme wachttijden op betreffende dag. Op 15 september is de planning (uit data van Vion) zo uitgevoerd dat er steeds 6 wagens zijn aangekomen op het terrein, die allemaal onder de gekoelde overkapping konden wachten, met uitzondering van de tijdsbestekken 9:00-10:00 uur en 13:00-14:00 uur, toen zijn er 7 aangekomen.

Corrigerende maatregelen

Door Vion zijn reeds de volgende corrigerende maatregelen ingezet:

- In overleg met NVWA inzet van tropenrooster, waardoor er op het heetst van de dag geen varkens vervoerd hoeven te worden;
- Extra aandacht voor het verdelen van transport over de koelste perioden van de dag;
- Hitteprotocol meerdere malen onder de aandacht gebracht bij transporteurs;
- Extra aandacht op aansluiten van transport op het lossen en de beschikbare ruimte op de slachterij;
- Extra aandacht op rust en ruimte voor en tijdens het lossen;
- Extra aandacht voor de beladingsgraad;
- Extra aandacht voor beschikbaarheid onder de schaduwrijke wachtstalling met draaiende ventilatoren;
- Extra controle door medewerkers van Vion (animal welfare officers).

Er wordt rekening gehouden met het feit dat het gaat om transport (met risico's op vertraging onderweg) en met het feit dat het gaat om transport van dieren.

Er wordt te allen tijde geanticipeerd op de situatie op dat moment en er wordt gedaan wat mogelijk is om het welzijn van de dieren te waarborgen.

Nederlandse Voedsel- en
Warenautoriteit
Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

> Retouradres Postbus 43006 3540 AA Utrecht

Wd202100760

Aan VION Farming B.V.
T.a.v.
Postbus 1
5280 AA Boxtel

**directie Strategie
divisie Juridische zaken
team Bestuurlijke
maatregelen**

Catharijnesingel 59
3511 GG Utrecht
Postbus 43006
3540 AA Utrecht
www.nvwa.nl

Contactpersoon
mevr. Struik
T 0900-03 88
bbb@nvwa.nl

Onze referentie
U-21/05083/202100760

Boetezaaknummer
202100760

Datum 25 juni 2021
Betreft Boetebeschikking

Geachte heer/mevrouw,

Een toezichthouder ¹ van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit heeft geconstateerd dat in het kader van de bedrijfsactiviteiten van uw onderneming meerdere voorschriften zijn overtreden die gesteld zijn bij of krachtens de Wet dieren.

Beslissing

Wegens overtreding van de hierna te noemen voorschriften leg ik de rechtspersoon VION Farming B.V. een boete op van € 7.500,00.

Motivering van deze beslissing

Bij de uitoefening van het toezicht op de bedrijfsactiviteiten van de onderneming op het parkeerterrein van het slachthuis, Boseind 15 te Boxtel op 15 september 2020 omstreeks 16.50 uur, heeft een toezichthouder van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, geconstateerd dat meerdere voorschriften overtreden zijn. Deze overtredingen zijn beboetbaar op grond van artikel 8.7. van de Wet dieren.

De toezichthouder heeft daarom een rapport opgemaakt, met het kenmerk 125333. Dat rapport is u inmiddels toegestuurd.

Met mijn brief kenmerk BBB/ROS/ROS/U-21/04997 van 4 juni 2021 bent u geïnformeerd over mijn voornemen een bestuurlijke boete op te leggen.

De rechtspersoon heeft geen gebruik gemaakt van de geboden gelegenheid de zienswijze naar voren te brengen.

Uit de feiten en omstandigheden die vastgelegd zijn in het rapport met kenmerk 125333, blijkt dat de onderstaande beboetbare feiten zijn bewezen.

---

¹ In deze brief wordt gesproken over één toezichthouder, uit het rapport blijkt of er bij het opmaken ervan één of meerdere toezichthouders betrokken zijn geweest.

Beboetbaar feit 1: De organisatoren zorgen er niet voor dat voor elk transport het welzijn van de dieren niet in het gedrang komt door onvoldoende coördinatie van de verschillende onderdelen van het transport, dat rekening wordt gehouden met de weersomstandigheden.

Overtreding van: artikel 6.2, eerste lid, van de Wet dieren, j° artikel 4.8, van de Regeling houders van dieren, j° artikel 5, derde lid onder a en b, van de Verordening (EG) nr 1/2005.

Boetebedrag: € 7.500,00

Beboetbaar feit 2: Het is verboden dieren te laten vervoeren op zodanige wijze dat het de dieren waarschijnlijk letsel of onnodig lijden berokkent. Vooraf zijn niet de nodige voorzieningen getroffen om de duur van het transport tot een minimum te beperken en tijdens het transport in de behoeften van de dieren te voorzien. Het transport werd niet zonder ophoud tot de plaats van bestemming uitgevoerd, en de omstandigheden voor het welzijn van de dieren werd niet regelmatig gecontroleerd en niet naar behoren in stand gehouden.

Overtreding van: artikel 6.2, eerste lid, van de Wet dieren, j° artikel 4.8, van de Regeling houders van dieren, j° aanhef artikel 3 en artikel 3, onder a en f, van de Verordening (EG) nr 1/2005.

Boetebedrag: € 4.500,00

Hoogte van de boete

De hoogte van de boete is vastgesteld conform artikel 2.2, eerste lid, onder b, van het Besluit handhaving en overige zaken Wet dieren (het Besluit), in samenhang met artikel 1.2 en de bijlage van de Regeling handhaving en overige zaken Wet dieren.

De NVWA heeft ambtshalve getoetst of de overtreding in de onderhavige zaak in aanmerking komt voor toepassing van een verdubbeling of halvering van de boete op grond van artikel 2.3 van het Besluit. De gevolgen van de door u begane overtreding voor de dierenwelzijn zijn zodanig, dat er aanleiding is om af te wijken van het standaardboetebedrag (€ 1.500,00) dat bij deze overtreding hoort.

Uit het rapport van bevindingen blijkt namelijk dat de varkens ernstige hittestress hadden tijdens het transport als gevolg van de (extreme) weersomstandigheden op die dag. Het welzijn van de dieren is hierdoor ernstig aangetast. Uit het rapport van bevindingen blijkt ook dat de varkens op de wagen hebben moeten wachten voordat zij toegang kregen tot het terrein om afgeladen te kunnen worden. Door deze vermijdbare wachttijd is het welzijn van de dieren ernstig aangetast als gevolg van de extreme weersomstandigheden. Onder deze vervoersomstandigheden hadden de varkens niet vervoerd mogen worden. De overtreding had derhalve dermate ernstige gevolgen voor het dierenwelzijn van de varkens, dat de NVWA aanleiding ziet om op grond van artikel 2.3, aanhef en onder b, van het Besluit, de boete te verdubbelen.

Het boetebedrag voor het beboetbare feit 1 is op grond van artikel 2.5 van het Besluit verhoogd, omdat de rechtspersoon op 24 mei 2019 (boetezaaknummer 201900026) eerder beboet is voor eenzelfde overtreding en er nog geen vijf jaar verlopen zijn sinds die eerdere boete onherroepelijk is geworden. De boete is gelijk aan de som van de voor de overtreding op te leggen boete en de voor die eerdere overtreding opgelegde boete. Het voorgaande maakt dat het boetebedrag voor het beboetbare feit 1 uitkomt op de som van € 4.500,- en € 3.000,- zijnde € 7.500,00.

directie Strategie
divisie Juridische zaken
team Bestuurlijke
maatregelen

Onze referentie
U-21/05083/202100760

Boetezaaknummer
202100760

Het boetebedrag voor het beboetbare feit 2 is op grond van artikel 2.5 van het Besluit verhoogd, omdat de rechtspersoon op 24 mei 2019 (boetezaaknummer 201900026) eerder beboet is voor eenzelfde overtreding en er nog geen vijf jaar verlopen zijn sinds die eerdere boete onherroepelijk is geworden. De boete is gelijk aan de som van de voor de overtreding op te leggen boete en de voor die eerdere overtreding opgelegde boete. Het voorgaande maakt dat het boetebedrag voor het beboetbare feit 2 uitkomt op de som van € 1.500,- en € 3.000,- zijnde € 4.500,00.

Bij de vaststelling van de hoogte van de boete is rekening gehouden met de omstandigheid dat de bewezenverklaarde beboetbare feiten een dusdanige samenhang vertonen dat voor deze overtredingen tezamen slechts eenmaal een boetebedrag vastgesteld is, te weten het boetebedrag horende bij het beboetbare feit 1. Ik leg u derhalve een boete op van € 7.500,00.

Betaling

De boete moet betaald zijn binnen zes weken na de inwerkingtreding van deze beschikking. De beschikking treedt in werking op de dag volgend op de dag waarop deze beschikking is verzonden.

Het Centraal Justitieel Incasso Bureau te Leeuwarden int de boete. U ontvangt van hen instructies voor de betaling.

Als het boetebedrag niet op de vervaldatum op de rekening van het CJIB is bijgeschreven volgen er twee aanmaningen. In de eerste aanmaning wordt het boetebedrag verhoogd met aanmaningskosten (€ 15,00). Deze kosten voor het niet tijdig betalen komen altijd voor uw rekening, ook als u later in bezwaar of beroep in het gelijk gesteld wordt.

Als ook na de tweede aanmaning niet binnen 2 weken betaald wordt, volgt een dwangbevel. De kosten voor het dwangbevel zijn ook voor rekening van de overtreder en kunnen aanzienlijk zijn.

Heeft u ondanks deze brief nog vragen omtrent het proces dan kunt u contact opnemen met het Klantcontactcentrum (0900-0388). Voor inhoudelijke vragen kunt u een e-mail sturen naar: bbb@nvwa.nl

Hoogachtend,
de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
namens

teamleider team Bestuurlijke maatregelen 1 LNV

Bezwaarmogelijkheid

Als u het niet eens bent met dit besluit, kunt u binnen zes weken - na verzending van dit besluit - een bezwaarschrift indienen. Doe dit op tijd, anders kan uw bezwaarschrift niet worden behandeld. Let wel: het indienen van een bezwaarschrift schort de werking van het besluit niet op.

Bij voorkeur kunt u uw bezwaarschrift via de e-mail verzenden naar vwabezwaarenberoep@nvwa.nl. Uw bezwaarschrift kunt u eventueel ook per post verzenden naar: **Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, divisie Juridische Zaken, team Bezwaar en Beroep**, Postbus 43006, 3540 AA Utrecht.

U dient uw bezwaarschrift **ten minste** te voorzien van:

- uw naam en adres;
- uw telefoonnummer;
- de datum;
- het kenmerk, zaaknummer van deze brief (deze gegevens vindt u in de rechterkantlijn);
- de gronden van bezwaar;
- uw handtekening.

Zou u zo vriendelijk willen zijn om een kopie van dit besluit mee te sturen?

NB. ook indien u uw bezwaarschrift per e-mail verstuurt, dient deze te voldoen aan bovenstaande eisen. Voldoet uw bezwaarschrift niet aan deze eisen, dan wordt uw bezwaarschrift niet in behandeling genomen. Het verdient de voorkeur om uw bezwaarschrift in Pdf-formaat als bijlage toe te voegen in het e-mailbericht.

Heeft u vragen, kijk dan op www.nvwa.nl/bezwaarenberoep.

* Als u uw bezwaarschrift in een vreemde taal opstelt en een vertaling voor een goede behandeling van het bezwaar nodig is, dient u zelf voor een vertaling van het bezwaarschrift te zorgen / If you submit your objection in a foreign language and a translation for proper handling of the objection is required, you should provide yourself a translation of the objection.

**directie Strategie
divisie Juridische zaken
team Bestuurlijke
maatregelen**

Onze referentie
U-21/05083/202100760

Boetezaaknummer
202100760

Nederlandse Voedsel- en
Warenautoriteit
Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

> Retouradres Postbus 43006 3540 AA Utrecht

Wd202100760k

Aan VION Farming B.V.
T.a.v
Postbus 1
5280 AA Boxtel

directie Strategie
divisie Juridische zaken
team Bestuurlijke
maatregelen

Catharijnesingel 59
3511 GG Utrecht
Postbus 43006
3540 AA Utrecht
www.nvwa.nl

Contactpersoon

T 0900-03 88

Onze referentie
BBB/ROS/ROS/U-21/04997

Boetezaaknummer
202100760

Datum 4 juni 2021
Betreft Voornemen tot boeteoplegging

Geachte heer/mevrouw,

Op 15 september 2020 vanaf 15.30 uur, heeft een toezichthouder ¹ van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit op het parkeerterrein van het slachthuis, Boseind 15 te Boxtel geconstateerd dat uw onderneming meerdere overtredingen heeft begaan die op grond van de Wet dieren beboetbaar zijn. Deze overtredingen zijn de rechtspersoon VION Farming B.V. toe te rekenen.

Naar aanleiding van de constatering is een rapport opgemaakt, kenmerk 125333. Een kopie van dit rapport is als bijlage 1 bij deze brief gevoegd.

Beboetbare feiten

Naar aanleiding van het rapport heb ik het voornemen de rechtspersoon een boete op te leggen van € 7.500,00 voor de hieronder vermelde beboetbare feiten.

Beboetbaar feit 1: De organisatoren zorgen er niet voor dat voor elk transport het welzijn van de dieren niet in het gedrang komt door onvoldoende coördinatie van de verschillende onderdelen van het transport, dat rekening wordt gehouden met de weersomstandigheden.

Overtreding van: artikel 6.2, eerste lid, van de Wet dieren, j° artikel 4.8, van de Regeling houders van dieren, j° artikel 5, derde lid onder a en b, van de Verordening (EG) nr 1/2005.

Boetebedrag: € 7.500,00

---

¹ In deze brief wordt gesproken over één toezichthouder, uit het rapport (bijlage 1) blijkt of er bij het opmaken ervan meerdere toezichthouders betrokken zijn geweest.

Beboetbaar feit 2: Het is verboden dieren te laten vervoeren op zodanige wijze dat het de dieren waarschijnlijk letsel of onnodig lijden berokkent. Vooraf zijn niet de nodige voorzieningen getroffen om de duur van het transport tot een minimum te beperken en tijdens het transport in de behoeften van de dieren te voorzien. Het transport werd niet zonder oponthoud tot de plaats van bestemming uitgevoerd, en de omstandigheden voor het welzijn van de dieren werd niet regelmatig gecontroleerd en niet naar behoren in stand gehouden.

Overtreding van: artikel 6.2, eerste lid, van de Wet dieren, j° artikel 4.8, van de Regeling houders van dieren, j° aanhef artikel 3 en artikel 3, onder a en f, van de Verordening (EG) nr 1/2005.

Boetebedrag: € 4.500,00

directie Strategie
divisie Juridische zaken
team Bestuurlijke
maatregelen

Onze referentie
BBB/ROS/ROS/U-21/04997

Boetezaaknummer
202100760

Interventiebeleid

Gelet op het Algemene Interventiebeleid NVWA en IB02-SPEC17, Specifiek interventiebeleid dierenwelzijn tijdens transport is een categorie B overtreding begaan. U vindt het beleid op onze website: <https://www.nvwa.nl/over-de-nvwa/hoe-de-nvwa-werkt/toezicht-maatregelen-en-boetes/interventiebeleid>

Hoogte van de boete

De hoogte van de boete is vastgesteld conform artikel 2.2, eerste lid, onder b, van het Besluit handhaving en overige zaken Wet dieren (het Besluit), in samenhang met artikel 1.2 en de bijlage van de Regeling handhaving en overige zaken Wet dieren.

De NVWA heeft ambtshalve getoetst of de overtreding in de onderhavige zaak in aanmerking komt voor toepassing van een verdubbeling of halvering van de boete op grond van artikel 2.3 van het Besluit. De gevolgen van de door u begane overtreding voor de dierenwelzijn zijn zodanig, dat er aanleiding is om af te wijken van het standaardboetebedrag (€ 1.500,00) dat bij deze overtreding hoort.

Uit het rapport van bevindingen blijkt namelijk dat de varkens ernstige hittestress hadden tijdens het transport als gevolg van de (extreme) weersomstandigheden op die dag. Het welzijn van de dieren is hierdoor ernstig aangetast. Uit het rapport van bevindingen blijkt ook dat de varkens op de wagen hebben moeten wachten voordat zij toegang kregen tot het terrein om afgeladen te kunnen worden. Door deze vermijdbare wachttijd is het welzijn van de dieren ernstig aangetast als gevolg van de extreme weersomstandigheden. Onder deze vervoersomstandigheden hadden de varkens niet vervoerd mogen worden. De overtreding had derhalve dermate ernstige gevolgen voor het dierenwelzijn van de varkens, dat de NVWA aanleiding ziet om op grond van artikel 2.3, aanhef en onder b, van het Besluit, de boete te verdubbelen.

directie Strategie
divisie Juridische zaken
team Bestuurlijke
maatregelen

Onze referentie
BBB/ROS/ROS/U-21/04997

Boetezaaknummer
202100760

Het boetebedrag voor het beboetbare feit 1 is op grond van artikel 2.5 van het Besluit verhoogd, omdat de rechtspersoon op 24 mei 2019 (boetezaaknummer 201900026) eerder beboet is voor eenzelfde overtreding en er nog geen vijf jaar verlopen zijn sinds die eerdere boete onherroepelijk is geworden. De boete is gelijk aan de som van de voor de overtreding op te leggen boete en de voor die eerdere overtreding opgelegde boete. Het voorgaande maakt dat het boetebedrag voor het beboetbare feit 1 uitkomt op de som van € 4.500,- en € 3.000,- zijnde € 7.500,00.

Het boetebedrag voor het beboetbare feit 2 is op grond van artikel 2.5 van het Besluit verhoogd, omdat de rechtspersoon op 24 mei 2019 (boetezaaknummer 201900026) eerder beboet is voor eenzelfde overtreding en er nog geen vijf jaar verlopen zijn sinds die eerdere boete onherroepelijk is geworden. De boete is gelijk aan de som van de voor de overtreding op te leggen boete en de voor die eerdere overtreding opgelegde boete. Het voorgaande maakt dat het boetebedrag voor het beboetbare feit 2 uitkomt op de som van € 1.500,- en € 3.000,- zijnde € 4.500,00.

Bij de vaststelling van de hoogte van de boete is rekening gehouden met de omstandigheid dat de bewezenverklaarde beboetbare feiten een dusdanige samenhang vertonen dat voor deze overtredingen tezamen slechts eenmaal een boetebedrag vastgesteld is, te weten het boetebedrag horende bij het beboetbare feit 1. Ik heb derhalve het voornemen u een boete op te leggen van € 7.500,00.

Zienswijze

Ik stel u in de gelegenheid uw zienswijze naar voren te brengen. Het is niet nodig om te herhalen wat eventueel eerder gezegd is bij het opnemen van een verklaring.

Bij voorkeur kunt u uw zienswijze via de e-mail (maximaal 10MB) verzenden naar zienswijze@nvwa.nl. U ontvangt een bevestiging als uw bericht verwerkt is.

Uw zienswijze kunt u eventueel ook per post verzenden naar de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, divisie Juridische zaken, team Bestuurlijke maatregelen, Postbus 43006, 3540 AA Utrecht,

U moet dat doen **binnen twee weken** na dagtekening van het nu voor u liggende voornemen tot boeteoplegging.

Vermeld in uw e-mail of brief het boetezaaknummer 202100760, kenmerk en datum van dit voornemen tot boeteoplegging.

Wanneer u niet binnen twee weken reageert dan wordt ervan uitgegaan dat u niets toe te voegen heeft aan wat u al eerder gezegd heeft bij de eventueel opgenomen verklaring.

Na deze twee weken neem ik een besluit. Dit besluit wordt in de vorm van een boetebeschikking zo snel mogelijk aan u bekend gemaakt. Tegen die boetebeschikking kunt u bezwaar maken. In die boetebeschikking zal uitgelegd worden hoe u dat kunt doen.

directie Strategie
divisie Juridische zaken
team Bestuurlijke
maatregelen

Hoogachtend,
de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
namen

Onze referentie
BBB/ROS/ROS/U-21/04997

Boetezaaknummer
202100760

teamleider team Bestuurlijke maatregelen 1 LNV

NB Het geven van een zienswijze is niet hetzelfde als het maken van bezwaar. U kunt nu uw zienswijze geven in reactie op het nu voor u liggende "voornemen tot boeteoplegging"; u kunt later bezwaar maken tegen een eventueel nog te geven boetebeschikking.

Bijlagen: 1. kopie rapport met kenmerk 125333. Uittreksels van de KvK en/of BRP worden om privacyredenen niet met het kopie van het rapport meegezonden. In dit rapport wordt verwezen naar 53 filmpjes die door de toezichthouder zijn gemaakt. Het is mogelijk deze bestanden op te vragen, u kunt hiervoor een verzoek indienen door een mail te sturen naar bbb@vwa.nl.

Onze referentie: 16183/125333/25761

RAPPORT VAN BEVINDINGEN

Ondergetekenden, inspecteurs met
toezichthoudersnummers respectievelijk , beide toezichthouders
van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) van het Ministerie van
Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, als bedoeld in artikel 5:11 van de
Algemene wet bestuursrecht, aangewezen voor het houden van toezicht op de
naleving van het bepaalde bij of krachtens de wettelijke voorschriften waarvan
het toezicht op de naleving is opgedragen aan de NVWA, hierna te noemen
toezichthouders, respectievelijk toezichthouder en toezichthouder
berichten u het volgende:

Dit rapport van bevindingen is opgesteld naar aanleiding van een 4-tal inspecties
in het kader van Vervoerder van dieren.

Locatie:

Boseind 10, 5281 RM Boxtel, gemeente Boxtel

Inleiding:

In dit rapport worden aangehaald de begripsbepalingen genoemd in artikel 1.1
van de Wet dieren, artikel 1.1. van de Regeling houders van dieren, hierna te
noemen: Regeling houders en artikel 2 van de Verordening (EG) Nr. 1/2005,
hierna te noemen: de Verordening.

Op 14 en 15 september 2020 werden in de weersvooruitzichten voor Nederland
ongewoon hoge temperaturen verwacht.

De maximum gemeten temperatuur in Eindhoven, het dichtstbijzijnde
temperatuurmeetpunt vanaf Boxtel op www.KNMI.nl, bedroeg op 14 september
2020, 31,5°C en op 15 september 2020 maar liefst 34,0°C.
Een overzicht van het KNMI met daarin de dag-gegevens van 14 en 15
september 2020 van het weerstation Eindhoven is als **bijlage 1** bij dit Rapport
van bevindingen gevoegd.

Het Protocol Vee-transport onder extreme temperaturen is onder meer van
toepassing wanneer er in De Bilt een temperatuur van 27°C wordt verwacht
volgens de app "het Weer in Nederland".

Een link naar – en uitleg over dit protocol is onder andere te vinden op de website
van Vee & Logistiek Nederland.

In dit protocol wordt met name aspecten aangegeven zoals :

- *verplaatsen van het transport naar ander tijdstip*
- *beladingsgraad verlagen;*
- *zorgen voor goed functionerende ventilatoren;*
- *Controleer de verkeerssituatie op de route onderweg naar het losadres voor
aanvang van het transport. Pas de route zo nodig aan;*
- *bel met 112 wanneer u vast komt te zitten in een lange file;*

Een afschrift van het Protocol Vee-transport onder extreme temperaturen (versie
2020) is als **bijlage 2** bij dit rapport van bevindingen gevoegd.

Een krantenartikel, gepubliceerd in het d.d. 16-09-2020, inzake hitte extremen, waarbij genoemd wordt dat op 15 september 2020, de hoogste temperatuur ooit in Nederland in september gemeten in Gilze-Rijen, 35,1 graden bedroeg, is als **bijlage 3** bij dit rapport van bevindingen gevoegd.

Aanleiding:

Maandag 14 september 2020

Naar aanleiding van hetgeen in de inleiding is vermeld, bevonden wij, toezichthouders ons op maandag 14 september 2020, omstreeks 16:00 uur en later op het terrein van slachthuis VION te Boxtel waar de vrachtwagens, geladen met varkens bestemd voor de slacht worden geparkeerd, tot ze toestemming krijgen om te gaan lossen. Wij bevonden ons daar in het kader van uit te voeren controles inzake de Transportverordening (Verordening (EG) nr. 1/2005)

De maximum gemeten temperatuur die dag in Eindhoven, het dichtstbijzijnde temperatuurmeetpunt vanaf Boxtel op www.knmi.nl, bedroeg op 14 september 2020, 31,5°C.

Tijdens deze controles werden wij, inspecteurs voornoemd, vergezeld van kwaliteitsmedewerker van VION Food Group. Tijdens deze controles spraken wij, toezichthouders, met verschillende chauffeurs en vernamen wij dat enkele al meer dan een uur stonden te wachten buiten de poort van het terrein van VION. Sommige chauffeurs gaven ook aan dat zij door de portier van VION de toegang tot het terrein werd geweigerd. Deze chauffeurs werd opgedragen door de portier van VION om in de buurt te blijven rijden. Door hem zouden ze gebeld worden wanneer ze het terrein op mochten om onder de overkapping te wachten tot wanneer ze kunnen gaan lossen. Wij, toezichthouders, merkten dat wanneer de vrachtwagens onder de overkapping stonden het nog wel 30 tot 45 minuten duurde voordat de vrachtwagens konden gaan lossen. Tussen 17:00 uur en 18:00 uur hebben wij, toezichthouders die dag, tijdens onze controles geconstateerd dat in een aantal aangevoerde vrachtwagens reeds een aantal varkens aanwezig waren die verschijnselen van hittestress vertoonden.

Daarop hebben wij kwaliteitsmedewerker van VION Food Group aangesproken op het gegeven dat het de dag erop, dinsdag 15 september 2020, nog warmer zou worden en hem gewaarschuwd, indien de planning de volgende niet zou worden aangepast, wij problemen verwachtten inzake hittestress bij de aangevoerde varkens.

Dinsdag 15 september 2020

Naar aanleiding van de bevindingen op 14 september 2020 bij VION te Boxtel bevonden wij, toezichthouders, vergezeld van toezichthouder, toezichthoudend dierenarts van de NVWA, ons op dinsdag 15 september 2020, omstreeks 15:30 uur, wederom op het parkeerterrein voor geladen veewagens van VION Boxtel B.V., Boseind 10 te 5281RM Boxtel, hierna te noemen: VION Boxtel. Wij bevonden ons daar wederom in het kader van uit te voeren controles inzake de Transportverordening (Verordening (EG) nr. 1/2005) Op het parkeerterrein staan veewagens, geladen met slachtvarkens te wachten totdat zij kunnen lossen bij VION Boxtel.

Alvorens het parkeerterrein te betreden hadden wij, toezichthouders ons gemeld bij de receptie van VION Boxtel B.V. Tijdens de inspectie werden wij wederom vergezeld van kwaliteitsmedewerker van VION Food Group.

Tijdens de controles op dinsdag 15 september 2020 bij VION Boxtel heb ik, toezichthouder een screenshot gemaakt van de weerapp "Het Weer in Nederland". De screenshot was om 18:16 uur. Ik zag in de weerapp, dat op dat moment ter plaatse de temperatuur 33,6° Celsius was met een luchtvochtigheid van 28% en een windsnelheid van 2 Beaufort.

De screenshot van de weerapp "Het Weer in Nederland" is als **bijlage 4** bij dit rapport van bevindingen gevoegd.

Bevinding 1:

Aldaar zag ik, toezichthouder op 15 september 2020, omstreeks 16:50 uur op voornoemde locatie, een truck met oplegger met de vermelding , aan komen rijden, geladen met dieren als bedoeld in artikel 2, aanhef en onder a) van de Verordening, varkens, respectievelijk voorzien van de kentekens en zijnde een voertuig als bedoeld in artikel 2, aanhef en onder z) van de Verordening.

Gelet op hun gewicht en grootte, betrof het varkens welke bestemd waren voor de slacht.

Wij, toezichthouders besloten dit voertuig in controle te nemen.

Volgens de app Het Weer in Nederland, d.d. 15 september 2020, weliswaar 15:45 uur, bleek dat de temperatuur in Boxtel op genoemd tijdstip 33.4 graden Celsius bedroeg.

Tijdstip aanvang controle bedoeld transport: 16:50 uur

Door toezichthoudend dierenarts van de NVWA is, naar aanleiding van deze controle een Veterinaire Verklaring opgemaakt betreffende de dieren, (vlees)varkens die zich op het vervoermiddel met de kentekens en bevonden. Hierin staat onder andere beschreven:

- de omstandigheden waarin de dieren zich bevonden.
- de lichamelijke toestand waarin de dieren werden aangetroffen
- wanneer en waardoor de toestand waarin de dieren werden aangetroffen was ontstaan
- dat de gezondheid van de dieren was benadeeld, waardoor sprake was van vermijdbaar lijden en
- hoe deze situatie voorkomen had kunnen worden.

Hieronder zijn delen uit genoemde Veterinaire Verklaring, betreffende het vervoermiddel met de kentekens in cursief, weergegeven:

Ik zag dat alle varkens het te warm hadden en een verhoogde ademhalingsfrequentie hadden. Toen ik dit nader bekeek zag ik dat er veel onrust onder de varkens was. Ik zag in vrijwel alle compartimenten dat er varkens zaten en stonden tussen liggende varkens. Soms zag ik de varkens over elkaar heen lopen en door enkele varkens werd gevochten met soortgenoten. Ik zag dat dit korte schermutselingen waren. Ik hoorde tijdens de inspectie soms varkens krijsen/gillen.

Ik zag bij heel veel varkens (meer dan 90%) rode `krassen` als gevolg van huidbeschadigingen.

Alle varkens hadden het benauwd. Ik zag dat alle varkens op de vrachtwagen een sterk verhoogde ademhaling hadden. Ik zag ongeveer 25% van de varkens met de bek open hijgen en bij ongeveer de helft daarvan schuimvorming optreden rond de bek. Een aantal varkens kwijlden uit de bek. Ik zag apathische, zittende varkens en varkens die versuft en afwezig waren. Ik zag dat de ogen van de varkens soms weg draaiden.

Ik zag varkens bij de openingen in de zijwanden naar verse lucht 'zoeken'.

Op de vrachtwagen heb ik alle compartimenten geïnspecteerd en vrijwel in elk compartiment filmbeelden vastgelegd. Op de beelden zijn de hierboven vermelde waarnemingen goed te zien.

De filmbeelden zijn onbewerkt en beschikbaar als bijlages bij de rapportage.

Aan de hand van de beelden heb ik ad random de ademhalingsfrequentie (AH/min.) van varkens, waar dat goed bij was waar te nemen, vastgesteld. Dit heb ik zo gedaan omdat ik tijdens de controles tekort tijd had om dit betrouwbaar uit te voeren. Bovendien was het met deze hoge ademhalingsfrequenties heel lastig tellen en tijd bijhouden, ook omdat er veel onrust bij de varkens was.

De volgende 11 waardes heb ik vastgesteld: 130, 130, 132, 133, 144, 150, 150, 156, 166, 168, 170. Ik stelde vast dat de ademhaling meer dan verviervoudigd tot bijna verzesvoudigd was.

Ter info, varkens van 26 weken oud (dit is circa de leeftijd van slachtvarkens), hebben normaal een ademhalingsfrequentie van 25 tot 35 per minuut in rust (thermo neutrale omstandigheden).

Ik schatte dat het gemiddelde gewicht van deze varkens ca. 120 kilo was. Ik zag dat het zeer vleestypische varkens waren, ik zag namelijk varkens met een zeer dunne beharing en brede, sterk bespierde lichaamsbouw.

Conclusie: alle slachtvarkens op deze vrachtwagen waren zodanig ernstig benauwd dat ik vaststelde dat ze aan ernstige hittestress leden.

Vraag 5a

Is de gezondheid en/of het welzijn van de dieren naar uw mening benadeeld?

Antwoord:

Ja, de gezondheid van de dieren is benadeeld, omdat bij hittestress de lichaamstemperatuur zal gaan stijgen. Indien dit doorzet zullen eiwitten in het lichaam coaguleren waardoor uiteindelijk het dier zal sterven. Ook is er veel onrust waardoor huidbeschadigingen door onderlinge gevechten ontstaan. Dat het in dit geval niet tot sterfte heeft geleid en dat de dieren later herstelden wil niet zeggen dat er geen schade is. Deze schade is mogelijk niet direct waar te nemen in de korte levensduur die het varken nog heeft.

Ja het welzijn is benadeeld omdat in gevolge artikel 1.3 Wet dieren wordt erkend dat dieren een 'eigen' waarde hebben. Het zijn wezens met gevoel. Welzijn omvat dus meer dan alleen de fysieke gezondheid (lichamelijke gezondheid) van een dier. Het welzijn van de dieren is benadeeld als niet aan al "de vijf vrijheden van Brambell" wordt voldaan die een goed welzijn waarborgen. Deze vrijheden zijn door de Brambell-commissie omschreven en zijn bekend onder "de vijf vrijheden van Brambell". Deze vijf vrijheden worden breeduit onderschreven door de Faculteit voor Diergeneeskunde, de Gezondheidsdienst voor Dieren, De Raad voor Dieren Aangelegenheden en het Ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit en zijn opgenomen in de Wet Dieren.

En

Het welzijn is ernstig benadeeld, omdat een varken dat in deze mate aan waarneembare hittestress lijdt en onder deze omstandigheden, op geen enkele manier in staat is zijn natuurlijk gedrag nog te kunnen uitoefenen."

Vraag 5b

Is er hierdoor sprake van vermijdbaar lijden?

Antwoord:

Ja. Het meeste lijden is vermijdbaar.

De planning van de varkens door VION is onvoldoende. Deze warme dagen waren in de week er voor al voorspeld: deze voorspelling klopte.

VION zou er voor moeten zorgen dat alle varkens, tenminste op voorspelde hete dagen, op tijd binnen op stal zijn, zonder wachttijden en kunnen rusten.

Dat is niet gebeurd.

De chauffeurs en varkensbedrijven zouden op voorspelde hete dagen geen varkens moeten/ willen vervoeren.

Vanaf 25 °C hebben varkens last van te hoge temperaturen: tijdens het transport en bij het oplopen van de temperatuur ondervinden ze steeds meer ongerief en dus steeds meer aantasting van hun dierenwelzijn.

Door dit hele proces toch gewoon door te laten lopen op voorspelde warme en hete dagen of dagdelen veroorzaakt men ernstig onnodig lijden.

De volledige veterinaire verklaring betreffende het vervoermiddel met de kentekens _____ is als **bijlage 5** bij dit rapport van bevindingen gevoegd. Tevens zijn door NVWA dierenarts _____ tijdens de controle, 10 filmopnames gemaakt van de vervoerde varkens op vervoermiddel met kentekens _____. Deze filmopnames zijn als bijlage 6 aan dit rapport van bevindingen gevoegd.

Het desbetreffende transport is uitgevoerd door _____, gevestigd _____, gemeente _____.

Vanwege de voorschriften zoals die op dat moment van kracht waren in verband met de COVID-19 pandemie heb ik, toezichthouder _____, in eerste instantie geen persoonlijk contact kunnen hebben met _____. Daarom heb ik op dinsdag 6 oktober 2020, telefonisch contact opgenomen met _____.

Ik, toezichthouder _____ heb mij in mijn naam en functie aan _____ bekend gemaakt. Daarna heb ik _____ op de hoogte gebracht van hetgeen door de NVWA dierenarts was geconstateerd, betreffende het transport met varkens, vervoerd op 15 september 2020 door chauffeur _____. Ik, toezichthouder _____ heb aan _____ kenbaar gemaakt dat de NVWA voor dit transport een rapport van bevindingen ging opmaken naar aanleiding van de geconstateerde hittestress. Ik heb aan _____ medegedeeld dat hij niet tot antwoorden verplicht is en dat hij, indien wenselijk, een verklaring kan afleggen.

Ik, toezichthouder _____ heb met Dhr. _____ afgesproken dat ik hem een email zou toesturen met daarin gesteld een aantal vragen met betrekking tot het uitgevoerde transport. Ik heb aan _____ medegedeeld dat hij niet verplicht was om de vragen te beantwoorden en dat als hij een vraag niet wilde beantwoorden hij dit niet hoefde. _____ zegde toe om de vragen te bekijken en te reageren.

De verstuurde mail aan _____ op dinsdag 6 oktober 2020 met daarin gesteld een aantal vragen is als **bijlage 7** bij dit rapport van bevindingen gevoegd.

Op vrijdag 6 november 2020 ontving ik, toezichthouder _____ per mail een reactie van betrokkene _____, namens _____ l. op de door mij verzonden mail.

Deze ontvangen mail is als **bijlage 8** bij dit rapport van bevindingen gevoegd.

Ik, toezichthouder _____ verk op dat _____, in de persoon van _____, in zijn op schrift gestelde verklaring onder meer aangeeft dat:

_____ "de opdrachtgever was voor het bewuste transport op 15-09-2020, dit na een expeditie opdracht van VION".

Van de hierboven genoemde overtredingen is tegen separaat een rapport van bevindingen opgemaakt.

Bevinding 2:

Aldaar zag ik, toezichthouder _____ op 15 september 2020, omstreeks 17:00 uur op omschreven locatie, een truck met oplegger met de vermelding "_____", aan komen rijden, geladen met dieren als bedoeld in artikel 2, aanhef en onder a) van de Verordening, varkens, respectievelijk voorzien van de kentekens _____, zijnde een voertuig als bedoeld in artikel 2, aanhef en onder z) van de Verordening.

Gelet op hun gewicht en grootte, betrof het varkens welke bestemd waren voor de slacht.

Wij, toezichthouders _____ besloten dit voertuig in controle te nemen.

Volgens de app Het Weer in Nederland, d.d. 15 september 2020, weliswaar 15:45 uur, bleek dat de temperatuur in Boxtel op genoemd tijdstip 33.4 graden Celsius bedroeg.

Tijdstip aanvang controle bedoeld transport: 17:00 uur

Door _____ toezichthoudend dierenarts van de NVWA is een veterinaire verklaring opgemaakt betreffende de dieren, (vlees)varkens, op het vervoermiddel met de kentekens _____. Hierin staat onder andere het volgende beschreven:

- de omstandigheden waarin de dieren zich bevonden.
- de lichamelijke toestand waarin de dieren werden aangetroffen
- wanneer en waardoor de toestand waarin de dieren werden aangetroffen was ontstaan
- dat de gezondheid van de dieren was benadeeld, waardoor sprake was van vermijdbaar lijden en
- hoe deze situatie voorkomen had kunnen worden.

Hieronder zijn delen uit genoemde veterinaire verklaring betreffende het vervoermiddel met kentekens _____ in cursief, weergegeven:

"Ik zag dat alle varkens het te warm hadden en een verhoogde ademhalingsfrequentie hadden. Toen ik dit nader bekeek zag ik dat er veel onrust onder de varkens was. Ik zag dat al de compartimenten erg vol zaten en dat er varkens krap tegen elkaar zaten, stonden of lagen. Ik zag dat ze soms boven op een liggend varken stonden. Ik zag in vrijwel alle compartimenten dat er varkens zaten en stonden tussen liggende varkens. Soms zag ik de varkens over elkaar heen lopen en door enkele varkens werd gevochten met soortgenoten. Ik zag dat

dit korte schermutselingen waren. Ik hoorde tijdens de inspectie soms varkens krijsen/gillen.

Ik zag bij heel veel varkens (meer dan 90%) rode 'krassen' als gevolg van huidbeschadigingen.

Alle varkens hadden het benauwd. Ik zag dat alle varkens op de vrachtwagen een sterk verhoogde ademhaling hadden. Ik zag ongeveer 25% van de varkens met de bek open hijgen en bij ongeveer de helft daarvan schuimvorming optreden rond de bek. Een aantal varkens kwijlden uit de bek. Ik zag apathische, zittende varkens en varkens die versuft en afwezig waren. Ik zag dat de ogen van de varkens soms weg draaiden.

Ik zag varkens bij de openingen in de zijwanden naar verse lucht 'zoeken'.

Op de vrachtwagen heb ik alle compartimenten geïnspecteerd en vrijwel in elk compartiment filmbeelden vastgelegd. Op de beelden zijn de hierboven vermelde waarnemingen goed te zien.

De filmbeelden zijn onbewerkt en beschikbaar als bijlages bij de rapportage.

Aan de hand van de beelden heb ik ad random de ademhalingsfrequentie (AH/min.) van varkens, waar dat goed bij was waar te nemen, vastgesteld. Dit heb ik zo gedaan omdat ik tijdens de controles tekort tijd had om dit betrouwbaar uit te voeren. Bovendien was het met deze hoge ademhalingsfrequenties heel lastig tellen en tijd bijhouden, ook omdat er veel onrust bij de varkens was.

De volgende 12 waardes heb ik vastgesteld: 140, 150, 150, 156, 160, 160, 162, 171, 180, 180, 184 en 200. Ik stelde vast dat de ademhaling meer dan verviervoudigd tot bijna verzevenvoudigd was.

Ter info, varkens van 26 weken oud (dit is circa de leeftijd van slachtvarkens), hebben normaal een ademhalingsfrequentie van 25 tot 35 per minuut in rust (thermo neutrale omstandigheden).

Vraag 5a

Is de gezondheid en/of het welzijn van de dieren naar uw mening benadeeld?

Antwoord:

Ja, de gezondheid van de dieren is benadeeld, omdat bij hittestress de lichaamstemperatuur zal gaan stijgen. Indien dit doorzet zullen eiwitten in het lichaam coaguleren waardoor uiteindelijk het dier zal sterven. Ook is er veel onrust waardoor huidbeschadigingen door onderlinge gevechten ontstaan. Dat het in dit geval niet tot sterfte heeft geleid en dat de dieren later herstelden wil niet zeggen dat er geen schade is. Deze schade is mogelijk niet direct waar te nemen in de korte levensduur die het varken nog heeft.

Ja het welzijn is benadeeld omdat in gevolge artikel 1.3 Wet dieren wordt erkend dat dieren een 'eigen' waarde hebben. Het zijn wezens met gevoel. Welzijn omvat dus meer dan alleen de fysieke gezondheid (lichamelijke gezondheid) van een dier. Het welzijn van de dieren is benadeeld als niet aan al "de vijf vrijheden van Brambell" wordt voldaan die een goed welzijn waarborgen. Deze vrijheden zijn door de Brambell-commissie omschreven en zijn bekend onder "de vijf vrijheden van Brambell". Deze vijf vrijheden worden breeduit onderschreven door de Faculteit voor Diergeneeskunde, de Gezondheidsdienst voor Dieren, De Raad voor Dieren Aangelegenheden en het Ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit en zijn opgenomen in de Wet Dieren.

En

Het welzijn is ernstig benadeeld, omdat een varken dat in deze mate aan waarneembare hittestress lijdt en onder deze omstandigheden, op geen enkele manier in staat is zijn natuurlijk gedrag nog te kunnen uitoefenen.

Vraag 5b

Is er hierdoor sprake van vermijdbaar lijden?

Antwoord:

Ja. Het meeste lijden is vermijdbaar.

De planning van de varkens door VION is onvoldoende. Deze warme dagen waren in de week er voor al voorspeld: deze voorspelling klopte.

VION zou er voor moeten zorgen dat alle varkens, tenminste op voorspelde hete dagen, op tijd binnen op stal zijn, zonder wachttijden en kunnen rusten.

Dat is niet gebeurd.

De chauffeurs en varkensbedrijven zouden op voorspelde hete dagen geen varkens moeten/willen vervoeren.

Vanaf 25 °C hebben varkens last van te hoge temperaturen: tijdens het transport en bij het oplopen van de temperatuur ondervinden ze steeds meer ongerief en dus steeds meer aantasting van hun dierenwelzijn.

Door dit hele proces toch gewoon door te laten lopen op voorspelde warme en hete dagen of dagdelen veroorzaakt men ernstig onnodig lijden.

De volledige Veterinaire Verklaring betreffende het vervoermiddel met de kentekens _____ is als **bijlage 9** bij dit rapport van bevindingen gevoegd.

Tevens zijn door NVWA dierenarts _____ tijdens de controle, 13 filmopnames gemaakt van de vervoerde varkens op vervoermiddel met kentekens _____. Deze filmopnames zijn als **bijlage 10** aan dit rapport van bevindingen gevoegd.

Het desbetreffende transport is uitgevoerd door _____ gevestigd te _____

Vanwege de voorschriften zoals die op dat moment van kracht waren in verband met de COVID-19 pandemie heb ik, toezichthouder _____ in eerste instantie geen persoonlijk contact kunnen hebben met _____. Daarom heb ik dinsdag 6 oktober 2020, telefonisch contact opgenomen met _____. Ik, toezichthouder _____ heb mij in mijn naam en functie aan _____ bekend gemaakt. Daarna heb ik _____ op de hoogte gebracht van hetgeen door de NVWA dierenarts was geconstateerd, betreffende het transport met varkens, vervoerd op 15 september 2020 door chauffeur _____

Ik, toezichthouder _____, heb aan de _____ kenbaar gemaakt dat de NVWA voor dit transport een rapport van bevindingen ging opmaken naar aanleiding van de geconstateerde hittestress. Ik heb aan de heer _____ medegedeeld dat hij niet tot antwoorden verplicht is en dat hij, indien gewenst, een verklaring kan afleggen.

Ik, toezichthouder _____ heb met _____ afgesproken dat ik hem een email zou toesturen met daarin gesteld een aantal vragen met betrekking tot het uitgevoerde transport. Ik heb hem medegedeeld dat hij niet verplicht was om de vragen te beantwoorden en dat als hij een vraag niet wilde beantwoorden hij dit niet hoefde. _____ zegde toe om de vragen te bekijken en te reageren.

De verstuurde mail aan _____ op dinsdag 6 oktober 2020 met daarin gesteld een aantal vragen is als **bijlage 11** bij dit rapport van bevindingen gevoegd.

Op dinsdag 27 oktober 2020 ontving ik, toezichthouder _____ per mail een reactie van betrokkene _____ namens _____ op de door mij verzonden mail.

Deze ontvangen mail, met daarin mee verzonden een PDF document is als **bijlage 12** bij dit rapport van bevindingen gevoegd.

Ik, toezichthouder _____ merk op dat _____, in de persoon van _____, in zijn op schrift gestelde verklaring onder meer aangeeft dat:

"Wij hebben helaas geen invloed op de planning van VION en kunnen er dus niks aan doen dat zij geen gehoor hebben gegeven aan uw verzoek".

"Wij hebben er alles aan gedaan om de dieren volgens de protocollen te vervoeren en het is in onze ogen dus niet terecht dat wij beschuldigd worden van hitte-stress, terwijl de VION eigenlijk een andere planning had moeten voeren".

Voor de hierboven genoemde overtredingen is tegen _____ separaat een rapport van bevindingen opgemaakt.

Bevinding 3:

Aldaar zag ik, toezichthouder _____ op 15 september 2020, omstreeks 17:25 uur op omschreven locatie, een voorwagen met aanhanger met de vermelding _____, aan komen rijden, geladen met dieren als bedoeld in artikel 2, aanhef en onder a) van de Verordening, varkens, respectievelijk voorzien van de kentekens _____ zijnde een voertuig als bedoeld in artikel 2, aanhef en onder z) van de Verordening. Gelet op hun gewicht en grootte, betrof het varkens welke bestemd waren voor de slacht.

Wij, toezichthouders _____ besloten dit voertuig in controle te nemen.

Volgens de app Het Weer in Nederland, d.d. 15 september 2020, weliswaar 15:45 uur, bleek dat de temperatuur in Boxtel op genoemd tijdstip 33.4 graden Celsius bedroeg.

Tijdstip aanvang controle bedoeld transport: 17:25 uur

Door _____ toezichthoudend dierenarts van de NVWA is een Veterinaire Verklaring opgemaakt betreffende de dieren, (vlees)varkens, op het vervoermiddel met de kentekens _____. Hierin staat onder andere het volgende beschreven:

- de omstandigheden waarin de dieren zich bevonden.
- de lichamelijke toestand waarin de dieren werden aangetroffen
- wanneer en waardoor de toestand waarin de dieren werden aangetroffen was ontstaan
- dat de gezondheid van de dieren was benadeeld, waardoor sprake was van vermijdbaar lijden en
- hoe deze situatie voorkomen had kunnen worden.

Hieronder delen uit genoemde Veterinaire Verklaring, betreffende het vervoermiddel met de kentekens _____ in cursief weergegeven:

Ik zag dat alle varkens het te warm hadden en een verhoogde ademhalingsfrequentie hadden. Toen ik dit nader bekeek zag ik dat er veel onrust onder de varkens was. Ik zag in vrijwel alle compartimenten dat er varkens zaten en stonden tussen liggende varkens. Soms zag ik de varkens over elkaar heen lopen en door enkele varkens werd gevochten met soortgenoten. Ik zag dat dit

korte schermutselingen waren. Ik hoorde tijdens de inspectie soms varkens krijsen/gillen.

Ik zag bij heel veel varkens (meer dan 90%) rode 'krassen' als gevolg van huidbeschadigingen.

Alle varkens hadden het benauwd. Ik zag dat alle varkens op de vrachtwagen een sterk verhoogde ademhaling hadden. Ik zag ongeveer 25% van de varkens met de bek open hijgen en bij ongeveer de helft daarvan schuimvorming optreden rond de bek. Een aantal varkens kwijlden uit de bek. Ik zag apathische, zittende varkens en varkens die versuft en afwezig waren. Ik zag dat de ogen van de varkens soms weg draaiden. In de achterwagen zag ik op de derde laag in het voorste compartiment een varken staan welke heel heftig trilde over zijn hele lichaam. De trillingen waren zo heftig en de ademhaling zo hoog dat tellen van de ademhaling niet meer mogelijk was. Ik bedacht me dat de kans dat het varken dood neer zou storten groot was. Na een paar minuten ging het varken apathisch liggen en werd het trillen minder. Het varken is toch levend bij de plek gekomen waar het gedood werd voor de slacht.

Ik zag varkens bij de openingen in de zijwanden naar verse lucht 'zoeken'.

Op de vrachtwagen heb ik alle compartimenten geïnspecteerd en vrijwel in elk compartiment filmbeelden vastgelegd. Op de beelden zijn de hierboven vermelde waarnemingen goed te zien. Alleen het trillende varken heb ik niet tijdig kunnen filmen.

De filmbeelden zijn onbewerkt en beschikbaar als bijlages bij de rapportage.

Aan de hand van de beelden heb ik ad random de ademhalingsfrequentie (AH/min.) van varkens, waar dat goed bij was waar te nemen, vastgesteld. Dit heb ik zo gedaan omdat ik tijdens de controles tekort tijd had om dit betrouwbaar uit te voeren. Bovendien was het met deze ademhalingsfrequenties heel lastig tellen en tijd bijhouden, ook omdat er veel onrust bij de varkens was.

De volgende 15 waardes heb ik vastgesteld: 129, 141, 144, 148, 150, 150, 150, 150, 153, 173, 180, 198, 200, 213, 225. Ik stelde vast dat de ademhaling meer dan verviervoudigd tot bijna verzevenvoudigd was.

Ter info, varkens van 26 weken oud (dit is circa de leeftijd van slachtvarkens), hebben normaal een ademhalingsfrequentie van 25 tot 35 per minuut in rust (thermo neutrale omstandigheden).

Vraag 5a

Is de gezondheid en/of het welzijn van de dieren naar uw mening benadeeld?

Antwoord:

Ja, de gezondheid van de dieren is benadeeld, omdat bij hittestress de lichaamstemperatuur zal gaan stijgen. Indien dit doorzet zullen eiwitten in het lichaam coaguleren waardoor uiteindelijk het dier zal sterven. Ook is er veel onrust waardoor huidbeschadigingen door onderlinge gevechten ontstaan. Dat het in dit geval niet tot sterfte heeft geleid en dat de dieren later herstelden wil niet zeggen dat er geen schade is. Deze schade is mogelijk niet direct waar te nemen in de korte levensduur die het varken nog heeft.

Ja het welzijn is benadeeld omdat in gevolge artikel 1.3 Wet dieren wordt erkend dat dieren een 'eigen' waarde hebben. Het zijn wezens met gevoel. Welzijn omvat dus meer dan alleen de fysieke gezondheid (lichamelijke gezondheid) van een dier. Het welzijn van de dieren is benadeeld als niet aan al "de vijf vrijheden van Brambell" wordt voldaan die een goed welzijn waarborgen. Deze vrijheden zijn door de Brambell-commissie omschreven en zijn bekend onder "de vijf vrijheden van Brambell". Deze vijf vrijheden worden breeduit onderschreven door de Faculteit voor Diergeneeskunde, de Gezondheidsdienst voor Dieren, De Raad voor

Dieren Aangelegenheden en het Ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit en zijn opgenomen in de Wet Dieren.

En

Het welzijn is ernstig benadeeld, omdat een varken dat in deze mate aan waarneembare hittestress lijdt en onder deze omstandigheden, op geen enkele manier in staat is zijn natuurlijk gedrag nog te kunnen uitoefenen.

Vraag 5b

Is er hierdoor sprake van vermijdbaar lijden?

Antwoord:

Ja. Het meeste lijden is vermijdbaar.

De planning van de varkens door VION is onvoldoende. Deze warme dagen waren in de week er voor al voorspeld: deze voorspelling klopte.

VION zou er voor moeten zorgen dat alle varkens, tenminste op voorspelde hete dagen, op tijd binnen op stal zijn, zonder wachttijden en kunnen rusten.

Dat is niet gebeurd.

De chauffeurs en varkensbedrijven zouden op voorspelde hete dagen geen varkens moeten/ willen vervoeren.

Vanaf 25 °C hebben varkens last van te hoge temperaturen: tijdens het transport en bij het oplopen van de temperatuur ondervinden ze steeds meer ongerief en dus steeds meer aantasting van hun dierenwelzijn.

Door dit hele proces toch gewoon door te laten lopen op voorspelde warme en hete dagen of dagdelen veroorzaakt men ernstig onnodig lijden.

De volledige Veterinaire Verklaring betreffende het vervoermiddel met de kentekens _____ is als **bijlage 13** bij dit rapport van bevindingen gevoegd. Tevens zijn door NVWA dierenarts tijdens de controle 16 filmopnames gemaakt van de vervoerde varkens op vervoermiddel met kentekens _____. Deze filmopnames zijn als **bijlage 14** aan dit rapport van bevindingen gevoegd.

Het desbetreffende transport is uitgevoerd door _____

Vanwege de voorschriften zoals die op dat moment van kracht waren in verband met de COVID-19 pandemie heb ik, toezichthouder _____, in eerste instantie geen persoonlijk contact kunnen hebben met _____

Daarom heb ik dinsdag 13 oktober 2020, telefonisch contact _____ opgenomen met _____

Ik, toezichthouder _____ heb mij in mijn naam en functie aan _____ bekend gemaakt. Daarna heb ik _____ op de hoogte gebracht van hetgeen door de NVWA dierenarts was geconstateerd, betreffende het transport met varkens, vervoerd op 15 september 2020 door chauffeur _____

Ik, toezichthouder _____ heb aan de _____ kenbaar gemaakt dat de NVWA voor dit transport een rapport van bevindingen ging opmaken naar aanleiding van de geconstateerde hittestress. Ik heb aan _____ medegedeeld dat hij niet tot antwoorden verplicht is en dat hij, indien gewenst, een verklaring kan afleggen.

Ik, toezichthouder _____ heb met _____ afgesproken dat ik hem een email zou toesturen met daarin gesteld een aantal vragen met betrekking tot het uitgevoerde transport. Ik heb hem medegedeeld dat hij niet verplicht was om de vragen te beantwoorden en dat als hij een vraag niet wilde beantwoorden hij dit niet hoefde. _____; zegde toe om de vragen te bekijken en te reageren.

De verstuurde mail aan _____ op dinsdag 13 oktober 2020 met daarin gesteld een aantal vragen is als **bijlage 15** bij dit rapport van bevindingen gevoegd.

Op donderdag 15 oktober 2020 ontving ik, toezichthouder _____ per telefoon een reactie van betrokkene _____, namens _____, op de door mij verzonden mail. _____ verklaarde per telefoon als volgt:

"Ik heb de filmpjes bekeken en ik ben het er absoluut niet mee eens dat dit hittestress is. De varkens hebben het warm maar dit is geen hittestress. Ik ga er verder niks over verklaren en breng het voor de rechter. Je moet die filmpjes nog maar eens goed bekijken".

Ik, toezichthouder _____ merk op dat _____ in de persoon van _____ verder niet heeft gereageerd op de op schrift gestelde vragen.

Voor de hierboven genoemde overtredingen is tegen _____ separaat een rapport van bevindingen opgemaakt.

Bevinding 4:

Aldaar zag ik, toezichthouder _____ op 15 september 2020, omstreeks 18:00 uur op omschreven locatie, een trekkend voertuig met oplegger aan komen rijden, geladen met dieren als bedoeld in artikel 2, aanhef en onder a) van de Verordening, varkens, respectievelijk voorzien van de kentekens _____ zijnde een voertuig als bedoeld in artikel 2, aanhef en onder z) van de Verordening. Gelet op hun gewicht en grootte, betrof het varkens welke bestemd waren voor de slacht.

Wij, toezichthouders _____ besloten dit voertuig in controle te nemen. Volgens de app Het Weer in Nederland, d.d. 15 september 2020, weliswaar 15:45 uur, bleek dat de temperatuur in Boxtel op genoemd tijdstip 33.4 graden Celsius bedroeg. Tijdstip aanvang controle bedoeld transport: 18:00 uur

Door _____ toezichthoudend dierenarts van de NVWA, is een Veterinaire Verklaring opgemaakt betreffende de dieren, (vlees)varkens op het vervoermiddel _____. Hierin staat onder andere het volgende beschreven:

- de omstandigheden waarin de dieren zich bevonden.
- de lichamelijke toestand waarin de dieren werden aangetroffen
- wanneer en waardoor de toestand waarin de dieren werden aangetroffen was ontstaan
- dat de gezondheid van de dieren was benadeeld, waardoor sprake was van vermijdbaar lijden en
- hoe deze situatie voorkomen had kunnen worden.

Hieronder zijn delen uit genoemde Veterinaire Verklaring betreffende het vervoermiddel met de kentekens _____, in cursief, weergegeven.

Ik zag dat alle varkens het te warm hadden en een verhoogde ademhalingsfrequentie hadden. Toen ik dit nader bekeek zag ik dat er veel onrust onder de varkens was. Ik zag in vrijwel alle compartimenten dat er varkens zaten en stonden tussen liggende varkens. Soms zag ik de varkens over elkaar heen lopen en door enkele varkens werd gevochten met soortgenoten. Ik zag dat dit korte schermutselingen waren. Ik hoorde tijdens de inspectie soms varkens krijsen/gillen.

Ik zag bij heel veel varkens (meer dan 90%) rode 'krassen' als gevolg van huidbeschadigingen.

Alle varkens hadden het benauwd. Ik zag dat alle varkens op de vrachtwagen een sterk verhoogde ademhaling hadden. Ik zag ongeveer 25% van de varkens met de bek open hijgen en bij ongeveer de helft daarvan schuimvorming optreden rond de bek. Een aantal varkens kwijlden uit de bek. Ik zag apathische, zittende varkens en varkens die versuft en afwezig waren. Ik zag dat de ogen van de varkens soms weg draaiden. Ik zag varkens bij de openingen in de zijwanden naar verse lucht 'zoeken'.

Op de vrachtwagen heb ik alle compartimenten geïnspecteerd en vrijwel in elk compartiment filmbeelden vastgelegd. Op de beelden zijn de hierboven vermelde waarnemingen goed te zien. De filmbeelden zijn onbewerkt en beschikbaar als bijlages bij de rapportage.

Aan de hand van de beelden heb ik ad random de ademhalingsfrequentie (AH/min.) van varkens, waar dat goed bij was waar te nemen, vastgesteld. Dit heb ik zo gedaan omdat ik tijdens de controles tekort tijd had om dit betrouwbaar uit te voeren. Bovendien was het met deze hoge ademhalingsfrequenties heel lastig tellen en tijd bijhouden, ook omdat er veel onrust bij de varkens was. De volgende 14 waardes heb ik vastgesteld: 125, 135, 146, 153, 160, 163, 165, 170, 171, 171, 180, 180, 180, 197. Ik stelde vast dat de ademhaling verviervoudigd tot bijna verzesvoudigd was.

Ter info, varkens van 26 weken oud (dit is circa de leeftijd van slachtvarkens), hebben normaal een ademhalingsfrequentie van 25 tot 35 per minuut in rust (thermo neutrale omstandigheden).

Vraag 5a

Is de gezondheid en/of het welzijn van de dieren naar uw mening benadeeld?

Antwoord:

Ja, de gezondheid van de dieren is benadeeld, omdat bij hittestress de lichaamstemperatuur zal gaan stijgen. Indien dit doorzet zullen eiwitten in het lichaam coaguleren waardoor uiteindelijk het dier zal sterven. Ook is er veel onrust waardoor huidbeschadigingen door onderlinge gevechten ontstaan. Dat het in dit geval niet tot sterfte heeft geleid en dat de dieren later herstelden wil niet zeggen dat er geen schade is. Deze schade is mogelijk niet direct waar te nemen in de korte levensduur die het varken nog heeft.

Ja het welzijn is benadeeld omdat in gevolge artikel 1.3 Wet dieren wordt erkend dat dieren een 'eigen' waarde hebben. Het zijn wezens met gevoel. Welzijn omvat dus meer dan alleen de fysieke gezondheid (lichamelijke gezondheid) van een dier. Het welzijn van de dieren is benadeeld als niet aan al "de vijf vrijheden van Brambell" wordt voldaan die een goed welzijn waarborgen. Deze vrijheden zijn door de Brambell-commissie omschreven en zijn bekend onder "de vijf vrijheden van Brambell". Deze vijf vrijheden worden breeduit onderschreven door de Faculteit voor Diergeneeskunde, de Gezondheidsdienst voor Dieren, De Raad voor Dieren Aangelegenheden en het Ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit en zijn opgenomen in de Wet Dieren.

Alleen als aan de vijf vrijheden is voldaan, krijgen de dieren de zorg die zij redelijkerwijs behoeven. Dieren moeten gevrijwaard zijn:

1. van dorst en onjuiste voeding.

door de beschikbaarheid van vers water en geschikt voer kan een optimale gezondheid en energiehuishouding worden gegarandeerd.

Het is niet waarschijnlijk dat alle varkens op deze oplegger vrij waren van dorst: dit was echter niet vast te stellen. Het ging hier om kort transport waarbij water wettelijk niet beschikbaar hoeft te zijn. (Korter dan 8 uren).

2. fysiek en fysiologisch (thermaal) ongerief.

door een geschikte (tochtvrij, goede temperatuur, en voldoende omvang) en veilige huisvesting te bieden, inclusief een comfortabele rust/schuilplaats.

Hergroepering, het laden en het transport veroorzaken fysiek ongerief voor alle varkens.

Er was duidelijk thermaal ongerief bij alle varkens. Varkens zweten niet behalve op hun neusspiegel en kunnen alleen door waterverdamping via de bek vanuit de voorste luchtwegen extra warmte afstaan en hun temperatuur proberen te reguleren. Varkens zijn erg zwaar: hun longen en hart hebben voor de lichaamsbouw slechts beperkte capaciteit. Afkoelen via hijgen (panting) is daardoor voor varkens minder effectief in vergelijking met andere diersoorten. Door de relatief zware bouw en de speklaag treedt bovendien snel warmteaccumulatie op. Deze varkens ademden 4 tot 6 maal zo snel als varkens in rust in hun thermo neutrale zone.

Varkens van rond de 100 kilo beginnen zich al vanaf een omgevingstemperatuur van 20°C minder comfortabel te voelen. Hoe zwaarder het varken en hoe hoger de omgevingstemperatuur oploopt hoe meer ongerief de varkens ervaren.

3. pijn, verwondingen en ziektes,

door deze te voorkomen en wanneer ze toch optreden ze snel en adequaat te diagnosticeren en te behandelen.

Door hergroepering met als gevolg schermutselingen, door hittestress verdere onrust en meer bewegingen in de groep waardoor veel huidbeschadigingen ontstaan. Deze verwondingen zijn pijnlijk.

4. angst en chronische stress,

door een huisvesting en management te hanteren die angst en stress voorkomen, door een goede socialisatie om angst voor mensen in de toekomst te voorkomen.

Er ontstaat angst door laden, hergroeperen en transport. Er was sprake van hittestress.

5. en zijn daardoor zijn gevrijwaard van beperkingen in hun natuurlijk/normaal gedrag.

door het aanbieden van een huisvestingssysteem waarin het dier zijn soort specifieke behoeften (eten en drinken, bewegingsvrijheid, foerageergedrag, hygiëne /poetsgedrag, exploratiegedrag, contact met soortgenoten en dat de dieren overzicht hebben over de omgeving en dingen kunnen aan zien komen) kan vervullen.

Het welzijn is ernstig benadeeld, omdat een varken dat in deze mate aan waarneembare hittestress lijdt en onder deze omstandigheden, op geen enkele manier in staat is zijn natuurlijk gedrag nog te kunnen uitoefenen.

Vraag 5b

Is er hierdoor sprake van vermijdbaar lijden?

Antwoord:

Ja. Het meeste lijden is vermijdbaar.

De planning van de varkens door VION is onvoldoende. Deze warme dagen waren in de week er voor al voorspeld: deze voorspelling klopte.

VION zou er voor moeten zorgen dat alle varkens, tenminste op voorspelde hete dagen, op tijd binnen op stal zijn, zonder wachttijden en kunnen rusten.

Dat is niet gebeurd.

De chauffeurs en varkensbedrijven zouden op voorspelde hete dagen geen varkens moeten/ willen vervoeren.

Vanaf 25 °C hebben varkens last van te hoge temperaturen: tijdens het transport en bij het oplopen van de temperatuur ondervinden ze steeds meer ongerief en dus steeds meer aantasting van hun dierenwelzijn.

Door dit hele proces toch gewoon door te laten lopen op voorspelde warme en hete dagen of dagdelen veroorzaakt men ernstig onnodig lijden.

De volledige Veterinaire Verklaring betreffende het vervoermiddel met de kentekens _____ is als **bijlage 16** bij dit rapport van bevindingen gevoegd. Tevens zijn door NVWA dierenarts _____, tijdens de controle, 14 filmopnames gemaakt van de vervoerde varkens op vervoermiddel met kentekens _____. Deze filmopnames zijn als **bijlage 17** bij dit rapport van bevindingen gevoegd.

Het desbetreffende transport is uitgevoerd door _____

Vanwege de voorschriften zoals die op dat moment van kracht waren in verband met de COVID-19 pandemie heb ik, toezichthouder _____, in eerste instantie geen persoonlijk contact kunnen hebben met _____ voornoemd. Daarom heb ik dinsdag 13 oktober 2020, telefonisch contact opgenomen met _____

Ik, toezichthouder _____ heb mij in mijn naam en functie aan _____ bekend gemaakt. Daarna heb ik _____ op de hoogte gebracht van hetgeen door de NVWA dierenarts was geconstateerd, betreffende het transport met varkens, vervoerd op 15 september 2020 door chauffeur _____

Ik, toezichthouder _____ heb aan de _____ kenbaar gemaakt dat de NVWA voor dit transport een rapport van bevindingen ging opmaken naar aanleiding van de geconstateerde hittestress. Ik heb aan _____ medegedeeld dat hij niet tot antwoorden verplicht is en dat hij, indien gewenst, een verklaring kan afleggen.

Ik, toezichthouder _____ heb met _____ afgesproken dat ik hem een email zou toesturen met daarin gesteld een aantal vragen met betrekking tot het uitgevoerde transport. Ik heb hem medegedeeld dat hij niet verplicht was om de vragen te beantwoorden en dat als hij een vraag niet wilde beantwoorden hij dit niet hoefde. _____ zegde toe om de vragen te bekijken en te reageren.

De verstuurde mail aan [redacted] op dinsdag 13 oktober 2020 met daarin gesteld een aantal vragen is als **bijlage 18** bij dit rapport van bevindingen gevoegd.

Ik, toezichthouder [redacted] merk op dat [redacted] op geen enkele wijze verder heeft gereageerd op de op schrift gestelde vragen.

Van de hierboven genoemde overtredingen is tegen [redacted] . separaat een rapport van bevindingen opgemaakt.

Organisator:

Volgens artikel 2 van de Transportverordening 1/2005, waarin definities worden uitgelegd, staat onder andere onder sub q), ii) als organisator beschreven:

"Een natuurlijke persoon of rechtspersoon die aan meer dan één vervoerder een transport in opdracht heeft gegeven".

Tevens blijkt dit onder meer uit de op schrift gestelde afgegeven verklaring van [redacted] (zie bijlage 8)

Wij, toezichthouders [redacted] merken op dat uit eerdere onderzoeken is gebleken dat VION Farming de opdrachtgever is van de uitgevoerde varkenstransporten en zodoende kan worden gezien als organisator van de uitgevoerde transporten.

In 2018 is een Rapport van Bevinding opgemaakt tegen VION Farming met onderzoeksnummer 146870 en rapportnummer 112453, d.d. 26 juli 2018.

Naar aanleiding van dit Rapport van Bevindingen is in 2018 door collega's [redacted] gesproken met [redacted] (DVM, Director Quality

Assurance VION Netherlands), [redacted] (vestigingsmanager VION Boxtel B.V.) en [redacted] (manager Operations van VION) om onder meer de gang van zaken van 26 juli 2018 te bespreken. [redacted] heeft aan de

voornoemde personen medegedeeld dat zij niet tot antwoorden verplicht waren. Gedurende dit gesprek is onder meer door de heer [redacted] het volgende gezegd:

- Het plannen van de aan te voeren varkens voor VION Boxtel en het organiseren van de transporten daarvoor plaatsvindt door VION Farming.
- In de zomerperiode aldaar tussen de 1100 en 1150 varkens per uur worden geslacht, gedurende 16 uur per dag.
- Een lege plek in de slachtlijn € 12,50 kost.
- Voor het slachtproces 162 medewerkers benodigd zijn.
- Het uurloon van de medewerkers gemiddeld € 19,50 bedraagt.

Wij toezichthouders [redacted] merken op dat ondanks de mondelinge waarschuwing die toezichthouders voornoemd hebben gegeven op maandag 14 september 2020 aan VION, in de persoon van [redacted] om rekening te houden met de aanvoerplanning van de varkens, gelet op de verwachte hitte van de volgende dag, 15 september 2020, toch regulier varkens zijn blijven aanvoeren op het heetst van de dag.

Tenslotte merken wij, toezichthouders [redacted] en [redacted] op, dat NVWA dierenarts [redacted] in zijn Veterinaire Verklaringen opmerkt dat het minstens het half uur tot 3 kwartier duurde voordat gestationeerde vrachtwagens, beladen met varkens onder de overkapping op het terrein van VION, het sein kregen om daadwerkelijk te mogen gaan lossen.

In het geval van varkenstransporteur [redacted] is uit de vervoersdocument en de verklaring van de chauffeur [redacted] zelfs gebleken dat dit transport op 15-09-2020 om 16:00 uur was gepland, dat dit transport om 16:10 uur aankwam bij de slachterij om vervolgens door de portier van VION het buitengebied in te worden gestuurd. Om 16:50 uur werd de desbetreffende chauffeur gebeld door de portier dat hij het terrein van VION op kon komen rijden om vervolgens nog een half uur tot drie kwartier onder de overkapping te moeten wachten alvorens te mogen gaan lossen.

Chauffeur [redacted] verklaarde op dinsdag 15 september 2020 omstreeks 17:15 uur aan mij, toezichthouder [redacted] het volgende:

"Wat kan ik eraan doen? Er zit gewoon een verschil in varkens. Ik was om 16:00 gepland, ik mocht om 16:50 komen."

Op het vervoersdocument staat het volgende:

Dieren	aankomst	andere	andere	andere	andere
	15/9	16:00			

Bij "In te vullen door ontvanger slachterij" staat bij "aankomst" 16:10 uur geschreven.

Het vervoersdocument is als **bijlage 19** bij dit Rapport van bevindingen gevoegd. Toen ik, toezichthouder [redacted], op het voornoemde tijdstip sprak met chauffeur [redacted] was de vrachtwagen nog steeds geladen met varkens en stond deze onder de overkapping te wachten om gelost te worden.

Op de website van VION Farming staat onder andere het volgende geschreven: *Vion Farming is verantwoordelijk voor de aanvoer van vleesvarkens en zeugen van het boeren erf naar de verschillende slachterijen van Vion in Nederland. Daarnaast werkt Vion Farming ook samen met professionele, onafhankelijke tussenpersonen. Beiden hebben regelmatig contact met de varkenshouder. Ze inventariseren de dierstromen en maken de planning voor het transport van de opgegeven dieren. Dat gebeurt in nauw overleg met de Centrale Planning in Boxtel.*

Een afschrift van de website <https://www.vionfarming.nl/over-vion-farming/> is als **bijlage 20** bij dit Rapport van bevindingen gevoegd.

Hetgeen in dit Rapport van Bevindingen terzake de bevindingen 1, 2, 3 en 4 is gerelateerd betreft overtredingen van:

Artikel 6.2, lid 1 en 2.5 van de Wet Dieren jo artikel 4.8 van de Regeling houders van dieren jo artikel 3 aanhef en onder a) en artikel 5, lid 3 aanhef en onder a) van de VERORDENING (EG) Nr. 1/2005.

Het is verboden dieren (respectievelijk 180, 180, 192 en 180 vleesvarkens) te laten vervoeren op zodanige wijze dat het de dieren waarschijnlijk letsel of onnodig lijden (hittestress) berokkent. Bovendien dient vooraf alle nodige voorzieningen zijn getroffen om de duur van een transport tot een minimum te beperken (wachttijden bij VION) en tijdens het transport in de behoefte van de dieren te voorzien.

Tevens dient het transport zonder oponthoud (wachttijden bij VION) tot de plaats van bestemming te worden uitgevoerd en de omstandigheden voor het welzijn van de dieren dienen regelmatig gecontroleerd te worden en in stand te worden gehouden.

Organisatoren zorgen er voor elk transport voor dat het welzijn van de dieren niet in het gedrang komt door onvoldoende coördinatie (wachttijden bij VION) van de verschillende onderdelen van het transport, dat rekening wordt gehouden met de weersomstandigheden (temperaturen tussen 32 en 35 graden Celsius)

Dit wordt:

VION FARMING BV.,
gevestigd Boseind 15, 5281RM Boxtel,

hierna te noemen betrokkene, aangerekend.

Ik, toezichthouder _____ heb aan _____ kwaliteitsmedewerker van VION Food Group gevraagd op 16 november 2020 en 17 november 2020 per mail of VION Farming een verklaring zou willen afleggen als organisator van de transporten waarbij hitte-stress is geconstateerd.

Een afschrift van deze verstuurde mail, met daarbij nog een vraag van _____ waarop ik, toezichthouder _____ op reageer, is als **bijlage 21** bij dit rapport van bevindingen gevoegd.

Helaas heb ik, van _____ kwaliteitsmedewerker van VION Food Group, in zijn geheel verder geen enkele reactie mogen ontvangen.

Hiervan hebben wij, ieder voor wat betreft zijn gedeelte, dit rapport naar waarheid opgemaakt.

Toezi chthoudernummer:
Op 2 maart 2021

Toezi chthoudernummer:
Op 2 maart 2021

Bijlagen:

- 1 Overzicht KNMI dag-gegevens 14 en 15 september 2020 weerstation Eindhoven
- 2 Protocol Veetransport onder extreme temperaturen (versie 2020)
- 3 Krantenartikel uit _____ d.d. 16-09-2020 inzake hitte extremen
- 4 Screenshot weerapp "Het Weer in Nederland"
- 5 Veterinaire verklaring vervoermiddel _____ van _____
- 6 10 Filmopnames van varkens geladen op vervoermiddel
- 7 Verstuurde mail aan _____ op dinsdag 6 oktober 2020
- 8 Ontvangen mail van _____ op vrijdag 6 november 2020
- 9 Veterinaire verklaring vervoermiddel _____ van _____
- 10 13 Filmopnames van varkens geladen op vervoermiddel
- 11 Verstuurde mail aan _____ op dinsdag 6 oktober 2020
- 12 Ontvangen mail van _____ op vrijdag 27 oktober 2020

- 13 Veterinaire verklaring vervoermiddel van
- 14 16 Filmopnames van varkens geladen op vervoermiddel
- 15 Verstuurde mail aan . op dinsdag
13 oktober 2020
- 16 Veterinaire verklaring vervoermiddel van drs
- 17 14 Filmopnames van varkens geladen op vervoermiddel
- 18 Verstuurde mail aan op dinsdag 13 oktober 2020
- 19 Vervoersdocument
- 20 Afschrift van de website <https://www.vionfarming.nl/over-vion-farming/>
- 21 Verstuurde mail aan op dinsdag 16 november 2020 en 17
november 2020

Bijlage 1 KNMI Daggegevens 14 en 15 september 2021

BRON: KONINKLIJK NEDERLANDS METEOROLOGISCH INSTITUUT (KNMI)

Opmerking: door stationsverplaatsingen en veranderingen in waarneemmethodieken zijn deze tijdreeksen van dagwaarden mogelijk inhomogeen! Dat betekent dat deze reeks van gemeten waarden niet geschikt is voor trendanalyse. Voor studies naar klimaatverandering verwijzen we naar de gehomogeniseerde reeks maandtemperaturen van De Bilt <<http://www.knmi.nl/kennis-en-datacentrum/achtergrond/gehomogeniseerde-reeks-maandtemperaturen-de-bilt>> of de Centraal Nederland Temperatuur <<http://www.knmi.nl/kennis-en-datacentrum/achtergrond/centraal-nederland-temperatuur-cnt>>.

SOURCE: ROYAL NETHERLANDS METEOROLOGICAL INSTITUTE (KNMI)

Comment: These time series are inhomogeneous because of station relocations and changes in observation techniques. As a result, these series are not suitable for trend analysis. For climate change studies we refer to the homogenized series of monthly temperatures of De Bilt <<http://www.knmi.nl/kennis-en-datacentrum/achtergrond/gehomogeniseerde-reeks-maandtemperaturen-de-bilt>> or the Central Netherlands Temperature <<http://www.knmi.nl/kennis-en-datacentrum/achtergrond/centraal-nederland-temperatuur-cnt>>.

YYYYMMDD = Datum (YYYY=jaar MM=maand DD=dag) / Date (YYYY=year MM=month DD=day)

DDVEC = Vectorgemiddelde windrichting in graden (360=noord, 90=oost, 180=zuid, 270=west, 0=windstil/variabel). Zie <http://www.knmi.nl/kennis-en-datacentrum/achtergrond/klimatologische-brochures-en-boeken> / Vector mean wind direction in degrees (360=north, 90=east, 180=south, 270=west, 0=calm/variable)

FHVEC = Vectorgemiddelde windsnelheid (in 0.1 m/s). Zie <http://www.knmi.nl/kennis-en-datacentrum/achtergrond/klimatologische-brochures-en-boeken> / Vector mean windspeed (in 0.1 m/s)

FG = Etmaalgemiddelde windsnelheid (in 0.1 m/s) / Daily mean windspeed (in 0.1 m/s)

FHX = Hoogste uurgemiddelde windsnelheid (in 0.1 m/s) / Maximum hourly mean windspeed (in 0.1 m/s)

FHXH = Uurvak waarin FHX is gemeten / Hourly division in which FHX was measured

FHN = Laagste uurgemiddelde windsnelheid (in 0.1 m/s) / Minimum hourly mean windspeed (in 0.1 m/s)

FHNH = Uurvak waarin FHN is gemeten / Hourly division in which FHN was measured

FXX = Hoogste windstoot (in 0.1 m/s) / Maximum wind gust (in 0.1 m/s)

FXXH = Uurvak waarin FXX is gemeten / Hourly division in which FXX was measured

TG = Etmaalgemiddelde temperatuur (in 0.1 graden Celsius) / Daily mean temperature in (0.1 degrees Celsius)

TN = Minimum temperatuur (in 0.1 graden Celsius) / Minimum temperature (in 0.1 degrees Celsius)

TNH = Uurvak waarin TN is gemeten / Hourly division in which TN was measured

TX = Maximum temperatuur (in 0.1 graden Celsius) / Maximum temperature (in 0.1 degrees Celsius)

TXH = Uurvak waarin TX is gemeten / Hourly division in which TX was measured

T10N = Minimum temperatuur op 10 cm hoogte (in 0.1 graden Celsius) / Minimum temperature at 10 cm above surface (in 0.1 degrees Celsius)

T10NH = 6-uurs tijdvak waarin T10N is gemeten / 6-hourly division in which T10N was measured; 6=0-6 UT, 12=6-12 UT, 18=12-18 UT, 24=18-24 UT

SQ = Zonneschijnduur (in 0.1 uur) berekend uit de globale straling (-1 voor <0.05 uur) / Sunshine duration (in 0.1 hour) calculated from global radiation (-1 for <0.05 hour)

SP = Percentage van de langst mogelijke zonneschijnduur / Percentage of maximum potential sunshine duration

Q = Globale straling (in J/cm²) / Global radiation (in J/cm²)

DR = Duur van de neerslag (in 0.1 uur) / Precipitation duration (in 0.1 hour)

RH = Etmaalsom van de neerslag (in 0.1 mm) (-1 voor <0.05 mm) / Daily precipitation amount (in 0.1 mm) (-1 for <0.05 mm)

RHX = Hoogste uursom van de neerslag (in 0.1 mm) (-1 voor <0.05 mm) / Maximum hourly precipitation amount (in 0.1 mm) (-1 for <0.05 mm)

RHXH = Uurvak waarin RHX is gemeten / Hourly division in which RHX was measured

PG = Etmaalgemiddelde luchtdruk herleid tot zeeniveau (in 0.1 hPa) berekend uit 24 uurwaarden / Daily mean sea level pressure (in 0.1 hPa) calculated from 24 hourly values

PX = Hoogste uurwaarde van de luchtdruk herleid tot zeeniveau (in 0.1 hPa) / Maximum hourly sea level pressure (in 0.1 hPa)

PXH = Uurvak waarin PX is gemeten / Hourly division in which PX was measured

PN = Laagste uurwaarde van de luchtdruk herleid tot zeeniveau (in 0.1 hPa) / Minimum hourly sea level pressure (in 0.1 hPa)

PNH = Uurvak waarin PN is gemeten / Hourly division in which PN was measured

Bijlage 1 KNMI Daggegevens 14 en 15 september 2021

VVN = Minimum opgetreden zicht / Minimum visibility; 0: <100 m, 1:100-200 m, 2:200-300 m,..., 49:4900-5000 m, 50:5-6 km, 56:6-7 km, 57:7-8 km,..., 79:29-30 km, 80:30-35 km, 81:35-40 km,..., 89: >70 km)

VVNH = Uurvak waarin VVN is gemeten / Hourly division in which VVN was measured

VVX = Maximum opgetreden zicht / Maximum visibility; 0: <100 m, 1:100-200 m, 2:200-300 m,..., 49:4900-5000 m, 50:5-6 km, 56:6-7 km, 57:7-8 km,..., 79:29-30 km, 80:30-35 km, 81:35-40 km,..., 89: >70 km)

VVXH = Uurvak waarin VVX is gemeten / Hourly division in which VVX was measured

NG = Etmaalgemiddelde bewolking (bedekkingsgraad van de bovenlucht in achtsten, 9=bovenlucht onzichtbaar) / Mean daily cloud cover (in octants, 9=sky invisible)

UG = Etmaalgemiddelde relatieve vochtigheid (in procenten) / Daily mean relative atmospheric humidity (in percents)

UX = Maximale relatieve vochtigheid (in procenten) / Maximum relative atmospheric humidity (in percents)

UXH = Uurvak waarin UX is gemeten / Hourly division in which UX was measured

UN = Minimale relatieve vochtigheid (in procenten) / Minimum relative atmospheric humidity (in percents)

UNH = Uurvak waarin UN is gemeten / Hourly division in which UN was measured

EV24 = Referentiegewasverdamming (Makkink) (in 0.1 mm) / Potential evapotranspiration (Makkink) (in 0.1 mm)

# STN	370	370	Weerstation Eindhoven
YYYYMMDD	20200914	20200915	
DDVEC	96	147	
FHVEC	13	14	
FG	14	16	
FHX	30	30	
FHXH	12	12	
FHN	0	10	
FHNH	1	1	
FXX	60	60	
FXXH	13	12	
TG	208	236	
TN	102	128	
TNH	6	6	
TX	315	340	
TXH	15	13	
T10N	66	97	
T10NH	6	6	
SQ	116	113	
SP	91	89	
Q	1680	1645	
DR	0	0	
RH	0	0	
RHX	0	0	
RHXH	1	1	
PG	10228	10186	
PX	10251	10200	
PXH	1	1	
PN	10203	10171	
PNH	24	17	
VVN	56	67	
VVNH	2	24	
VVX	83	83	
VVXH	19	18	
NG	3	6	
UG	65	59	
UX	98	88	
UXH	2	3	
UN	29	28	
UNH	14	16	
EV24	31	32	

Protocol Veetransport onder extreme temperaturen

(Versie 2020)

Inleiding

Veetransporteurs zijn zich dag in - dag uit bewust van de verantwoordelijkheid die zij hebben ten aanzien van dierenwelzijn. Dat betekent goed oog hebben voor de dieren en omstandigheden. Extreme hitte is een omstandigheid die bij halve of geen maatregelen tot ongewenste situaties kan leiden.

Transportverordening 1/2005 bevat verwijzingen naar te nemen maatregelen bij extreme hitte. Deze betreffen o.a. aanpassing van de beladingsgraad, maar zijn verder weinig concreet ingevuld. Om helderheid en eenduidigheid te verschaffen over te nemen maatregelen heeft de sector (veehandel, veetransporteurs) sinds 2015 een protocol uitgewerkt als onderdeel van een meer omvattend nationaal "hitteplan" (sector en overheid).

In de versie juni 2020 ligt de focus van het protocol op hitte en met name op het verder verbeteren van de voorbereiding van de gehele vervoersoperatie door alle betrokken schakels voorafgaand aan een warme periode of tropische dag. Het gedeelte over 'koude' is voor dit moment uit het protocol verwijderd, maar zal voor de winter 2020 opnieuw worden ingevuld.

Het doel van dit protocol is om concrete handvaten te bieden die het mogelijk maken om het welzijn van landbouwhuisdieren tijdens transport onder meer extreme temperaturen zoveel mogelijk te waarborgen. Over de op basis van het protocol te nemen maatregelen wordt door de betrokken brancheorganisaties actief met de ondernemers gecommuniceerd.

Let op!: Het protocol biedt handvaten voor transport bij extreme temperaturen. In dit protocol zijn normen vastgesteld wanneer het protocol in werking treedt. Dat wil niet zeggen dat dit de enige dagen zijn waarop aangepast rijden is aan te bevelen; ook op andere dagen kan de situatie er om vragen om aangepast te rijden.

Bespreek dit met veehouder en/of opdrachtgever zodat dierenwelzijn iedere dag van het jaar geborgd kan worden.

Invulling protocol

Het protocol geeft antwoord op de volgende vragen:

- A. Wanneer treedt het protocol in werking?
- B. Wat zijn te nemen maatregelen?
- C. Noodmaatregelen (bij onvoorziene omstandigheden)
- D. Onderhoud protocol

Communicatie

Gedurende iedere zomer communiceren brancheorganisaties richting hun leden over de te nemen maatregelen.

Onafhankelijk van het protocol is iedere belanghebbende/ondernemer er zelf verantwoordelijk voor dat hij/zij tijdig de juiste maatregelen neemt om het welzijn van de dieren zo goed mogelijk te borgen. Brancheorganisaties adviseren hun leden om procedures uit het protocol te beschrijven in hun noodplannen.

Protocol Veetransport onder extreme hitte

A. Inwerkingtreding protocol transport

Het protocol geldt wanneer er in de Bilt een temperatuur van 27 graden Celsius of meer wordt verwacht (volgens de KNMI app 'Het weer in Nederland').

Bij een temperatuur van > 35°C (situatie ter plekke) vindt geen binnenlands vervoer / exportcertificering plaats.

B. Afspraken en maatregelen

Op het moment dat het protocol in werking treedt worden een aantal afspraken en maatregelen van kracht:

VOORBEREIDING

Plan een transport goed:

- Stem aanpassing van transporttijden en/of beladingsgraden indien nodig tijdig af met het laadadres / opdrachtgever.
  - Bij het laden in de vroege koele ochtend lijkt het niet altijd evident dat het dan al nodig kan zijn om in te spelen op verwachte extreme temperaturen later tijdens transport.
  - Op extreem hete dagen zal een kritische temperatuurgrens eerder op de dag plaats vinden dan tijdens gematigde dagen. Houd daar rekening mee.
  - Communiceer dit tijdig om misverstanden te voorkomen.
- Neem bij twijfel over de mogelijkheid van lossen vooraf contact op met ontvangende partij.
  - Stem met ontvangende partij af of het eventueel raadzaam is te blijven rijden (in plaats van lang wachten bij aankomst op loslocatie).
- Voorkom onnodig oponthoud bij dagelijkse drukke verkeerstijden / -locaties / -wegen.
  - Houd file- / verkeersinformatie in de gaten.
- Informeer bij grensoverschrijdende transporten door warme landen naar evt. verkeersdrukte, extreme weersomstandigheden en/of beperkende maatregelen i.v.m. extreme temperaturen. Bijvoorbeeld via:
  - <https://twitter.com/ANWBeuropa> (actuele verkeersinformatie Europa)
  - <https://www.anwb.nl/verkeer/buitenland> (algemene verkeersinformatie Europa)
  - <https://www.meteoalarm.eu> (waarschuwingen extreem weer Europa)
  - <https://covid-19.sixfold.com> (Truck border crossing times)
- Wagens die voorzien zijn van ventilatoren worden voor gebruik extra gecontroleerd op het goed functioneren van de ventilatoren. Gebreken aan de ventilatoren worden hersteld voor gebruik van de wagen.
- Wees -voor zover dat kan- voorbereid op eventuele onverwachte (nood)situaties (zie ook onderdeel C – Noodmaatregelen).

HET TRANSPORT

Voer het transport goed uit:

- Vroeg laden. Waar mogelijk vervroegen vervoerders het tijdstip waarop de dieren geladen worden. Waar dit mogelijk is hangt mede af van individuele situaties; het heeft bijvoorbeeld geen zin vroeg te laden als dieren pas 's middags op de slachterij gelost kunnen worden.
- Verlagen beladingsgraad
  - Vanaf het moment dat het protocol in werking is geldt tussen 12.00 en 19.00 uur voor alle veevoermiddelen aanwezig op openbaar toegankelijke plaatsen een lagere beladingsgraad. De aan te houden beladingsgraad is per diersoort in de bijlage weergegeven. Bij verlaging beladingsgraad worden de dieren evenredig over gehele laadoppervlak verdeeld (niet bijvoorbeeld 1 vak leeg laten en de overige vakken tegen normale beladingsgraad laden);
  - Pas waar nodig beladingsgraad in de wagen aan op plekken waar afdoende ventilatie en/of afvoer van warmte problematisch kunnen worden gedurende het transport.
- Indien wagen voorzien is van ventilatoren laat de vervoerder deze bij gebruik van de wagen zo mogelijk harder blazen dan gebruikelijk.
  - Let op dat bij wagens die in een file staan problemen kunnen ontstaan als gevolg van warmte die boven het asfalt hangt.
  - Het kan gebeuren dat ventilatoren onderweg uitvallen. Zorg er voor dat minimaal 90% van de ventilatoren werkend zijn tijdens transport.
- Controleer de verkeerssituatie op de route onderweg naar het losadres voor aanvang van het transport. Pas de route zo nodig aan.
- Parkeer veewagens tijdens het laden, lossen en noodzakelijke tussenstops zoveel mogelijk in de schaduw en op plaatsen waar de wind voor verkoeling kan zorgen.
- Vermijd Turkije. Vervoerder vermijdt het vervoer van dieren naar of via Turkije gedurende de maanden juli / augustus. Toelichting: aan de Turkse grens staan over het algemeen lange rijen vrachtwagens. Voordat een veetransport de Turkse grens passeert kunnen er verschillende dagen passeren.

Transport vleesvarkens:

- Vanaf het moment dat het protocol in werking is worden tussen 12.00 en 19.00 uur transporten met vleesvarkens uitgevoerd met een mechanisch geventileerd vervoermiddel.

C. Noodmaatregelen

In het geval dat er zich onderweg onvoorziene omstandigheden voordoen die het welzijn van dieren kunnen schaden kunnen betrokkenen terugvallen op noodmaatregelen.

Voorbeelden wanneer er sprake onvoorziene omstandigheden is:

- Pech onderweg – Platte band, Vervoerder kampt met uitval van koelapparatuur op wagen.
- File - Vervoerder belandt in file die vlak voor zijn neus ontstaan is als gevolg van ongeluk.
- Chauffeur onwel.
- Wegblokkade – demonstraties.
- Vervoersverbod vanwege uitbraak dierziekte.

Voorbeelden wanneer er *geen* sprake van onvoorziene omstandigheden is:

- Vervoerder belandt in file waarvan voorafgaande aan vertrek al duidelijk was dat die file er stond.
- Vervoerder had overduidelijk een file kunnen ontwijken door eerder een afslag te nemen.

Noodmaatregelen

Afhankelijk van situatie worden noodmaatregelen genomen :

- Afwijken van geplande route;
- Kiezen voor een ander dichtbij gelegen losadres;
- Inzet ander vervoermiddel;
- Inzet andere chauffeur(s);
- Wijziging bestemming (exportcertificaat);

- Bel 112 wanneer het transport vast komt te zitten in een lange file – met het verzoek om het transport langs de file te laten escorteren.
  - Doe dit niet te lichtvoetig (enkel in geval van nood)
  - Ga niet zelfstandig bijv. een file passeren via de vluchtstrook; je moet niet in de situatie terecht willen komen dat je 'vlucht' over de vluchtstrook eindigt achter een auto die met pech onder weg op de vluchtstrook staat.

Vervoerders kunnen gebruik maken van de Brancherichtlijn Noodplan Veetransport.

Oponthoud dient zo kort mogelijk gehouden te worden. Bij extreme hitte of koude geldt dat meer dan normaal en wordt aangeraden sneller noodmaatregelen in te zetten.

D. Onderhoud protocol

Na iedere zomer waarin het protocol eenmalig of meerdere keren van kracht is geweest volgt een evaluatie om effectiviteit en werkbaarheid van het protocol te toetsen.

BIJLAGE Aangepaste beladingstabellen

Van kracht tijdens protocol Veetransport bij hitte.

Diersoort / categorie	Beladingsgraad als protocol in gaat
Biggen	~/ 10%
Varkens	~/ 10% - 20%
Kalveren	~/ 10%
Runderen	~/ 10%
Schapen / geiten	geschoren ~/ 10%

ALLE EXTREMEN

Het regent weerrecords

De weergoden blijven met records strooien. Gisteren noemde het KNMI met 35,1 graden de warmste septemberdag in de historie. Eerder boekten we al de zonnigste lente en een unieke augustushittegolf. Alle recente weerrecords op een rij.

De Bilt/Eindhoven

Meteorologen en weerliefhebbers speculeerden er afgelopen week al over: gaat het septemberrecord van 34,2 graden van 4 september 1929 er aan? Het antwoord luidt bevestigend: in Gilze-Rijen tikte het kwik gistermiddag 35,1 graden aan. Op het KNMI-hoofdstation in De Bilt werd met ruim 30 graden ook een officiële tropische dag geregistreerd. Al met al was het de warmste 15 september en de heetste Prinsjesdag sinds de start van de metingen in 1901.

De hittegolf van vorige maand verpulverde diverse records: het was de warmste week ooit in De Bilt. Acht dagen aaneen doorbrak het kwik de 30 graden. Tussen 6 en 13 augustus bedroeg de gemiddelde maximumtemperatuur zelfs 33,1 graden, ruim een graad boven het oude record uit 1975. De totale hitteuur (een officiële hittegolf is vijf dagen achtereen temperaturen boven de 25 graden Celsius, waarvan drie dagen boven de 30 graden, red.) kwam op dertien dagen uit. Niet eerder kende augustus een zo lange warme periode. In die bijna twee weken vielen negen tropische dagen, normaal telt augustus er slechts één.

In het voorjaar registreerde het KNMI in De Bilt 792 zonuren, gemiddeld voor maart, april en mei is 502 uur. Dit voorjaar was daarmee zonniger dan vrijwel alle zomers. Zo telden de extreem warme zomers van vorig jaar en 2018 respectievelijk 756 en 765 uren zon. Gemiddeld is 608 zonuren.

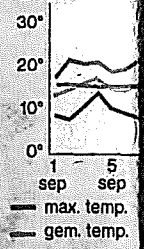
Met de klimaatopwarming voor-

spelden weerman het afgelopen decennium. Het record van 1944 stammende uit 38,6 graden gaat dit jaar juli was het zonnigste. Gisteren noemde het KNMI met 35,1 graden de warmste septemberdag in de historie. Eerder boekten we al de zonnigste lente en een unieke augustushittegolf. Alle recente weerrecords op een rij.

Oké, een koude winter. Want hoewel september record is, blijven extreme koude dagen met temperaturen onder de 35 graden.

Temperatuurverloop

De Bilt, september
Maandgemiddeld (normaal 14,5°)

* De gemiddelde temperatuur van de afgelopen 30 dagen over de jaren 1981-2010; de 30-jarige gemiddelde volgens afspraak gehanteerd.

Weerrecords 2020

- De hoogste temperatuur ooit in september gemeten: **35,1°** gisteren, in Gilze-Rijen
- De langste hittegolf in augustus sinds 1901
- De warmste week ooit gemeten in De Bilt (8 dagen > 30°C)
- De zonnigste lente sinds de metingen. Deze telde 792 zonuren

spelden weerman het afgelopen decennium. Het record van 1944 stammende uit 38,6 graden gaat dit jaar juli was het zonnigste. Gisteren noemde het KNMI met 35,1 graden de warmste septemberdag in de historie. Eerder boekten we al de zonnigste lente en een unieke augustushittegolf. Alle recente weerrecords op een rij.

graden. Het oude dagrecord bedroeg 10,1 graden in 1936. Regionaal boekte Noord-Nederland op 9 juli 2019 overigens wel een kouderecord. Zo werd het op Vlieland slechts 13,7 graden, het oude record stond op 16,2 graden.

Wen er maar aan, zegt weerman en meteoroloog.

„Die warmterecondities zijn voorlopig sneuvelen. Wat veel Nederlanders als extreem beschouwen, is straks misschien een doodgewone zomer.“ Hij wijst op de klimaatopwarming. „Misschien zou 30 graden later in september ook zonder opwarming van de aarde mogelijk zijn. Alles bij elkaar kan het echter bijna niet anders dan dat dit er mee te maken heeft.“

Broeikasgassen

KNMI-klimaatonderzoeker

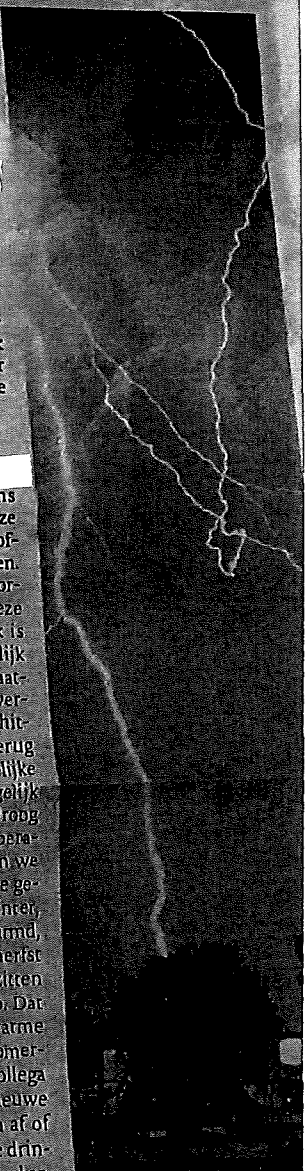
„Het is eveneens duidelijk. De oorzaak achter deze records is de uitstoot van koolstofdioxide en andere broeikasgassen. De aarde en ook Nederland worden hierdoor warmer, met deze extremen tot gevolg.“ Tegelijk is

„We zitten nu op 1,5 graden hoger dan in 1900. Dat resulteert in meer extreem warme dagen in september.“ Of de zomer- en najaarhitte zoals zijn collega voorspelde, her-nieuwe wordt, hangt ervan af of we de uitstoot terug weten te dringen. Anders wordt het nog veel erger.“

„We zitten nu op 1,5 graden hoger dan in 1900. Dat resulteert in meer extreem warme dagen in september.“ Of de zomer- en najaarhitte zoals zijn collega voorspelde, her-nieuwe wordt, hangt ervan af of we de uitstoot terug weten te dringen. Anders wordt het nog veel erger.“

„We zitten nu op 1,5 graden hoger dan in 1900. Dat resulteert in meer extreem warme dagen in september.“ Of de zomer- en najaarhitte zoals zijn collega voorspelde, her-nieuwe wordt, hangt ervan af of we de uitstoot terug weten te dringen. Anders wordt het nog veel erger.“

„We zitten nu op 1,5 graden hoger dan in 1900. Dat resulteert in meer extreem warme dagen in september.“ Of de zomer- en najaarhitte zoals zijn collega voorspelde, her-nieuwe wordt, hangt ervan af of we de uitstoot terug weten te dringen. Anders wordt het nog veel erger.“

▲ Noodweer in Hengelo.

► Zie ook Regio

9: mensen van het Sche- PHOTO

VETERINAIRE VERKLARING

Naam : _____
Postadres : Catharijnesingel 59
Vestigingsplaats : 3540AA Utrecht
_____

Ik, _____, toezichhoudend dierenarts bij de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, toezichthouder zoals gedefinieerd in artikel 5.11 van de Algemene wet bestuursrecht en op grond van artikel 8.1 van de Wet dieren, zoals omschreven in artikel 2a van het Besluit aanwijzing toezichthouders Wet dieren, aangewezen om toezicht te houden op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de Wet dieren, rapporteer het volgende:

Op dinsdag 15 september 2020, omstreeks 16:50 uur, werd(en) door mij beoordeeld:

Soort dieren : Slachtvarkens
Aantal dieren (geschat) : ongeveer
_____
_____

Gegevens omtrent de vervoerder van dieren:

Naam/adres/plaats : _____
Kentekennummer : _____
Locatie : Boseind 10, 5281 RM Boxtel, bij slachthuis Vion te Boxtel (onder overkapping).
_____

Vraag 1	Beschrijf de omstandigheden waarin de dieren zich bevonden.
Antwoord:	Voor wat betreft de aanleiding van de controle en exacte getallen omtrent aantal en gewicht varkens verwijs ik naar het RvB. Het bleek na aankomst omstreeks 15.45 uur in Boxtel dat het aldaar erg warm was. De meting van de temperatuur ter plaatse op de parkeerplaats door collega inspecteur _____; van het team vervoer (hierna te noemen inspecteur _____) gaf aan dat het 33,4°C was.

Het KNMI gaf voor deze dag waardes temperatuur en relatieve luchtvochtigheid aan van de 3 meest dichtbij gelegen weerstations Volkel, Eindhoven en Gilze-Rijen. Ik heb daar het gewogen gemiddelde van bepaald, als de meest nauwkeurige benadering van de temperatuur en relatieve luchtvochtigheid voor Boxtel, tijdens de hieronder vermelde uren.

Tijdstip:	15.00 uur	16.00 uur	17.00 uur	18.00 uur
Temperatuur:	33.3 °C	33.5 °C	31.4 °C	26.4 °C
Rel. luchtvl.:	27 %	26 %	33 %	48 %

Er stonden diverse vrachtwagens onder de overkapping te wachten tot het moment dat ze naar de losplaats konden gaan. Ik voelde dat de ventilatoren opgesteld aan één zijde van de overkapping vlak voor die ventilatoren een 'frisse wind' veroorzaakten. Ik voelde ook dat op alle andere plekken onder de overkapping nauwelijks voelbaar was dat de ventilatoren werkten. Ik mat met mijn telefoon dat de vrachtwagens een half uur tot drie kwartier moesten wachten onder de overkapping. Het aantal vrachtwagens dat onder de overkapping paste moest daar wachten op het sein dat ze konden gaan lossen bij het losbord.

Ik zag daar later op de dag dat een vrachtwagen die ik volgde op de losplaats weer minstens 10 minuten moest wachten voor dat de deuren open gingen en de varkens van de wagen konden lopen. Bij dit losbord voor twee vrachtwagens staan de vrachtwagens buiten. De buitenste vrachtwagen staat daarbij in de volle zon. De binnenste vrachtwagen staat enigszins in de schaduw van de buitenste vrachtwagen.

Ik ben de controle van de betreffende vrachtwagen aangevangen omstreeks 16.50 uur.

De inspecteur mat een buitentemperatuur naast de vrachtwagen van 33,4°C, Voor in de oplegger in het eerste compartiment was de temperatuur 33,7°C en in het achterste compartiment was de temperatuur 33,3°C (allemaal onderste laag op stahoogte varkens).

Vraag 2	In welke lichamelijke toestand werden de dieren aangetroffen?
Antwoord:	<p>Ik zag dat alle varkens het te warm hadden en een verhoogde ademhalingsfrequentie hadden. Toen ik dit nader bekeek zag ik dat er veel onrust onder de varkens was. Ik zag in vrijwel alle compartimenten dat er varkens zaten en stonden tussen liggende varkens. Soms zag ik de varkens over elkaar heen lopen en door enkele varkens werd gevochten met soortgenoten. Ik zag dat dit korte schermutselingen waren. Ik hoorde tijdens de inspectie soms varkens krijsen/gillen.</p> <p>Ik zag bij heel veel varkens (meer dan 90%) rode 'krassen' als gevolg van huidbeschadigingen.</p> <p>Alle varkens hadden het benauwd. Ik zag dat alle varkens op de vrachtwagen een sterk verhoogde ademhaling hadden. Ik zag ongeveer 25% van de varkens met de bek open hijgen en bij ongeveer de helft daarvan schuimvorming optreden rond de bek. Een aantal varkens kwijlden uit de bek. Ik zag apathische, zittende varkens en varkens die versuft en afwezig waren. Ik zag dat de ogen van de varkens soms weg draaiden.</p> <p>Ik zag varkens bij de openingen in de zijwanden naar verse lucht 'zoeken'.</p> <p>Op de vrachtwagen heb ik alle compartimenten geïnspecteerd en vrijwel in elk compartiment filmbeelden vastgelegd. Op de beelden zijn de hierboven vermelde waarnemingen goed te zien.</p> <p>De filmbeelden zijn onbewerkt en beschikbaar als bijlages bij de rapportage. Aan de hand van de beelden heb ik ad random de ademhalingsfrequentie (AH/min.) van varkens, waar dat goed bij was waar te nemen, vastgesteld. Dit</p>

heb ik zo gedaan omdat ik tijdens de controles tekort tijd had om dit betrouwbaar uit te voeren. Bovendien was het met deze hoge ademhalingsfrequenties heel lastig tellen en tijd bijhouden, ook omdat er veel onrust bij de varkens was.

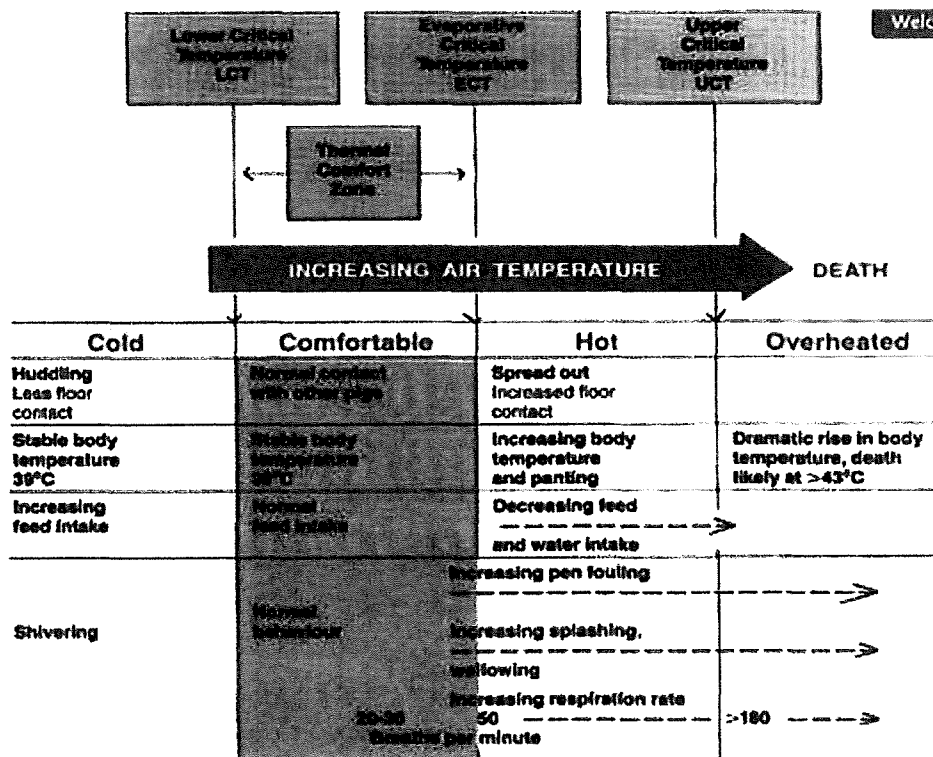
De volgende 11 waarden heb ik vastgesteld: 130, 130, 132, 133, 144, 150, 150, 156, 166, 168, 170. Ik stelde vast dat de ademhaling meer dan verviervoudigd tot bijna verzesvoudigd was.

Ter info, varkens van 26 weken oud (dit is circa de leeftijd van slachtvarkens), hebben normaal een ademhalingsfrequentie van 25 tot 35 per minuut in rust (thermo neutrale omstandigheden).

Onderstaande tabel afkomstig van Iowa State University is illustratief voor de ernstige mate waarin de ademprequentie bij deze varkens is verhoogd. Boven de upper critical temperature zien we > 180AH/min. Dat is een grens waarboven er ook een dramatische stijging van de lichaamstemperatuur (overheated) optreedt (dood is waarschijnlijk bij $T > 43^{\circ}\text{C}$).

Temperature and humidity index for pigs

The Pig's Reaction to Increasing Temperatures

Ik schatte dat het gemiddelde gewicht van deze varkens ca. 120 kilo was. Ik zag dat het zeer vleestypische varkens waren, ik zag namelijk varkens met een zeer dunne beharing en brede, sterk bespierde lichaamsbouw.

Conclusie: alle slachtvarkens op deze vrachtwagen waren zodanig ernstig benauwd dat ik vaststelde dat ze aan ernstige hittestress leden.

Vraag 3	Wanneer is de aangetroffen toestand naar uw mening ontstaan?
Antwoord:	<p>De toestand op de vrachtwagen is ontstaan, omdat het te warm was om dieren te verplaatsen op dat tijdstip van deze hete dag.</p> <p>Naast een hoge omgevingstemperatuur spelen andere factoren en rol bij het ontstaan van ernstige hittestress, onder meer: luchtvochtigheid, mate van ventilatie tussen de varkens (rijwind of adequate ventilatoren), beladingsgraad, reistijd, mate van nuchter zijn, hergroepering met als gevolg onrust, wachttijden, wijze van laden op de varkenshouderij, wijze van rijden, geslacht van het varken en het type varken.</p>

Vraag 4	Waardoor is de aangetroffen toestand naar uw mening ontstaan?
Antwoord:	<p>De belangrijkste oorzaak is in de eerste plaats de temperatuur op dat tijdstip van de dag. Op verwachte warme dagen boven 25 °C zouden varkens niet meer getransporteerd moeten worden.</p> <p>Mechanische ventilatie, rijwind door te blijven rijden, maar ook een lagere beladingsgraad helpen niet meer bij de waargenomen temperaturen.</p> <p>Stoppen met laden en transport is de enige adequate oplossing om hittestress, en daarmee lijden, tgv regulier transport te voorkomen.</p> <p>Alternatief zou kunnen zijn geconditioneerd transport (koelwagens) en/of auto's met douche installaties om voldoende afkoeling te kunnen garanderen.</p>

Vraag 5a	Is de gezondheid en/of het welzijn van de dieren naar uw mening benadeeld? Toelichting
Antwoord:	<p>Ja, de gezondheid van de dieren is benadeeld, omdat bij hittestress de lichaamstemperatuur zal gaan stijgen. Indien dit doorzet zullen eiwitten in het lichaam coaguleren waardoor uiteindelijk het dier zal sterven. Ook is er veel onrust waardoor huidbeschadigingen door onderlinge gevechten ontstaan. Dat het in dit geval niet tot sterfte heeft geleid en dat de dieren later herstelden wil niet zeggen dat er geen schade is. Deze schade is mogelijk niet direct waar te nemen in de korte levensduur die het varken nog heeft.</p> <p>Ja het welzijn is benadeeld omdat in gevolge artikel 1.3 Wet dieren wordt erkend dat dieren een 'eigen' waarde hebben. Het zijn wezens met gevoel. Welzijn omvat dus meer dan alleen de fysieke gezondheid (lichamelijke gezondheid) van een dier. Het welzijn van de dieren is benadeeld als niet aan al "de vijf vrijheden van Brambell" wordt voldaan die een goed welzijn waarborgen. Deze vrijheden zijn door de Brambell-commissie omschreven en zijn bekend onder "de vijf vrijheden van Brambell". Deze vijf vrijheden worden breeduit onderschreven door de Faculteit voor Diergeneeskunde, de Gezondheidsdienst voor Dieren, De Raad voor Dieren Aangelegenheden en het Ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit en zijn opgenomen in de Wet Dieren.</p> <p>Alleen als aan de vijf vrijheden is voldaan, krijgen de dieren de zorg die zij redelijkerwijs behoeven. Dieren moeten gevrijwaard zijn:</p> <p>1. van dorst en onjuiste voeding. <i>door de beschikbaarheid van vers water en geschikt voer kan een optimale gezondheid en energiehuishouding worden gegarandeerd.</i></p> <p>Het is niet waarschijnlijk dat alle varkens op deze oplegger vrij waren van dorst: dit was echter niet vast te stellen. Het ging hier om kort transport waarbij water wettelijk niet beschikbaar hoeft te zijn. (Korter dan 8 uren).</p>

2. fysiek en fysiologisch (thermaal) ongerief
door een geschikte (tochtvrij, goede temperatuur, en voldoende omvang) en veilige huisvesting te bieden, inclusief een comfortabele rust/schuilplaats.

Hergroepering, het laden en het transport veroorzaken fysiek ongerief voor alle varkens.

Er was duidelijk thermaal ongerief bij alle varkens. Varkens zweten niet behalve op hun neusspiegel en kunnen alleen door waterverdamping via de bek vanuit de voorste luchtwegen extra warmte afstaan en hun temperatuur proberen te reguleren. Varkens zijn erg zwaar: hun longen en hart hebben voor de lichaamsbouw slechts beperkte capaciteit. Afkoelen via hijgen (panting) is daardoor voor varkens minder effectief in vergelijking met andere diersoorten. Door de relatief zware bouw en de speklaag treedt bovendien snel warmteaccumulatie op. Deze varkens ademden 4 tot 6 maal zo snel als varkens in rust in hun thermo neutrale zone.

Varkens van rond de 100 kilo beginnen zich al vanaf een omgevingstemperatuur van 20°C minder comfortabel te voelen. Hoe zwaarder het varken en hoe hoger de omgevingstemperatuur oploopt hoe meer ongerief de varkens ervaren.

Uit onderzoek (fig.3 van de Iowa State University, hieronder afgebeeld) is bekend vanaf wanneer hittestress gevaarlijk wordt bij varkens. Bij een relatieve vochtigheid tussen de 30 en 50 procent spreekt men reeds van een gevaarlijke situatie vanaf 28 respectievelijk 27 graden Celsius. Men spreekt van een noodsituatie bij 30,5 respectievelijk 31,5 graden Celsius.

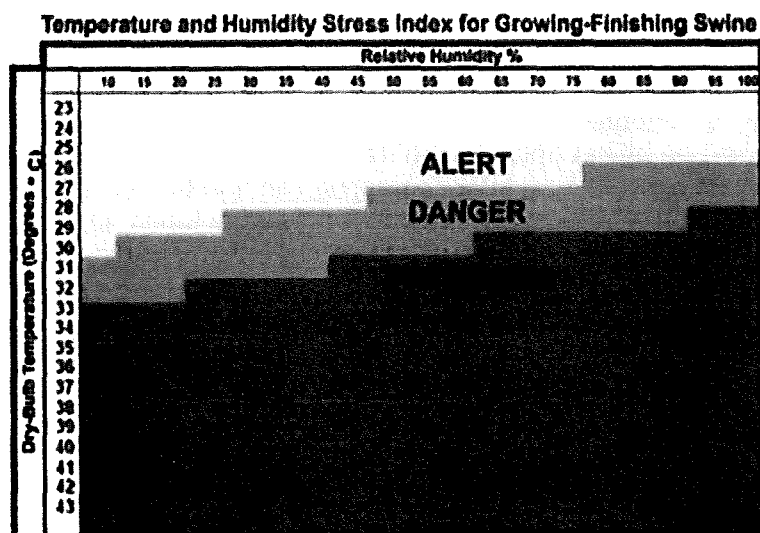

Figure 3 This chart for heat stress combines the effects of both temperature and relative humidity to provide classification as alert, danger and emergency zones for grower-finisher pigs

Bovenstaande grafiek betreft varkens in rust. Voor varkens op transport zijn er veel meer stressfactoren (genoemd onder vraag 3). Daar zal hittestress dus eerder (bij lagere temperaturen) al op gaan treden.

3. pijn, verwondingen en ziektes,
door deze te voorkomen en wanneer ze toch optreden ze snel en adequaat te diagnosticeren en te behandelen.

Door hergroepering met als gevolg schermutselingen, door hittestress verdere onrust en meer bewegingen in de groep waardoor veel huidbeschadigingen ontstaan. Deze verwondingen zijn pijnlijk.

	<p>4. angst en chronische stress, <i>door een huisvesting en management te hanteren die angst en stress voorkomen, door een goede socialisatie om angst voor mensen in de toekomst te voorkomen.</i></p> <p>Er ontstaat angst door laden, hergroeperen en transport. Er was sprake van hittestress.</p> <p>5. en zijn daardoor zijn gevrijwaard van beperkingen in hun natuurlijk/normaal gedrag. <i>door het aanbieden van een huisvestingssysteem waarin het dier zijn soort specifieke behoeften (eten en drinken, bewegingsvrijheid, foerageergedrag, hygiëne /poetsgedrag, exploratiegedrag, contact met soortgenoten en dat de dieren overzicht hebben over de omgeving en dingen kunnen aan zien komen) kan vervullen.</i></p> <p>Het welzijn is ernstig benadeeld, omdat een varken dat in deze mate aan waarneembare hittestress lijdt en onder deze omstandigheden, op geen enkele manier in staat is zijn natuurlijk gedrag nog te kunnen uitoefenen.</p>
--	--

Vraag 5b	Is er hierdoor sprake van vermijdbaar lijden?
Antwoord:	<p>Ja. Het meeste lijden is vermijdbaar.</p> <p>De planning van de varkens door Vion is onvoldoende. Deze warme dagen waren in de week er voor al voorspeld: deze voorspelling klopte.</p> <p>Vion zou er voor moeten zorgen dat alle varkens, tenminste op voorspelde hete dagen, op tijd binnen op stal zijn, zonder wachttijden en kunnen rusten. Dat is niet gebeurd.</p> <p>De chauffeurs en varkensbedrijven zouden op voorspelde hete dagen geen varkens moeten/ willen vervoeren.</p> <p>Vanaf 25 °C hebben varkens last van te hoge temperaturen: tijdens het transport en bij het oplopen van de temperatuur ondervinden ze steeds meer ongerief en dus steeds meer aantasting van hun dierenwelzijn.</p> <p>Door dit hele proces toch gewoon door te laten lopen op voorspelde warme en hete dagen of dagdelen veroorzaakt men ernstig onnodig lijden.</p>

Vraag 6	Heeft de houder naar uw mening - gelet op de toestand waarin de dieren werden aangetroffen - de dieren de nodige verzorging onthouden?
Antwoord:	Ja. Door bij deze voorspelde hoge temperaturen toch varkens te gaan transporteren werd de nodige zorg onthouden.

Vraag 7	Is er contact geweest met eigen praktiserend dierenarts en/of externen? Toelichting
Antwoord:	<p>Er is mij door de inspecteurs van vervoer, die bij de controle aanwezig waren, uitgelegd dat er kennelijk een tekort aan stalcapaciteit is om het huidige slachttempo te behalen en te behouden. Dit wordt ondervangen door de laadcapaciteit van de vrachtwagens te benutten en die onder de overkapping te laten wachten.</p> <p>Het op vrachtwagens onderbrengen van varkens onder de overkapping is m.i. oorzaak van een onnodige verlenging van de reistijd van de aangeleverde varkens. Dit is niet toegestaan. De stalcapaciteit van Vion zal moeten worden uitgebreid om dit probleem op te lossen.</p>

Vraag 8	Welke andere (niet diergeneeskundige) maatregelen dienen genomen te worden om het benadeelde welzijn van de dieren op te heffen?
Antwoord:	De afspraak binnen de sector is dat er vanaf 27°C gemeten in De Bilt het hitteprotocol ingaat. Bij 35°C of hoger gemeten in De Bilt wordt transport

	<p>gestopt.</p> <p>Allereerst moet worden gekeken naar de temperaturen ter plaatse. Die kunnen goed worden afgeleid van de meetstations van het KNMI in de buurt. Het verschil tussen De Bilt en Boxtel was om 16.00 uur 3 graden (30,5°C om 33,5°C). Dat kan bij cruciale temperaturen tegen de 35°C het verschil tussen leven en dood gaan tijdens transport betekenen en veroorzaakt in ieder geval een volkomen onacceptabele aantasting van het dierenwelzijn.</p> <p>Ten tweede moet het transport al bij veel lagere temperaturen worden gestaakt.</p> <p>Op deze dag werden varkens met ernstige hittestress aangetroffen. Dit komt omdat er veel factoren een rol spelen bij het optreden van hittestress waarvan de temperatuur (varkensstal, buiten, onder overkapping) een zeer belangrijke factor is. Zie ook vraag 3 hierboven.</p> <p>Een aangepaste beladingsgraad alleen zal hittestress niet kunnen voorkomen. Hittestress kan alleen worden voorkomen als alle factoren die een rol spelen bij het transport van varkens goed in ogenschouw worden genomen.</p> <p>Er is veel minder kans op het optreden van ernstige hittestress en dus aantasting van hun dierenwelzijn, als slachtvarkens vóór het heetst van de dag op voorspelde warme dagen (d.w.z. voordat de temperatuur ter plaatse boven de 25 graden Celsius komt) op de plek zijn waar ze moeten zijn, namelijk de stal van het slachthuis.</p>
--	---

Aldus naar waarheid opgemaakt:

Plaats en datum: Utrecht, 22 september 2020.

Handtekening:

Van:
Verzonden: dinsdag 6 oktober 2020 14:15
Aan:
Onderwerp: Geconstateerde hittestress bij aangevoerde varkens bij Vion Boxtel
Bijlagen: Vervoersdocument.jpg

Geachte

Naar aanleiding van ons zojuist gevoerde telefoongesprek:

Bijgevoegd het vervoersdocument, behorende bij het bewuste transport, uitgevoerd door uw firma, naar Vion Boxtel op 15-09-2020.

Betreft hier varkens, vervoerd met de kentekens

Wagen stond om 16:00 gepland, mocht het terrein op van Vion om 16:50 uur, op dat tijdstip heeft de controle ook plaatsgevonden.

Door een dierenarts van de NVWA is hitte-stress geconstateerd bij een groot deel van deze aangevoerde varkens van dit transport.

Het was die dag ongewoon warm voor de tijd van het jaar. U bent als transporteur verantwoordelijk voor het welzijn van de vervoerde varkens.

Temperaturen in Boxtel die dag van maximaal 34 graden.

Door de dierenarts van de NVWA wordt een veterinaire verklaring geschreven, deze veterinaire verklaring wordt gevoegd bij het op te maken rapport van bevindingen.

Op maandag 14-09-2020 hebben wij Vion ook bezocht in het kader van controles hittestress, dit in het bijzijn van van Vion.

Wij hebben toen kenbaar gemaakt bij dat het dinsdag 15-09-2020 nog warmer zou worden en aangegeven dat, indien de planning deze dag niet zou worden aangepast, de kans groot zou zijn dat er bij aangevoerde transporten op 15-09-2020, gevallen van hitte-stress zouden voorkomen. Helaas heeft Vion hier niet op geanticipeerd.

Het hitte-protocol was overigens deze dag in werking gesteld.

Aanvullend heb ik een aantal vragen voor u. Het beantwoorden van deze vragen is niet verplicht.

1. Wie is de opdrachtgever van het transport op 15-09-2020?
2. Indien dit een rechtspersoon is, wie is uw contactpersoon?
3. Hoe en op welk tijdstip was het transport gepland?
4. Is het transport uitgevoerd zoals gepland?
5. Wat zijn de afspraken (met Vion) over het wel of niet laden van varkens tijdens periodes van extreme hitte?
6. Zijn er maatregelen genomen om hitte-stress te voorkomen?
7. Zijn er specifieke opdrachten gegeven aan de chauffeur, zo ja welke maatregelen?
8. Zijn er nog zaken, die u wilt opmerken over het betreffende transport van dinsdag 15-09-2020
9. Wilt u verder nog iets aan uw verklaring toevoegen?

Verder vraag ik naar de personalia van een persoon van buiten rechte te vertegenwoordigen

. die bevoegd is de firma in en

Naam:

Voornamen:

Geb datum:

Woonadres en woongemeente:

Met vriendelijke groet,

Inspecteur (domeinspecialist)

Nederlandse Voedsel- en
Warenautoriteit
Ministerie van Economische Zaken

.....

Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit

Directie Handhaven, Divisie Inspectie

Afdeling Dier, Team Vervoer Zuid

Veldmaarschalk Montgomerylaan 500 | 5623 LE | Eindhoven

Postbus 2168 | 5600 CD | Eindhoven

Van:

Verzonden: vrijdag 6 november 2020 09:50

Aan:

Onderwerp: RE: Geconstateerde hittestress bij aangevoerde varkens bij Vion Boxtel

Geachte

1. was de opdrachtgever voor het transport op 15-09-2020.
Dit na een expeditie opdracht van Vion.
2. is een rechtspersoon. is hierin contactpersoon.
3. Het laden in is gestart op 15/09 om 12:13.
15:46 was de auto in Boxtel. Volgens planning konden wij lossen om 16:30.
Het daadwerkelijke lossen was ongeveer 17:00.
4. Transport is volgens planning uitgevoerd.
5. Boven de 35 graden niet laden. Minder dieren op de auto.
6. Minder geladen , rustig geladen zonder prikker o.i.d. , ventilatoren aan. Wat de term hitte-stress betekend is mij niet duidelijk.
Een varken kan het warm hebben maar dat hoeft nog niet te betekenen dat het dier ook stress heeft.
7. Dat hij minder varkens mocht laden, geen prikker o.i.d mocht gebruiken en de ventilatoren aan, geen lange stop onderweg maken.
8. De varkens zijn rustig van de auto gelopen tijdens het lossen. Het was niet nodig varkens te helpen wegens hitte of stress.
Geen dode dieren. Geen aanmerkingen tijdens het lossen van de dienstdoende dierenarts.
Aan de chauffeur is ook geen mededeling gedaan over onregelmatigheden.
9. Mijn conclusie is gehoord de chauffeur en de Vion dat dit transport op een goede wijze is uitgevoerd.
Zeker hebben wij dus ook rekening gehouden met de zeer warme dag.

Naam:

Met vriendelijke groet,

The Netherlands

T +31

T +31

F +31

E

I:

Van: .

Verzonden: dinsdag 6 oktober 2020 14:15

Aan:

Onderwerp: Geconstateerde hittestress bij aangevoerde varkens bij Vion Boxtel

Geachte

Naar aanleiding van ons zojuist gevoerde telefoongesprek:

Bijgevoegd het vervoersdocument behorende bij het bewuste transport, uitgevoerd door uw firma, naar Vion Boxtel op 15-09-2020.

Betreft hier varkens, vervoerd met de kentekens

Wagen stond om 16:00 gepland, mocht het terrein op van Vion om 16:50 uur, op dat tijdstip heeft de controle ook plaatsgevonden.

Door een dierenarts van de NVWA is hitte-stress geconstateerd bij een groot deel van deze aangevoerde varkens van dit transport.

Het was die dag ongewoon warm voor de tijd van het jaar. U bent als transporteur verantwoordelijk voor het welzijn van de vervoerde varkens.

Temperaturen in Boxtel die dag van maximaal 34 graden.

Door de dierenarts van de NVWA wordt een veterinaire verklaring geschreven, deze veterinaire verklaring wordt gevoegd bij het op te maken rapport van bevindingen.

Op maandag 14-09-2020 hebben wij Vion ook bezocht in het kader van controles hittestress, dit in het bijzijn van van Vion.

Wij hebben toen kenbaar gemaakt bij dat het dinsdag 15-09-2020 nog warmer zou worden en aangegeven dat, indien de planning deze dag niet zou worden aangepast, de kans groot zou zijn dat er bij aangevoerde transporten op 15-09-2020, gevallen van hitte-stress zouden voorkomen. Helaas heeft Vion hier niet op geanticipeerd.

Het hitte-protocol was overigens deze dag in werking gesteld.

Aanvullend heb ik een aantal vragen voor u. Het beantwoorden van deze vragen is niet verplicht.

1. Wie is de opdrachtgever van het transport op 15-09-2020?
2. Indien dit een rechtspersoon is, wie is uw contactpersoon?
3. Hoe en op welk tijdstip was het transport gepland?
4. Is het transport uitgevoerd zoals gepland?
5. Wat zijn de afspraken (met Vion) over het wel of niet laden van varkens tijdens periodes van extreme hitte?

6. Zijn er maatregelen genomen om hitte-stress te voorkomen?
7. Zijn er specifieke opdrachten gegeven aan de chauffeur, zo ja welke maatregelen?
8. Zijn er nog zaken, die u wilt opmerken over het betreffende transport van dinsdag 15-09-2020
9. Wilt u verder nog iets aan uw verklaring toevoegen?

Verder vraag ik naar de personalia van een persoon van
rechte te vertegenwoordigen

die bevoegd is de firma in en buiten

Naam:

Voornamen:

Geb datum:

Woonadres en woongemeente:

Met vriendelijke groet,

Inspecteur (domeinspecialist)

Nederlandse Voedsel- en
Warenautoriteit
Ministerie van Economische Zaken

.....
Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit

Directie Handhaven, Divisie Inspectie

Afdeling Dier, Team Vervoer Zuid

Veldmaarschalk Montgomerylaan 500 | 5623 LE | Eindhoven

Postbus 2168 | 5600 CD | Eindhoven

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

VETERINAIRE VERKLARING

Naam : _____
Postadres : Catharijnesingel 59
Vestigingsplaats : 3540AA Utrecht
_____

Ik, _____, toezichhoudend dierenarts bij de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, toezichthouder zoals gedefinieerd in artikel 5.11 van de Algemene wet bestuursrecht en op grond van artikel 8.1 van de Wet dieren, zoals omschreven in artikel 2a van het Besluit aanwijzing toezichthouders Wet dieren, aangewezen om toezicht te houden op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de Wet dieren, rapporteer het volgende:

Op dinsdag 15 september 2020, omstreeks 16:58 uur, werd(en) door mij beoordeeld:

Soort dieren : Slachtvarkens
Aantal dieren (geschat) : ongeveer _____
_____

Gegevens omtrent de vervoerder van dieren:

Naam/adres/plaats : _____
Kentekennummer : _____
Locatie : Boseind 10, 5281 RM Boxtel, bij slachthuis Vion te Boxtel (onder overkapping).
_____

Vraag 1	Beschrijf de omstandigheden waarin de dieren zich bevonden.
Antwoord:	Voor wat betreft de aanleiding van de controle en exacte getallen omtrent aantal en gewicht varkens verwijs ik naar het RvB. Het bleek na aankomst omstreeks 15.45 uur in Boxtel dat het aldaar erg warm was. De meting van de temperatuur ter plaatse op de parkeerplaats door collega inspecteur _____ van het team vervoer (hierna te noemen inspecteur Hoeks) gaf aan dat het 33,4°C was.

Het KNMI gaf voor deze dag waardes temperatuur en relatieve luchtvochtigheid aan van de 3 meest dichtbij gelegen weerstations Volkel, Eindhoven en Gilze-Rijen. Ik heb daar het gewogen gemiddelde van bepaald, als de meest nauwkeurige benadering van de temperatuur en relatieve luchtvochtigheid voor Boxtel, tijdens de hieronder vermelde uren.

Tijdstip:	15.00 uur	16.00 uur	17.00 uur	18.00 uur
Temperatuur:	33.3 °C	33.5 °C	31.4 °C	26.4 °C
Rel. luchtvl.:	27 %	26 %	33 %	48 %

Er stonden diverse vrachtwagens onder de overkapping te wachten tot het moment dat ze naar de losplaats konden gaan. Ik voelde dat de ventilatoren opgesteld aan één zijde van de overkapping vlak voor die ventilatoren een 'frisse wind' veroorzaakten. Ik voelde ook dat op alle andere plekken onder de overkapping nauwelijks voelbaar was dat de ventilatoren werkten.

Ik mat met mijn telefoon dat de vrachtwagens een half uur tot drie kwartier moesten wachten onder de overkapping. Het aantal vrachtwagens dat onder de overkapping paste moest daar wachten op het sein dat ze konden gaan lossen bij het losbord.

Ik zag daar later op de dag dat een vrachtwagen die ik volgde op de losplaats weer minstens 10 minuten moest wachten voor dat de deuren open gingen en de varkens van de wagen konden lopen. Bij dit losbord voor twee vrachtwagens staan de vrachtwagens buiten. De buitenste vrachtwagen staat daarbij in de volle zon. De binnenste vrachtwagen staat enigszins in de schaduw van de buitenste vrachtwagen.

Ik ben de controle van de betreffende vrachtwagen aangevangen omstreeks 16.58 uur.

De inspecteur mat een buitentemperatuur naast de vrachtwagen van 32,8°C, Voor in de oplegger in het eerste compartiment was de temperatuur 33,3°C en in het achterste compartiment was de temperatuur 33,4°C (allemaal onderste laag op stahoogte varkens).

Vraag 2	In welke lichamelijke toestand werden de dieren aangetroffen?
Antwoord:	<p>Ik zag dat alle varkens het te warm hadden en een verhoogde ademhalingsfrequentie hadden. Toen ik dit nader bekeek zag ik dat er veel onrust onder de varkens was. Ik zag dat al de compartimenten erg vol zaten en dat er varkens krap tegen elkaar zaten, stonden of lagen. Ik zag dat ze soms boven op een liggend varken stonden. Ik zag in vrijwel alle compartimenten dat er varkens zaten en stonden tussen liggende varkens. Soms zag ik de varkens over elkaar heen lopen en door enkele varkens werd gevochten met soortgenoten. Ik zag dat dit korte schermutselingen waren. Ik hoorde tijdens de inspectie soms varkens krijsen/gillen.</p> <p>Ik zag bij heel veel varkens (meer dan 90%) rode 'krassen' als gevolg van huidbeschadigingen.</p> <p>Alle varkens hadden het benauwd. Ik zag dat alle varkens op de vrachtwagen een sterk verhoogde ademhaling hadden. Ik zag ongeveer 25% van de varkens met de bek open hijgen en bij ongeveer de helft daarvan schuimvorming optreden rond de bek. Een aantal varkens kwijlden uit de bek. Ik zag apathische, zittende varkens en varkens die versuft en afwezig waren. Ik zag dat de ogen van de varkens soms weg draaiden.</p> <p>Ik zag varkens bij de openingen in de zijwanden naar verse lucht 'zoeken'.</p> <p>Op de vrachtwagen heb ik alle compartimenten geïnspecteerd en vrijwel in elk compartiment filmbeelden vastgelegd. Op de beelden zijn de hierboven vermelde waarnemingen goed te zien.</p> <p>De filmbeelden zijn onbewerkt en beschikbaar als bijlages bij de rapportage.</p>

Aan de hand van de beelden heb ik ad random de ademhalingsfrequentie (AH/min.) van varkens, waar dat goed bij was waar te nemen, vastgesteld. Dit heb ik zo gedaan omdat ik tijdens de controles tekort tijd had om dit betrouwbaar uit te voeren. Bovendien was het met deze hoge ademhalingsfrequenties heel lastig tellen en tijd bijhouden, ook omdat er veel onrust bij de varkens was.

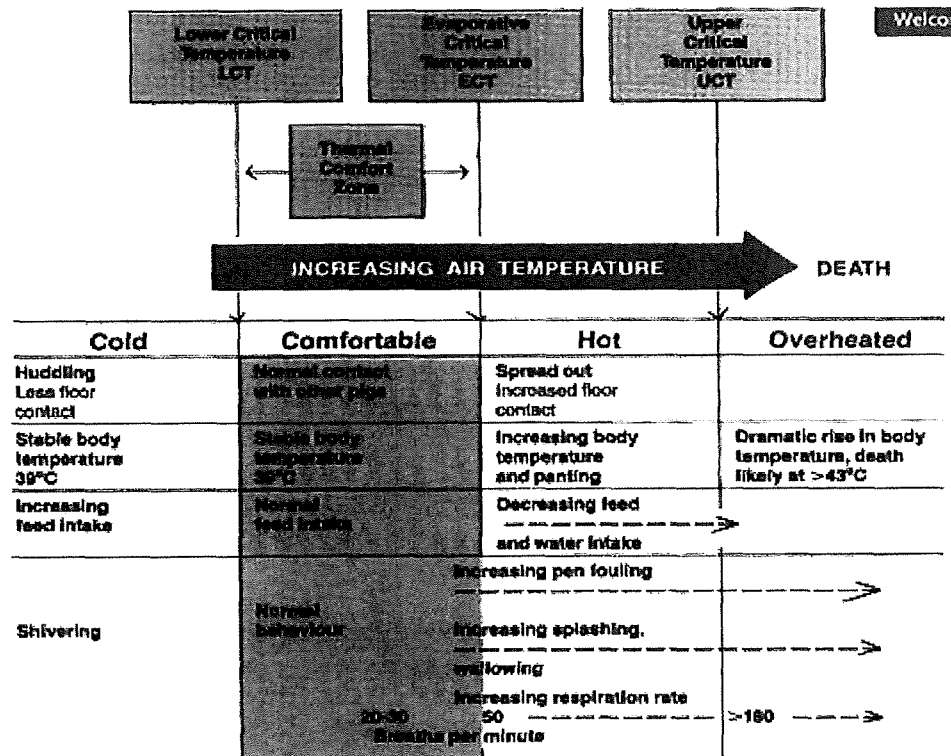
De volgende 12 waarden heb ik vastgesteld: 140, 150, 150, 156, 160, 160, 162, 171, 180, 180, 184 en 200. Ik stelde vast dat de ademhaling meer dan verviervoudigd tot bijna verzevenvoudigd was.

Ter info, varkens van 26 weken oud (dit is circa de leeftijd van slachtvarkens), hebben normaal een ademhalingsfrequentie van 25 tot 35 per minuut in rust (thermo neutrale omstandigheden).

Onderstaande tabel afkomstig van Iowa State University is illustratief voor de ernstige mate waarin de ademfrequentie bij deze varkens is verhoogd. Boven de upper critical temperature zien we > 180AH/min. Dat is een grens waarboven er ook een dramatische stijging van de lichaamstemperatuur (overheated) optreedt (dood is waarschijnlijk bij $T > 43^{\circ}\text{C}$).

Temperature and humidity index for pigs

The Pig's Reaction to Increasing Temperatures

Ik schatte dat het gemiddelde gewicht van deze varkens ca. 120 kilo was. Ik zag dat het zeer vleestypische varkens waren, ik zag namelijk varkens met een zeer dunne beharing en brede, sterk bespierde lichaamsbouw.

Conclusie: alle slachtvarkens op deze vrachtwagen waren zodanig ernstig benauwd dat ik vaststelde dat ze aan ernstige hittestress leden.

Vraag 3	Wanneer is de aangetroffen toestand naar uw mening ontstaan?
Antwoord:	<p>De toestand op de vrachtwagen is ontstaan, omdat het te warm was om dieren te verplaatsen op dat tijdstip van deze hete dag.</p> <p>Naast een hoge omgevingstemperatuur spelen andere factoren en rol bij het ontstaan van ernstige hittestress, onder meer: luchtvochtigheid, mate van ventilatie tussen de varkens (rijwind of adequate ventilatoren), beladingsgraad, reistijd, mate van nuchter zijn, hergroepering met als gevolg onrust, wachttijden, wijze van laden op de varkenshouderij, wijze van rijden, geslacht van het varken en het type varken.</p>

Vraag 4	Waardoor is de aangetroffen toestand naar uw mening ontstaan?
Antwoord:	<p>De belangrijkste oorzaak is in de eerste plaats de temperatuur op dat tijdstip van de dag. Op verwachte warme dagen boven 25 °C zouden varkens niet meer getransporteerd moeten worden.</p> <p>Mechanische ventilatie, rijwind door te blijven rijden, maar ook een lagere beladingsgraad helpen niet meer bij de waargenomen temperaturen.</p> <p>Stoppen met laden en transport is de enige adequate oplossing om hittestress, en daarmee lijden, tgv regulier transport te voorkomen.</p> <p>Alternatief zou kunnen zijn geconditioneerd transport (koelwagens) en/of auto's met douche installaties om voldoende afkoeling te kunnen garanderen.</p>

Vraag 5a	Is de gezondheid en/of het welzijn van de dieren naar uw mening benadeeld? Toelichting
Antwoord:	<p>Ja, de gezondheid van de dieren is benadeeld, omdat bij hittestress de lichaamstemperatuur zal gaan stijgen. Indien dit doorzet zullen eiwitten in het lichaam coaguleren waardoor uiteindelijk het dier zal sterven. Ook is er veel onrust waardoor huidbeschadigingen door onderlinge gevechten ontstaan. Dat het in dit geval niet tot sterfte heeft geleid en dat de dieren later herstelden wil niet zeggen dat er geen schade is. Deze schade is mogelijk niet direct waar te nemen in de korte levensduur die het varken nog heeft.</p> <p>Ja het welzijn is benadeeld omdat in gevolge artikel 1.3 Wet dieren wordt erkend dat dieren een 'eigen' waarde hebben. Het zijn wezens met gevoel. Welzijn omvat dus meer dan alleen de fysieke gezondheid (lichamelijke gezondheid) van een dier. Het welzijn van de dieren is benadeeld als niet aan al "de vijf vrijheden van Brambell" wordt voldaan die een goed welzijn waarborgen. Deze vrijheden zijn door de Brambell-commissie omschreven en zijn bekend onder "de vijf vrijheden van Brambell". Deze vijf vrijheden worden breeduit onderschreven door de Faculteit voor Diergeneeskunde, de Gezondheidsdienst voor Dieren, De Raad voor Dieren Aangelegenheden en het Ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit en zijn opgenomen in de Wet Dieren.</p> <p>Alleen als aan de vijf vrijheden is voldaan, krijgen de dieren de zorg die zij redelijkerwijs behoeven. Dieren moeten gevrijwaard zijn:</p> <p>1. van dorst en onjuiste voeding. <i>door de beschikbaarheid van vers water en geschikt voer kan een optimale gezondheid en energiehuishouding worden gegarandeerd.</i></p> <p>Het is niet waarschijnlijk dat alle varkens op deze oplegger vrij waren van dorst: dit was echter niet vast te stellen. Het ging hier om kort transport waarbij water wettelijk niet beschikbaar hoeft te zijn. (Korter dan 8 uren).</p>

2. fysiek en fysiologisch (thermaal) ongerief door een geschikte (tochtvrij, goede temperatuur, en voldoende omvang) en veilige huisvesting te bieden, inclusief een comfortabele rust/schuilplaats.

Hergroepering, het laden en het transport veroorzaken fysiek ongerief voor alle varkens.

Er was duidelijk thermaal ongerief bij alle varkens. Varkens zweten niet behalve op hun neusspiegel en kunnen alleen door waterverdamping via de bek vanuit de voorste luchtwegen extra warmte afstaan en hun temperatuur proberen te reguleren. Varkens zijn erg zwaar: hun longen en hart hebben voor de lichaamsbouw slechts beperkte capaciteit. Afkoelen via hijgen (panting) is daardoor voor varkens minder effectief in vergelijking met andere diersoorten. Door de relatief zware bouw en de speklaag treedt bovendien snel warmteaccumulatie op. Deze varkens ademen 4 tot 6 maal zo snel als varkens in rust in hun thermo neutrale zone.

Varkens van rond de 100 kilo beginnen zich al vanaf een omgevingstemperatuur van 20°C minder comfortabel te voelen. Hoe zwaarder het varken en hoe hoger de omgevingstemperatuur oploopt hoe meer ongerief de varkens ervaren.

Uit onderzoek (fig.3 van de Iowa State University, hieronder afgebeeld) is bekend vanaf wanneer hittestress gevaarlijk wordt bij varkens. Bij een relatieve vochtigheid tussen de 30 en 50 procent spreekt men reeds van een gevaarlijke situatie vanaf 28 respectievelijk 27 graden Celsius. Men spreekt van een noodsituatie bij 30,5 respectievelijk 31,5 graden Celsius.

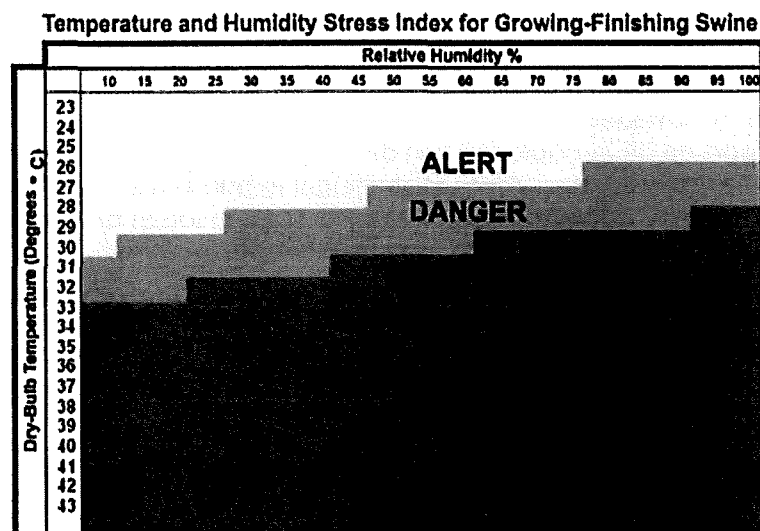

Figure 3 This chart for heat stress combines the effects of both temperature and relative humidity to provide classification as alert, danger and emergency zones for grower-finisher pigs.

Bovenstaande grafiek betreft varkens in rust. Voor varkens op transport zijn er veel meer stressfactoren (genoemd onder vraag 3). Daar zal hittestress dus eerder (bij lagere temperaturen) al op gaan treden.

3. pijn, verwondingen en ziektes, door deze te voorkomen en wanneer ze toch optreden ze snel en adequaat te diagnosticeren en te behandelen.

Door hergroepering met als gevolg schermutselingen, door hittestress verdere onrust en meer bewegingen in de groep waardoor veel huidbeschadigingen ontstaan. Deze verwondingen zijn pijnlijk.

	<p>4. angst en chronische stress, <i>door een huisvesting en management te hanteren die angst en stress voorkomen, door een goede socialisatie om angst voor mensen in de toekomst te voorkomen.</i></p> <p>Er ontstaat angst door laden, hergroeperen en transport. Er was sprake van hittestress.</p> <p>5. en zijn daardoor zijn gevrijwaard van beperkingen in hun natuurlijk/normaal gedrag. <i>door het aanbieden van een huisvestingssysteem waarin het dier zijn soort specifieke behoeften (eten en drinken, bewegingsvrijheid, foeragegedrag, hygiëne /poetsgedrag, exploratiegedrag, contact met soortgenoten en dat de dieren overzicht hebben over de omgeving en dingen kunnen aan zien komen) kan vervullen.</i></p> <p>Het welzijn is ernstig benadeeld, omdat een varken dat in deze mate aan waarneembare hittestress lijdt en onder deze omstandigheden, op geen enkele manier in staat is zijn natuurlijk gedrag nog te kunnen uitoefenen.</p>
--	--

Vraag 5b	Is er hierdoor sprake van vermijdbaar lijden?
Antwoord:	<p>Ja. Het meeste lijden is vermijdbaar.</p> <p>De planning van de varkens door Vion is onvoldoende. Deze warme dagen waren in de week er voor al voorspeld: deze voorspelling klopte.</p> <p>Vion zou er voor moeten zorgen dat alle varkens, tenminste op voorspelde hete dagen, op tijd binnen op stal zijn, zonder wachttijden en kunnen rusten. Dat is niet gebeurd.</p> <p>De chauffeurs en varkensbedrijven zouden op voorspelde hete dagen geen varkens moeten/ willen vervoeren.</p> <p>Vanaf 25 °C hebben varkens last van te hoge temperaturen: tijdens het transport en bij het oplopen van de temperatuur ondervinden ze steeds meer ongerief en dus steeds meer aantasting van hun dierenwelzijn.</p> <p>Door dit hele proces toch gewoon door te laten lopen op voorspelde warme en hete dagen of dagdelen veroorzaakt men ernstig onnodig lijden.</p>

Vraag 6	Heeft de houder naar uw mening - gelet op de toestand waarin de dieren werden aangetroffen – de dieren de nodige verzorging onthouden?
Antwoord:	Ja. Door bij deze voorspelde hoge temperaturen toch varkens te gaan transporteren werd de nodige zorg onthouden.

Vraag 7	Is er contact geweest met eigen praktiserend dierenarts en/of externen? Toelichting
Antwoord:	<p>Er is mij door de inspecteurs van vervoer, die bij de controle aanwezig waren, uitgelegd dat er kennelijk een tekort aan stalcapaciteit is om het huidige slachttempo te behalen en te behouden. Dit wordt ondervangen door de laadcapaciteit van de vrachtwagens te benutten en die onder de overkapping te laten wachten.</p> <p>Het op vrachtwagens onderbrengen van varkens onder de overkapping is m.i. oorzaak van een onnodige verlenging van de reistijd van de aangeleverde varkens. Dit is niet toegestaan. De stalcapaciteit van Vion zal moeten worden uitgebreid om dit probleem op te lossen.</p>

Vraag 8	Welke andere (niet diergeneeskundige) maatregelen dienen genomen te worden om het benadeelde welzijn van de dieren op te heffen?
Antwoord:	De afspraak binnen de sector is dat er vanaf 27°C gemeten in De Bilt het hitteprotocol ingaat. Bij 35°C of hoger gemeten in De Bilt wordt transport

<p>gestopt. Allereerst moet worden gekeken naar de temperaturen ter plaatse. Die kunnen goed worden afgeleid van de meetstations van het KNMI in de buurt. Het verschil tussen De Bilt en Boxtel was om 16.00 uur 3 graden (30,5°C om 33,5°C). Dat kan bij cruciale temperaturen (tegen de 35°C) om het verschil tussen leven en dood gaan tijdens transport betekenen en veroorzaakt in ieder geval een volkomen onacceptabele aantasting van het dierenwelzijn.</p> <p>Ten tweede moet het transport al bij veel lagere temperaturen worden gestaakt. Op deze dag werden varkens met ernstige hittestress aangetroffen. Dit komt omdat er veel factoren een rol spelen bij het optreden van hittestress waarvan de temperatuur (varkensstal, buiten, onder overkapping) een zeer belangrijke factor is. Zie ook vraag 3 hierboven. Een aangepaste beladingsgraad alleen zal hittestress niet kunnen voorkomen. Hittestress kan alleen worden voorkomen als alle factoren die een rol spelen bij het transport van varkens goed in ogenschouw worden genomen. Er is veel minder kans op het optreden van ernstige hittestress en dus aantasting van hun dierenwelzijn, als slachtvarkens vóór het heetst van de dag op voorspelde warme dagen (d.w.z. voordat de temperatuur ter plaatse boven de 25 graden Celsius komt) op de plek zijn waar ze moeten zijn, namelijk de stal van het slachthuis.</p>
--

Aldus naar waarheid opgemaakt:

Plaats en datum: Utrecht, 22 september 2020.

Handtekening:

Van:
Verzonden: dinsdag 6 oktober 2020 15:56
Aan:
Onderwerp: Geconstateerde hitte-stress bij transport van bij Vion te Boxtel op
15-09-2020
Bijlagen: Vervoersdocument.jpg

Geachte

Naar aanleiding van ons zojuist gevoerde telefoongesprek:

Bijgevoegd het vervoersdocument : , behorende bij het bewuste transport, uitgevoerd door uw firma, naar Vion Boxtel op 15-09-2020.

Betreft hier varkens, vervoerd met de kentekens

Wagen mocht het terrein op van Vion om 16:45 uur, om 17:00 uur heeft de controle plaatsgevonden.

Door een dierenarts van de NVWA is hitte-stress geconstateerd bij een groot deel van deze aangevoerde varkens van dit transport.

Het was die dag ongewoon warm voor de tijd van het jaar. U bent als transporteur verantwoordelijk voor het welzijn van de vervoerde varkens.

Temperaturen in Boxtel die dag van maximaal 34 graden.

Door de dierenarts van de NVWA wordt met betrekking tot dit transport een veterinaire verklaring geschreven, deze veterinaire verklaring wordt gevoegd bij het op te maken rapport van bevindingen.

Op maandag 14-09-2020 hebben wij Vion ook bezocht in het kader van controles hittestress, dit in het bijzijn van van Vion.

Wij hebben toen kenbaar gemaakt bij dat het dinsdag 15-09-2020 nog warmer zou worden en aangegeven dat, indien de planning deze dag niet zou worden aangepast, de kans groot zou zijn dat er bij aangevoerde transporten op 15-09-2020, gevallen van hitte-stress zouden voorkomen. Helaas heeft Vion hier niet op geanticipeerd.

Het hitte-protocol was overigens deze dag in werking gesteld.

Aanvullend heb ik een aantal vragen voor u. Het beantwoorden van deze vragen is niet verplicht.

1. Wie is de opdrachtgever van het transport op 15-09-2020?
2. Indien dit een rechtspersoon is, wie is uw contactpersoon?
3. Hoe en op welk tijdstip was het transport gepland?
4. Is het transport uitgevoerd zoals gepland?
5. Wat zijn de afspraken (met Vion) over het wel of niet laden van varkens tijdens periodes van extreme hitte?
6. Zijn er maatregelen genomen om hitte-stress te voorkomen?
7. Zijn er specifieke opdrachten gegeven aan de chauffeur, zo ja welke maatregelen?
8. Zijn er nog zaken, die u wilt opmerken over het betreffende transport van dinsdag 15-09-2020
9. Wilt u verder nog iets aan uw verklaring toevoegen?

10. Op het vervoersdocument staat aangegeven dat de tussenpersoon : is. In het uittreksel van de Kvk ' staat weergegeven als handelsnaam statutaire naam en dat bestuurder - is. Graag ontvang ik nadere informatie hoe een en ander geregeld is en de namen van de verantwoordelijke personen. Van die persoon(personen) ontvang ik de volgende gegevens;

Naam:

Voornamen:

Geb datum:

Woonadres en woongemeente:

Met vriendelijke groet,

Inspecteur (domeinspecialist)

Nederlandse Voedsel- en
Warenautoriteit
Ministerie van Economische Zaken

.....
Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit

Directie Handhaven, Divisie Inspectie

Afdeling Dier, Team Vervoer Zuid

Veldmaarschalk Montgomerylaan 500 | 5623 LE | Eindhoven

Postbus 2168 | 5600 CD | Eindhoven

Van:
Verzonden: dinsdag 27 oktober 2020 15:04
Aan:
Onderwerp: RE: Geconstateerde hitte-stress bij transport van Vion te Boxtel op 15-09-2020
Bijlagen: Reactie_Team_Vervoer_Zuid.pdf

Geachte

Hierbij mijn reactie.

Van: |
Verzonden: dinsdag 6 oktober 2020 15:56
Aan: |
Onderwerp: Geconstateerde hitte-stress bij transport van Vion te Boxtel op 15-09-2020

Geachte

Naar aanleiding van ons zojuist gevoerde telefoongesprek:

Bijgevoegd het vervoersdocument , behorende bij het bewuste transport, uitgevoerd door uw firma, naar Vion Boxtel op 15-09-2020.

Betreft hier varkens, vervoerd met de kentekens

Wagen mocht het terrein op van Vion om 16:45 uur, om 17:00 uur heeft de controle plaatsgevonden.

Door een dierenarts van de NVWA is hitte-stress geconstateerd bij een groot deel van deze aangevoerde varkens van dit transport.

Het was die dag ongewoon warm voor de tijd van het jaar. U bent als transporteur verantwoordelijk voor het welzijn van de vervoerde varkens.

Temperaturen in Boxtel die dag van maximaal 34 graden.

Door de dierenarts van de NVWA wordt met betrekking tot dit transport een veterinaire verklaring geschreven, deze veterinaire verklaring wordt gevoegd bij het op te maken rapport van bevindingen.

Op maandag 14-09-2020 hebben wij Vion ook bezocht in het kader van controles hittestress, dit in het bijzijn van van Vion.

Wij hebben toen kenbaar gemaakt bij | dat het dinsdag 15-09-2020 nog warmer zou worden en aangegeven dat, indien de planning deze dag niet zou worden aangepast, de kans groot zou zijn dat er bij aangevoerde transporten op 15-09-2020, gevallen van hitte-stress zouden voorkomen. Helaas heeft Vion hier niet op geanticipeerd.

Het hitte-protocol was overigens deze dag in werking gesteld.

Aanvullend heb ik een aantal vragen voor u. Het beantwoorden van deze vragen is niet verplicht.

1. Wie is de opdrachtgever van het transport op 15-09-2020?
2. Indien dit een rechtspersoon is, wie is uw contactpersoon?

3. Hoe en op welk tijdstip was het transport gepland?
4. Is het transport uitgevoerd zoals gepland?
5. Wat zijn de afspraken (met Vion) over het wel of niet laden van varkens tijdens periodes van extreme hitte?
6. Zijn er maatregelen genomen om hitte-stress te voorkomen?
7. Zijn er specifieke opdrachten gegeven aan de chauffeur, zo ja welke maatregelen?
8. Zijn er nog zaken, die u wilt opmerken over het betreffende transport van dinsdag 15-09-2020
9. Wilt u verder nog iets aan uw verklaring toevoegen?
10. Op het vervoersdocument staat aangegeven dat de tussenpersoon _____ is. In het uittreksel van de KvK
 _____ staat weergegeven als handelsnaam | _____ statutaire naam
 _____ en dat bestuurder _____ is. Graag ontvang ik nadere informatie hoe een en ander
 geregeld is en de namen van de verantwoordelijke personen. Van die persoon (personen) ontvang ik de
 volgende gegevens;

Naam:

Voornamen:

Geb datum:

Woonadres en woongemeente:

Met vriendelijke groet,

Inspecteur (domeinspecialist)

Nederlandse Voedsel- en
Warenautoriteit
Ministerie van Economische Zaken

.....
Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit

Directie Handhaven, Divisie Inspectie

Afdeling Dier, Team Vervoer Zuid

Veldmaarschalk Montgomerylaan 500 | 5623 LE | Eindhoven

Postbus 2168 | 5600 CD | Eindhoven

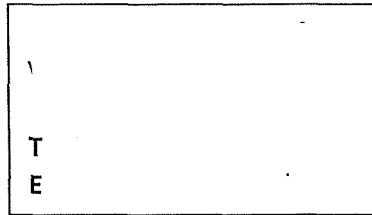
Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

NVWA, Team Vervoer Zuid
T.a.v. I
Postbus 2168
5600 CD Eindhoven
Mail: _____@nvwa.nl

Betreft: transport varkens op 15-09-2020 naar Boxtel

Datum: 27 oktober 2020

Beste NVWA team vervoer zuid,

Via deze brief willen wij graag reageren op het telefonisch contact en de door u verzonden email omtrent hitte-stress. Volgens uw schrijven is er bij één van onze transporten hitte-stress geconstateerd bij de vervoerde dieren. Wij vinden het erg spijtig dat wij dit bericht ontvangen hebben, aangezien wij dierwelzijn hoog in het vaandel hebben. Ondanks dat wij niet tot antwoorden verplicht zijn, willen wij toch graag reageren, omdat wij ons aan de geldende regels hebben gehouden.

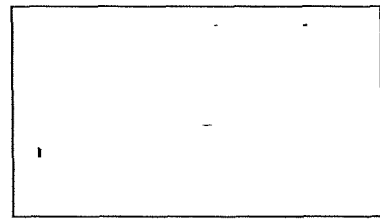
Het begon 14 september 2020 waarop _____ van Vion een waarschuwing van de NVWA kreeg dat de planning voor het lossen van de dieren aangepast moest worden. Als Vion hierop geen gehoor zou geven, dan zouden er andere sancties volgen voor de transporteurs. Dit heeft u telefonisch en per mail aan mij verteld. Op 15 september waren wij als transporteur bij de Vion in Boxtel en u heeft hitte-stress geconstateerd bij een groot deel van de door ons vervoerde dieren. Wij hebben helaas geen invloed op de planning van de Vion en kunnen er dus niks aan doen dat zij geen gehoor hebben gegeven aan uw verzoek. Echter hebben wij er alles aan gedaan om de dieren volgens de protocollen te vervoeren en is het in onze ogen dus niet terecht dat wij beschuldigd worden van hitte-stress, terwijl de Vion eigenlijk een andere planning had moeten voeren.

Bovendien is de vraag: wat is nu precies de definitie van hitte-stress?

Ik heb dagen op het internet gezocht, maar kan het niet vinden. Ook als ik kijk naar BURO (het onderzoeksbureau van het NVWA), staat bij het advies dat dit niet duidelijk is. Letterlijk staat er: BuRO concludeert ook dat er in de literatuur geen robuuste indicatoren voor hittestress zijn te vinden, behalve die van het sterftepercentage bij aankomst.

zelfde garanties!

Ik mag toch wel aan nemen dat voor deze conclusie van "hitte-stress" een duidelijke wettelijke onderbouwing is, met een degelijk onderzoek vooraf. Voor zover ik kan beoordelen worden alle verhalen over hitte-stress op het internet opgesteld door dierenactivisten. Echter kan ik geen gedegen onderzoek vinden van deze hitte-stress, iets wat mij persoonlijk erg stoort, want dat betekent dat er informatie gedeeld wordt, zonder dat er echt onderzoek naar gedaan is.

Verder wil ik nog melden dat het transport exact volgen het hitte-protocol is uitgevoerd en dat onze dieren die we met zorg getransporteerd hebben, in goede conditie uit de vrachtwagen zijn gekomen. Wij gaan er ook vanuit, dat wij hiervoor niet beboet zullen worden.

Hiermee hoop ik al uw vragen beantwoord te hebben!

Met vriendelijke groet,

Namens

VETERINAIRE VERKLARING

Naam :
Postadres : Catharijnesingel 59
Vestigingsplaats : 3540AA Utrecht

Ik, , toezichhoudend dierenarts bij de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, toezichthouder zoals gedefinieerd in artikel 5.11 van de Algemene wet bestuursrecht en op grond van artikel 8.1 van de Wet dieren, zoals omschreven in artikel 2a van het Besluit aanwijzing toezichthouders Wet dieren, aangewezen om toezicht te houden op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de Wet dieren, rapporteer het volgende:

Op dinsdag 15 september 2020 , omstreeks 17:30 uur, werd(en) door mij beoordeeld:

Soort dieren : Slachtvarkens
Aantal dieren (geschat) : ongeveer

Gegevens omtrent de vervoerder van dieren:

Naam/adres/plaats :
Kentekennummer :
Locatie : Boseind 10, 5281 RM Boxtel, bij slachthuis Vion te Boxtel (onder overkapping).

Vraag 1	Beschrijf de omstandigheden waarin de dieren zich bevonden.
Antwoord:	Voor wat betreft de aanleiding van de controle en exacte getallen omtrent aantal en gewicht varkens verwijs ik naar het RvB. Het bleek na aankomst omstreeks 15.45 uur in Boxtel dat het aldaar erg warm was. De meting van de temperatuur ter plaatse op de parkeerplaats door collega inspecteur van het team vervoer (hierna te noemen inspecteur) gaf aan dat het 33,4°C was.

Het KNMI gaf voor deze dag waardes temperatuur en relatieve luchtvochtigheid aan van de 3 meest dichtbij gelegen weerstations Volkel, Eindhoven en Gilze-Rijen. Ik heb daar het gewogen gemiddelde van bepaald, als de meest nauwkeurige benadering van de temperatuur en relatieve luchtvochtigheid voor Boxtel, tijdens de hieronder vermelde uren.

Tijdstip:	15.00 uur	16.00 uur	17.00 uur	18.00 uur
Temperatuur:	33.3 °C	33.5 °C	31.4 °C	26.4 °C
Rel. luchtvl.:	27 %	26 %	33 %	48 %

Er stonden diverse vrachtwagens onder de overkapping te wachten tot het moment dat ze naar de losplaats konden gaan. Ik voelde dat de ventilatoren opgesteld aan één zijde van de overkapping vlak voor die ventilatoren een 'frisse wind' veroorzaakten. Ik voelde ook dat op alle andere plekken onder de overkapping nauwelijks voelbaar was dat de ventilatoren werkten.

Ik mat met mijn telefoon dat de vrachtwagens een half uur tot drie kwartier moesten wachten onder de overkapping. Het aantal vrachtwagens dat onder de overkapping paste moest daar wachten op het sein dat ze konden gaan lossen bij het losbordes.

Ik zag daar later op de dag dat een vrachtwagen die ik volgde op de losplaats weer minstens 10 minuten moest wachten voor dat de deuren open gingen en de varkens van de wagen konden lopen. Bij dit losbordes voor twee vrachtwagens staan de vrachtwagens buiten. De buitenste vrachtwagen staat daarbij in de volle zon. De binnenste vrachtwagen staat enigszins in de schaduw van de buitenste vrachtwagen.

Ik ben de controle van de betreffende vrachtwagen (een combitrailer) aangevangen omstreeks 17.30 uur.

De inspecteur mat een buitentemperatuur naast de vrachtwagen van 34,2°C, Voor in de voorwagen in het eerste compartiment was de temperatuur 34,9°C en in het achterste compartiment was de temperatuur 33,8°C. In de achterwagen in het voorste compartiment 33,7°C en in het achterste compartiment was de temperatuur 33,8°C. (allemaal onderste laag op stahoogte varkens).

Vraag 2	In welke lichamelijke toestand werden de dieren aangetroffen?
Antwoord:	<p>Ik zag dat alle varkens het te warm hadden en een verhoogde ademhalingsfrequentie hadden Toen ik dit nader bekeek zag ik dat er veel onrust onder de varkens was. Ik zag in vrijwel alle compartimenten dat er varkens zaten en stonden tussen liggende varkens. Soms zag ik de varkens over elkaar heen lopen en door enkele varkens werd gevochten met soortgenoten. Ik zag dat dit korte schermutselingen waren. Ik hoorde tijdens de inspectie soms varkens krijsen/gillen.</p> <p>Ik zag bij heel veel varkens (meer dan 90%) rode 'krassen' als gevolg van huidbeschadigingen.</p> <p>Alle varkens hadden het benauwd. Ik zag dat alle varkens op de vrachtwagen een sterk verhoogde ademhaling hadden. Ik zag ongeveer 25% van de varkens met de bek open hijgen en bij ongeveer de helft daarvan schuimvorming optreden rond de bek. Een aantal varkens kwijlden uit de bek. Ik zag apathische, zittende varkens en varkens die versuft en afwezig waren. Ik zag dat de ogen van de varkens soms weg draaiden. In de achterwagen zag ik op de derde laag in het voorste compartiment een varken staan welke heel heftig trilde over zijn hele lichaam. De trillingen waren zo heftig en de ademhaling zo hoog dat tellen van de ademhaling niet meer mogelijk was. Ik bedacht me dat de kans dat het varken dood neer zou storten groot was. Na een paar minuten ging het varken apathisch liggen en werd het trillen minder. Het varken is toch</p>

levend bij de plek gekomen waar het gedood werd voor de slacht. Ik zag varkens bij de openingen in de zijwanden naar verse lucht 'zoeken'.

Op de vrachtwagen heb ik alle compartimenten geïnspecteerd en vrijwel in elk compartiment filmbeelden vastgelegd. Op de beelden zijn de hierboven vermelde waarnemingen goed te zien. Alleen het trillende varken heb ik niet tijdig kunnen filmen.

De filmbeelden zijn onbewerkt en beschikbaar als bijlages bij de rapportage. Aan de hand van de beelden heb ik ad random de ademhalingsfrequentie (AH/min.) van varkens, waar dat goed bij was waar te nemen, vastgesteld. Dit heb ik zo gedaan omdat ik tijdens de controles tekort tijd had om dit betrouwbaar uit te voeren. Bovendien was het met deze ademhalingsfrequenties heel lastig tellen en tijd bijhouden, ook omdat er veel onrust bij de varkens was.

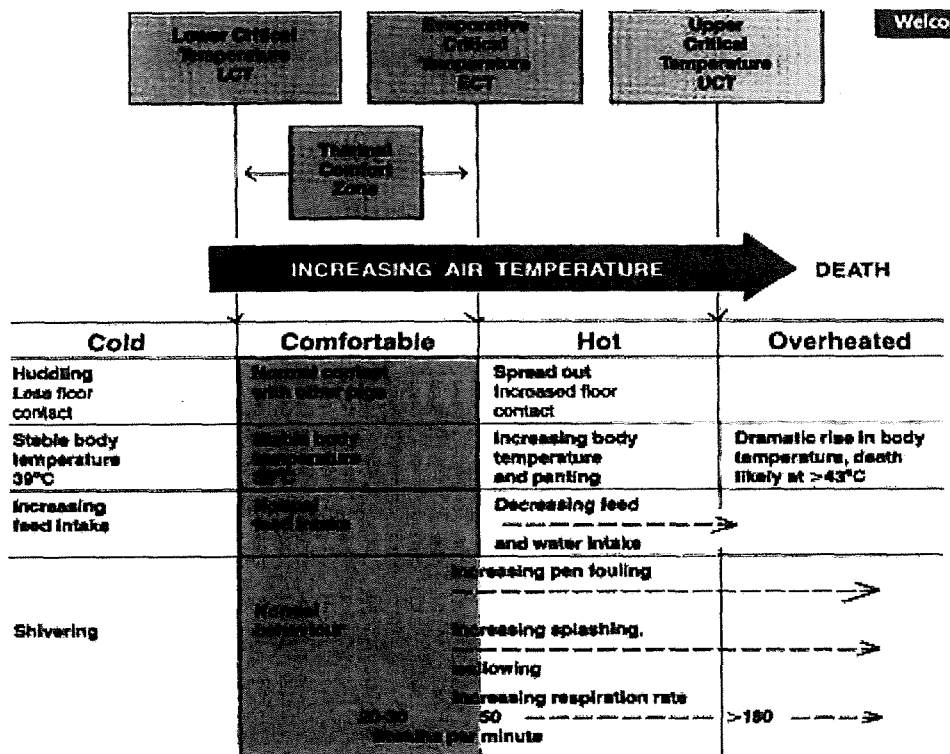
De volgende 15 waardes heb ik vastgesteld: 129, 141, 144, 148, 150, 150, 150, 150, 153, 173, 180, 198, 200, 213, 225. Ik stelde vast dat de ademhaling meer dan verviervoudigd tot bijna verzevenvoudigd was.

Ter info, varkens van 26 weken oud (dit is circa de leeftijd van slachtvarkens), hebben normaal een ademhalingsfrequentie van 25 tot 35 per minuut in rust (thermo neutrale omstandigheden).

Onderstaande tabel afkomstig van Iowa State University is illustratief voor de ernstige mate waarin de ademfrequentie bij deze varkens is verhoogd. Boven de upper critical temperature zien we > 180AH/min. Dat is een grens waarboven er ook een dramatische stijging van de lichaamstemperatuur (overheated) optreedt (dood is waarschijnlijk bij $T > 43^{\circ}\text{C}$).

Temperature and humidity index for pigs

The Pig's Reaction to Increasing Temperatures

	<p>Ik schatte dat het gemiddelde gewicht van deze varkens ca. 120 kilo was. Ik zag dat het zeer vleestypische varkens waren, ik zag namelijk varkens met een zeer dunne beharing en brede, sterk bespierde lichaamsbouw.</p> <p>Conclusie: alle slachtvarkens op deze vrachtwagen waren zodanig ernstig benauwd dat ik vaststelde dat ze aan ernstige hittestress leden.</p>
--	--

Vraag 3	Wanneer is de aangetroffen toestand naar uw mening ontstaan?
Antwoord:	<p>De toestand op de vrachtwagen is ontstaan, omdat het te warm was om dieren te verplaatsen op dat tijdstip van deze hete dag.</p> <p>Naast een hoge omgevingstemperatuur spelen andere factoren en rol bij het ontstaan van ernstige hittestress, onder meer: luchtvochtigheid, mate van ventilatie tussen de varkens (rijwind of adequate ventilatoren), beladingsgraad, reistijd, mate van nuchter zijn, hergroepering met als gevolg onrust, wachttijden, wijze van laden op de varkenshouderij, wijze van rijden, geslacht van het varken en het type varken.</p>

Vraag 4	Waardoor is de aangetroffen toestand naar uw mening ontstaan?
Antwoord:	<p>De belangrijkste oorzaak is in de eerste plaats de temperatuur op dat tijdstip van de dag. Op verwachte warme dagen boven 25 °C zouden varkens niet meer getransporteerd moeten worden.</p> <p>Mechanische ventilatie, rijwind door te blijven rijden, maar ook een lagere beladingsgraad helpen niet meer bij de waargenomen temperaturen.</p> <p>Stoppen met laden en transport is de enige adequate oplossing om hittestress, en daarmee lijden, tgv regulier transport te voorkomen.</p> <p>Alternatief zou kunnen zijn geconditioneerd transport (koelwagens) en/of auto's met douche installaties om voldoende afkoeling te kunnen garanderen.</p>

Vraag 5a	Is de gezondheid en/of het welzijn van de dieren naar uw mening benadeeld? Toelichting
Antwoord:	<p>Ja, de gezondheid van de dieren is benadeeld, omdat bij hittestress de lichaamstemperatuur zal gaan stijgen. Indien dit doorzet zullen eiwitten in het lichaam coaguleren waardoor uiteindelijk het dier zal sterven. Ook is er veel onrust waardoor huidbeschadigingen door onderlinge gevechten ontstaan. Dat het in dit geval niet tot sterfte heeft geleid en dat de dieren later herstelden wil niet zeggen dat er geen schade is. Deze schade is mogelijk niet direct waar te nemen in de korte levensduur die het varken nog heeft.</p> <p>Ja het welzijn is benadeeld omdat in gevolge artikel 1.3 Wet dieren wordt erkend dat dieren een 'eigen' waarde hebben. Het zijn wezens met gevoel. Welzijn omvat dus meer dan alleen de fysieke gezondheid (lichamelijke gezondheid) van een dier. Het welzijn van de dieren is benadeeld als niet aan al "de vijf vrijheden van Brambell" wordt voldaan die een goed welzijn waarborgen. Deze vrijheden zijn door de Brambell-commissie omschreven en zijn bekend onder "de vijf vrijheden van Brambell". Deze vijf vrijheden worden breeduit onderschreven door de Faculteit voor Diergeneeskunde, de Gezondheidsdienst voor Dieren, De Raad voor Dieren Aangelegenheden en het Ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit en zijn opgenomen in de Wet Dieren.</p> <p>Alleen als aan de vijf vrijheden is voldaan, krijgen de dieren de zorg die zij redelijkerwijs behoeven. Dieren moeten gevrijwaard zijn:</p> <p>1. van dorst en onjuiste voeding. <i>door de beschikbaarheid van vers water en geschikt voer kan een optimale gezondheid en energiehuishouding worden gegarandeerd.</i></p>

Het is niet waarschijnlijk dat alle varkens op deze oplegger vrij waren van dorst: dit was echter niet vast te stellen. Het ging hier om kort transport waarbij water wettelijk niet beschikbaar hoeft te zijn. (Korter dan 8 uren).

2. fysiek en fysiologisch (thermaal) ongerief.
door een geschikte (tochtvrij, goede temperatuur, en voldoende omvang) en veilige huisvesting te bieden, inclusief een comfortabele rust/schuilplaats.

Hergroepering, het laden en het transport veroorzaken fysiek ongerief voor alle varkens.

Er was duidelijk thermaal ongerief bij alle varkens. Varkens zweten niet behalve op hun neusspiegel en kunnen alleen door waterverdamping via de bek vanuit de voorste luchtwegen extra warmte afstaan en hun temperatuur proberen te reguleren. Varkens zijn erg zwaar: hun longen en hart hebben voor de lichaamsbouw slechts beperkte capaciteit. Afkoelen via hijgen (panting) is daardoor voor varkens minder effectief in vergelijking met andere diersoorten. Door de relatief zware bouw en de speklaag treedt bovendien snel warmteaccumulatie op. Deze varkens ademen 4 tot 7 maal zo snel als varkens in rust in hun thermo neutrale zone.

Varkens van rond de 100 kilo beginnen zich al vanaf een omgevingstemperatuur van 20°C minder comfortabel te voelen. Hoe zwaarder het varken en hoe hoger de omgevingstemperatuur oploopt hoe meer ongerief de varkens ervaren.

Uit onderzoek (fig.3 van de Iowa State University, hieronder afgebeeld) is bekend vanaf wanneer hittestress gevaarlijk wordt bij varkens. Bij een relatieve vochtigheid tussen de 30 en 50 procent spreekt men reeds van een gevaarlijke situatie vanaf 28 respectievelijk 27 graden Celsius. Men spreekt van een noodsituatie bij 30,5 respectievelijk 31,5 graden Celsius.

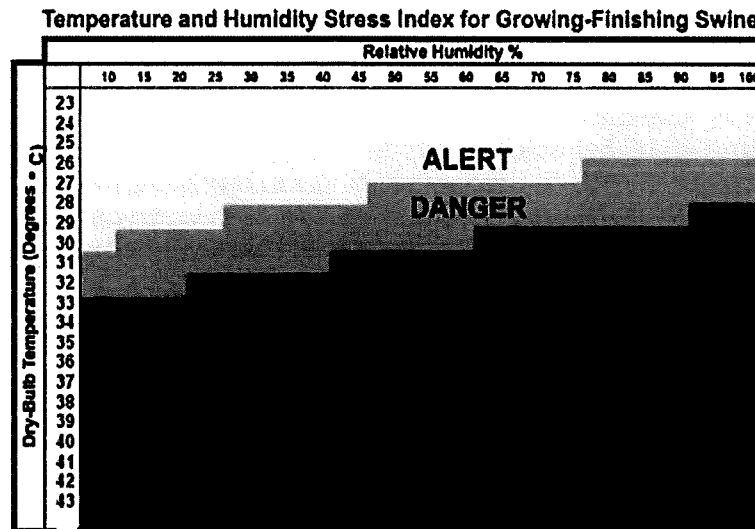

Figure 3 This chart for heat stress combines the effects of both temperature and relative humidity to provide classification as alert, danger and emergency zones for grower-finisher pigs.

Bovenstaande grafiek betreft varkens in rust. Voor varkens op transport zijn er veel meer stressfactoren (genoemd onder vraag 3). Daar zal hittestress dus eerder (bij lagere temperaturen) al op gaan treden.

	<p>3. pijn, verwondingen en ziektes, <i>door deze te voorkomen en wanneer ze toch optreden ze snel en adequaat te diagnosticeren en te behandelen.</i></p> <p>Door hergroepering met als gevolg schermutselingen, door hittestress verdere onrust en meer bewegingen in de groep waardoor veel huidbeschadigingen ontstaan. Deze verwondingen zijn pijnlijk.</p> <p>4. angst en chronische stress, <i>door een huisvesting en management te hanteren die angst en stress voorkomen, door een goede socialisatie om angst voor mensen in de toekomst te voorkomen.</i></p> <p>Er ontstaat angst door laden, hergroeperen en transport. Er was sprake van hittestress.</p> <p>5. en zijn daardoor zijn gevrijwaard van beperkingen in hun natuurlijk/normaal gedrag. <i>door het aanbieden van een huisvestingssysteem waarin het dier zijn soort specifieke behoeften (eten en drinken, bewegingsvrijheid, foerageergedrag, hygiëne /poetsgedrag, exploratiegedrag, contact met soortgenoten en dat de dieren overzicht hebben over de omgeving en dingen kunnen aan zien komen) kan vervullen.</i></p> <p>Het welzijn is ernstig benadeeld, omdat een varken dat in deze mate aan waarneembare hittestress lijdt en onder deze omstandigheden, op geen enkele manier in staat is zijn natuurlijk gedrag nog te kunnen uitoefenen.</p>
--	---

Vraag 5b	Is er hierdoor sprake van vermijdbaar lijden?
Antwoord:	<p>Ja. Het meeste lijden is vermijdbaar.</p> <p>De planning van de varkens door Vion is onvoldoende. Deze warme dagen waren in de week er voor al voorspeld: deze voorspelling klopte.</p> <p>Vion zou er voor moeten zorgen dat alle varkens, tenminste op voorspelde hete dagen, op tijd binnen op stal zijn, zonder wachttijden en kunnen rusten. Dat is niet gebeurd.</p> <p>De chauffeurs en varkensbedrijven zouden op voorspelde hete dagen geen varkens moeten/ willen vervoeren.</p> <p>Vanaf 25 °C hebben varkens last van te hoge temperaturen: tijdens het transport en bij het oplopen van de temperatuur ondervinden ze steeds meer ongerief en dus steeds meer aantasting van hun dierenwelzijn.</p> <p>Door dit hele proces toch gewoon door te laten lopen op voorspelde warme en hete dagen of dagdelen veroorzaakt men ernstig onnodig lijden.</p>

Vraag 6	Heeft de houder naar uw mening - gelet op de toestand waarin de dieren werden aangetroffen - de dieren de nodige verzorging onthouden?
Antwoord:	Ja. Door bij deze voorspelde hoge temperaturen toch varkens te gaan transporteren werd de nodige zorg onthouden.

Vraag 7	Is er contact geweest met eigen praktiserend dierenarts en/of externen? Toelichting
Antwoord:	<p>Er is mij door de inspecteurs van vervoer, die bij de controle aanwezig waren, uitgelegd dat er kennelijk een tekort aan stalcapaciteit is om het huidige slachtempo te behalen en te behouden. Dit wordt ondervangen door de laadcapaciteit van de vrachtwagens te benutten en die onder de overkapping te laten wachten. Het op vrachtwagens onderbrengen van varkens onder de overkapping is m.i. oorzaak van een onnodige verlenging van de reistijd van de aangeleverde varkens. Dit is niet toegestaan. De stalcapaciteit van Vion zal moeten worden uitgebreid om dit probleem op te lossen.</p>

Vraag 8	Welke andere (niet diergeneeskundige) maatregelen dienen genomen te worden om het benadeelde welzijn van de dieren op te heffen?
Antwoord:	<p>De afspraak binnen de sector is dat er vanaf 27°C gemeten in De Bilt het hitteprotocol ingaat. Bij 35°C of hoger gemeten in De Bilt wordt transport gestopt.</p> <p>Allereerst moet worden gekeken naar de temperaturen ter plaatse. Die kunnen goed worden afgeleid van de meetstations van het KNMI in de buurt. Het verschil tussen De Bilt en Boxtel was om 16.00 uur 3 graden (30,5°C om 33,5°C). Dat kan bij cruciale temperaturen tegen de 35°C het verschil tussen leven en dood gaan tijdens transport betekenen en veroorzaakt in ieder geval een volkomen onacceptabele aantasting van het dierenwelzijn.</p> <p>Ten tweede moet het transport al bij veel lagere temperaturen worden gestaakt.</p> <p>Op deze dag werden varkens met ernstige hittestress aangetroffen. Dit komt omdat er veel factoren een rol spelen bij het optreden van hittestress waarvan de temperatuur (varkensstal, buiten, onder overkapping) een zeer belangrijke factor is. Zie ook vraag 3 hierboven.</p> <p>Een aangepaste beladingsgraad alleen zal hittestress niet kunnen voorkomen. Hittestress kan alleen worden voorkomen als alle factoren die een rol spelen bij het transport van varkens goed in ogenschouw worden genomen.</p> <p>Er is veel minder kans op het optreden van ernstige hittestress en dus aantasting van hun dierenwelzijn, als slachtvarkens vóór het heetst van de dag op voorspelde warme dagen (d.w.z. voordat de temperatuur ter plaatse boven de 25 graden Celsius komt) op de plek zijn waar ze moeten zijn, namelijk de stal van het slachthuis.</p>

Aldus naar waarheid opgemaakt:

Plaats en datum: Utrecht, 22 september 2020.

Handtekening:

Van:
Verzonden: dinsdag 13 oktober 2020 15:02
Aan:
Onderwerp: Hittestress 15-09-2020, Vion te Boxtel
Bijlagen: Vervoersdocument.jpg; MVI_4391.mp4

Geachte

Naar aanleiding van ons zojuist gevoerde telefoongesprek:

Bijgevoegd het vervoersdocument , behorende bij het bewuste transport, uitgevoerd door uw firma, naar Vion Boxtel op 15-09-2020.

Betreft hier varkens, vervoerd met de kentekens

Transport is om 17:10 te Boxtel gearriveerd , tijdstip controle NVWA op het terrein van Vion: 17:25 uur.

Door een dierenarts van de NVWA is hitte-stress geconstateerd bij een groot deel van de aangevoerde varkens van dit transport.

Het was die dag ongewoon warm voor de tijd van het jaar. U bent als transporteur verantwoordelijk voor het welzijn van de vervoerde varkens.

Temperaturen in Boxtel die dag van maximaal 34 graden.

Door de dierenarts van de NVWA wordt een veterinaire verklaring geschreven, deze veterinaire verklaring wordt gevoegd bij het op te maken rapport van bevindingen.

Op maandag 14-09-2020 hebben wij Vion ook bezocht in het kader van controles hittestress, dit in het bijzijn van

Wij hebben toen kenbaar gemaakt bij dat het dinsdag 15-09-2020 nog warmer zou worden en aangegeven dat, indien de planning deze dag niet zou worden aangepast, de kans groot zou zijn dat er bij aangevoerde transporten op 15-09-2020, gevallen van hitte-stress zouden voorkomen. Helaas heeft Vion hier niet op geanticipeerd.

Het hitte-protocol was deze dag in werking gesteld.

Aanvullend heb ik een aantal vragen voor u. Het beantwoorden van deze vragen is niet verplicht.

1. Wie is de opdrachtgever van het transport op 15-09-2020?
2. Indien dit een rechtspersoon is, wie is uw contactpersoon?
3. Hoe en op welk tijdstip was het transport gepland?
4. Is het transport uitgevoerd zoals gepland?
5. Wat zijn de afspraken(met Vion) over het wel of niet laden van varkens tijdens periodes van extreme hitte?
6. Zijn er maatregelen genomen om hitte-stress te voorkomen?
7. Zijn er specifieke opdrachten gegeven aan de chauffeur, zo ja welke maatregelen?
8. Zijn er nog zaken, die u wilt opmerken over het betreffende transport van dinsdag 15-09-2020
9. Wilt u verder nog iets aan uw verklaring toevoegen?

Verder vraag ik naar uw persoonsgegevens:

Naam:

Voornamen:

Geb datum:

Woonadres en woongemeente:

Met vriendelijke groet,

inspecteur (domeinspecialist)

Nederlandse Voedsel- en
Warenautoriteit
Ministerie van Economische Zaken

.....
Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit

Directie Handhaven, Divisie Inspectie

Afdeling Dier, Team Vervoer Zuid

Veldmaarschalk Montgomerylaan 500 | 5623 LE | Eindhoven

Postbus 2168 | 5600 CD | Eindhoven

VETERINAIRE VERKLARING

Naam :
Postadres : Catharijnesingel 59
Vestigingsplaats : 3540AA Utrecht

Ik, _____ toezichhoudend dierenarts bij de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, toezichthouder zoals gedefinieerd in artikel 5.11 van de Algemene wet bestuursrecht en op grond van artikel 8.1 van de Wet dieren, zoals omschreven in artikel 2a van het Besluit aanwijzing toezichthouders Wet dieren, aangewezen om toezicht te houden op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de Wet dieren, rapporteer het volgende:

Op dinsdag 15 september 2020, omstreeks 18:00 uur, werd(en) door mij beoordeeld:

Soort dieren : Slachtvarkens
Aantal dieren (geschat) : ongeveer _____

Gegevens omtrent de vervoerder van dieren:

Naam/adres/plaats : _____
Kentekennummer : _____
Locatie : Boseind 10, 5281 RM Boxtel, bij slachthuis Vion te Boxtel (onder overkapping).
_____

Vraag 1	Beschrijf de omstandigheden waarin de dieren zich bevonden.
Antwoord:	Voor wat betreft de aanleiding van de controle en exacte getallen omtrent aantal en gewicht varkens verwijs ik naar het RvB. Het bleek na aankomst omstreeks 15.45 uur in Boxtel dat het aldaar erg warm was. De meting van de temperatuur ter plaatse op de parkeerplaats door collega inspecteur _____ aan het team vervoer (hierna te noemen inspecteur _____) gaf aan dat het 33,4°C was.

Het KNMI gaf voor deze dag waardes temperatuur en relatieve luchtvochtigheid aan van de 3 meest dichtbij gelegen weerstations Volkel, Eindhoven en Gilze-Rijen. Ik heb daar het gewogen gemiddelde van bepaald, als de meest nauwkeurige benadering van de temperatuur en relatieve luchtvochtigheid voor Boxtel, tijdens de hieronder vermelde uren.

Tijdstip:	15.00 uur	16.00 uur	17.00 uur	18.00 uur
Temperatuur:	33.3 °C	33.5 °C	31.4 °C	26.4 °C
Rel. luchtvl.:	27 %	26 %	33 %	48 %

Er stonden diverse vrachtwagens onder de overkapping te wachten tot het moment dat ze naar de losplaats konden gaan. Ik voelde dat de ventilatoren opgesteld aan één zijde van de overkapping vlak voor die ventilatoren een 'frisse wind' veroorzaakten. Ik voelde ook dat op alle andere plekken onder de overkapping nauwelijks voelbaar was dat de ventilatoren werkten.

Ik mat met mijn telefoon dat de vrachtwagens een half uur tot drie kwartier moesten wachten onder de overkapping. Het aantal vrachtwagens dat onder de overkapping paste moest daar wachten op het sein dat ze konden gaan lossen bij het losbordes.

Ik zag daar later op de dag dat een vrachtwagen die ik volgde op de losplaats weer minstens 10 minuten moest wachten voor dat de deuren open gingen en de varkens van de wagen konden lopen. Bij dit losbordes voor twee vrachtwagens staan de vrachtwagens buiten. De buitenste vrachtwagen staat daarbij in de volle zon. De binnenste vrachtwagen staat enigszins in de schaduw van de buitenste vrachtwagen.

Ik ben de controle van de betreffende vrachtwagen (een oplegger) aangevangen omstreeks 18.10 uur. Het betrof hier een half open oplegger met mechanische ventilatie in de zijwanden. Ik zag dat aan de linkerzijde op de onderste laag de derde ventilator in het derde compartiment uit stond. Ik kon aan de varkens in dit compartiment niet waarnemen dat ze meer of minder hittestress hadden als de varkens in de andere compartimenten. Ik concludeerde dat het ventileren met warme buitenlucht blijkbaar niet veel zin had.

De inspecteur mat een buitentemperatuur naast de vrachtwagen van 32,4°C. In het eerste compartiment was de temperatuur 33,8°C en in het achterste compartiment was de temperatuur 33,8°C. (allemaal onderste laag op stahoogte varkens).

Vraag 2	In welke lichamelijke toestand werden de dieren aangetroffen?
Antwoord:	<p>Ik zag dat alle varkens het te warm hadden en een verhoogde ademhalingsfrequentie hadden. Toen ik dit nader bekeek zag ik dat er veel onrust onder de varkens was. Ik zag in vrijwel alle compartimenten dat er varkens zaten en stonden tussen liggende varkens. Soms zag ik de varkens over elkaar heen lopen en door enkele varkens werd gevochten met soortgenoten. Ik zag dat dit korte schermutselingen waren. Ik hoorde tijdens de inspectie soms varkens krijsen/gillen.</p> <p>Ik zag bij heel veel varkens (meer dan 90%) rode 'krassen' als gevolg van huidbeschadigingen.</p> <p>Alle varkens hadden het benauwd. Ik zag dat alle varkens op de vrachtwagen een sterk verhoogde ademhaling hadden. Ik zag ongeveer 25% van de varkens met de bek open hijgen en bij ongeveer de helft daarvan schuimvorming optreden rond de bek. Een aantal varkens kwijlden uit de bek. Ik zag apathische, zittende varkens en varkens die versuft en afwezig waren. Ik zag dat de ogen van de varkens soms weg draaiden. Ik zag varkens bij de openingen in de zijwanden naar verse lucht 'zoeken'.</p>

Op de vrachtwagen heb ik alle compartimenten geïnspecteerd en vrijwel in elk compartiment filmbeelden vastgelegd. Op de beelden zijn de hierboven vermelde waarnemingen goed te zien. De filmbeelden zijn onbewerkt en beschikbaar als bijlages bij de rapportage.

Aan de hand van de beelden heb ik ad random de ademhalingsfrequentie (AH/min.) van varkens, waar dat goed bij was waar te nemen, vastgesteld. Dit heb ik zo gedaan omdat ik tijdens de controles tekort tijd had om dit betrouwbaar uit te voeren. Bovendien was het met deze hoge ademhalingsfrequenties heel lastig tellen en tijd bijhouden, ook omdat er veel onrust bij de varkens was.

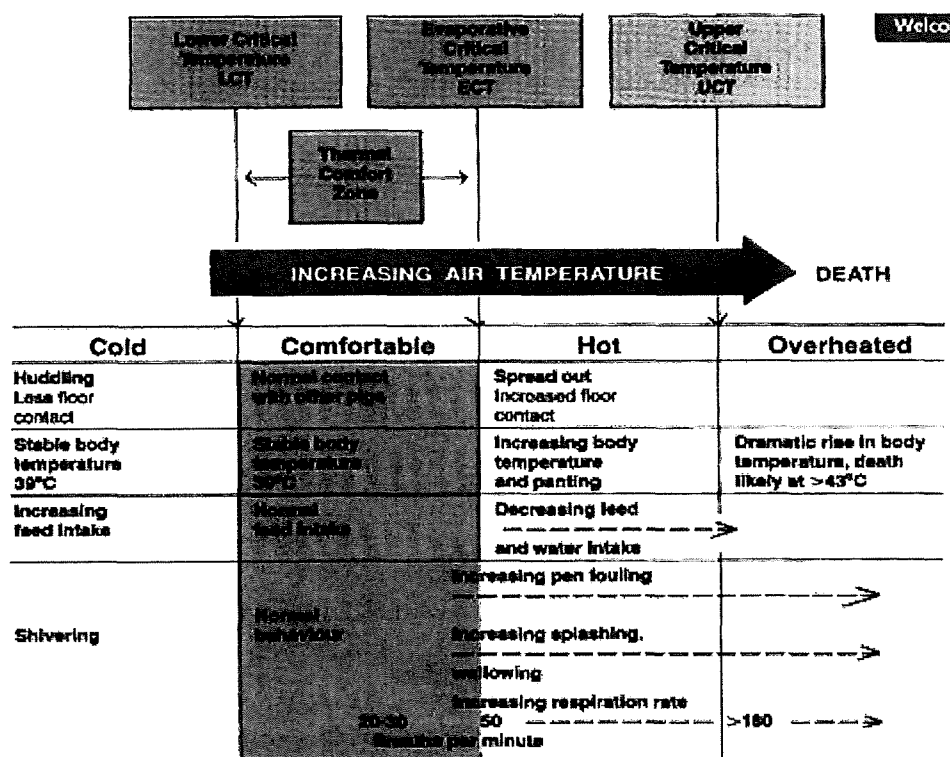
De volgende 14 waardes heb ik vastgesteld: 125, 135, 146, 153, 160, 163, 165, 170, 171, 171, 180, 180, 180, 197. Ik stelde vast dat de ademhaling verviervoudigd tot bijna verzesvoudigd was.

Ter info, varkens van 26 weken oud (dit is circa de leeftijd van slachtvarkens), hebben normaal een ademhalingsfrequentie van 25 tot 35 per minuut in rust (thermo neutrale omstandigheden).

Onderstaande tabel afkomstig van Iowa State University is illustratief voor de ernstige mate waarin de ademfrequentie bij deze varkens is verhoogd. Boven de upper critical temperature zien we > 180AH/min. Dat is een grens waarboven er ook een dramatische stijging van de lichaamstemperatuur (overheated) optreedt (dood is waarschijnlijk bij $T > 43^{\circ}\text{C}$).

Temperature and humidity index for pigs

The Pig's Reaction to Increasing Temperatures

Ik schatte dat het gemiddelde gewicht van deze varkens ca. 120 kilo was. Ik zag dat het zeer vleestypische varkens waren, ik zag namelijk varkens met een zeer dunne beharing en brede, sterk bespierde lichaamsbouw.

	Conclusie: alle slachtvarkens op deze vrachtwagen waren zodanig ernstig benauwd dat ik vaststelde dat ze aan ernstige hittestress leden.
--	--

Vraag 3	Wanneer is de aangetroffen toestand naar uw mening ontstaan?
Antwoord:	<p>De toestand op de vrachtwagen is ontstaan, omdat het te warm was om dieren te verplaatsen op dat tijdstip van deze hete dag.</p> <p>Naast een hoge omgevingstemperatuur spelen andere factoren en rol bij het ontstaan van ernstige hittestress, onder meer: luchtvochtigheid, mate van ventilatie tussen de varkens (rijwind of adequate ventilatoren), beladingsgraad, reistijd, mate van nuchter zijn, hergroepering met als gevolg onrust, wachttijden, wijze van laden op de varkenshouderij, wijze van rijden, geslacht van het varken en het type varken.</p>

Vraag 4	Waardoor is de aangetroffen toestand naar uw mening ontstaan?
Antwoord:	<p>De belangrijkste oorzaak is in de eerste plaats de temperatuur op dat tijdstip van de dag. Op verwachte warme dagen boven 25 °C zouden varkens niet meer getransporteerd moeten worden.</p> <p>Mechanische ventilatie, rijwind door te blijven rijden, maar ook een lagere beladingsgraad helpen niet meer bij de waargenomen temperaturen. Stoppen met laden en transport is de enige adequate oplossing om hittestress, en daarmee lijden, tgv regulier transport te voorkomen.</p> <p>Alternatief zou kunnen zijn geconditioneerd transport (koelwagens) en/of auto's met douche installaties om voldoende afkoeling te kunnen garanderen.</p>

Vraag 5a	Is de gezondheid en/of het welzijn van de dieren naar uw mening benadeeld? Toelichting
Antwoord:	<p>Ja, de gezondheid van de dieren is benadeeld, omdat bij hittestress de lichaamstemperatuur zal gaan stijgen. Indien dit doorzet zullen eiwitten in het lichaam coaguleren waardoor uiteindelijk het dier zal sterven. Ook is er veel onrust waardoor huidbeschadigingen door onderlinge gevechten ontstaan. Dat het in dit geval niet tot sterfte heeft geleid en dat de dieren later herstelden wil niet zeggen dat er geen schade is. Deze schade is mogelijk niet direct waar te nemen in de korte levensduur die het varken nog heeft.</p> <p>Ja het welzijn is benadeeld omdat in gevolge artikel 1.3 Wet dieren wordt erkend dat dieren een 'eigen' waarde hebben. Het zijn wezens met gevoel. Welzijn omvat dus meer dan alleen de fysieke gezondheid (lichamelijke gezondheid) van een dier. Het welzijn van de dieren is benadeeld als niet aan al "de vijf vrijheden van Brambell" wordt voldaan die een goed welzijn waarborgen. Deze vrijheden zijn door de Brambell-commissie omschreven en zijn bekend onder "de vijf vrijheden van Brambell". Deze vijf vrijheden worden breeduit onderschreven door de Faculteit voor Diergeneeskunde, de Gezondheidsdienst voor Dieren, De Raad voor Dieren Aangelegenheden en het Ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit en zijn opgenomen in de Wet Dieren.</p> <p>Alleen als aan de vijf vrijheden is voldaan, krijgen de dieren de zorg die zij redelijkerwijs behoeven. Dieren moeten gevrijwaard zijn:</p> <p>1. van dorst en onjuiste voeding. <i>door de beschikbaarheid van vers water en geschikt voer kan een optimale gezondheid en energiehuishouding worden gegarandeerd.</i></p> <p>Het is niet waarschijnlijk dat alle varkens op deze oplegger vrij waren van dorst: dit was echter niet vast te stellen. Het ging hier om kort transport waarbij water wettelijk niet beschikbaar hoeft te zijn. (Korter dan 8 uren).</p>

2. fysiek en fysiologisch (thermaal) ongerief.
door een geschikte (tochtvrij, goede temperatuur, en voldoende omvang) en veilige huisvesting te bieden, inclusief een comfortabele rust/schuilplaats.

Hergroepering, het laden en het transport veroorzaken fysiek ongerief voor alle varkens.

Er was duidelijk thermaal ongerief bij alle varkens. Varkens zweten niet behalve op hun neusspiegel en kunnen alleen door waterverdamping via de bek vanuit de voorste luchtwegen extra warmte afstaan en hun temperatuur proberen te reguleren. Varkens zijn erg zwaar: hun longen en hart hebben voor de lichaamsbouw slechts beperkte capaciteit. Afkoelen via hijgen (panting) is daardoor voor varkens minder effectief in vergelijking met andere diersoorten. Door de relatief zware bouw en de speklag treedt bovendien snel warmteaccumulatie op. Deze varkens ademen 4 tot 6 maal zo snel als varkens in rust in hun thermo neutrale zone.

Varkens van rond de 100 kilo beginnen zich al vanaf een omgevingstemperatuur van 20°C minder comfortabel te voelen. Hoe zwaarder het varken en hoe hoger de omgevingstemperatuur oploopt hoe meer ongerief de varkens ervaren.

Uit onderzoek (fig.3 van de Iowa State University, hieronder afgebeeld) is bekend vanaf wanneer hittestress gevaarlijk wordt bij varkens. Bij een relatieve vochtigheid tussen de 30 en 50 procent spreekt men reeds van een gevaarlijke situatie vanaf 28 respectievelijk 27 graden Celsius. Men spreekt van een noodsituatie bij 30,5 respectievelijk 31,5 graden Celsius.

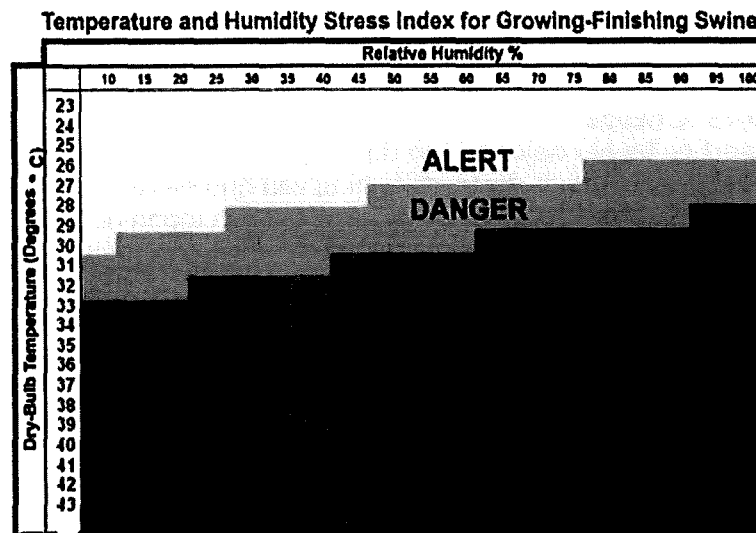

Figure 3 This chart for heat stress combines the effects of both temperature and relative humidity to provide classification as alert, danger and emergency zones for grower-finisher pigs.

Bovenstaande grafiek betreft varkens in rust. Voor varkens op transport zijn er veel meer stressfactoren (genoemd onder vraag 3). Daar zal hittestress dus eerder (bij lagere temperaturen) al op gaan treden.

3. pijn, verwondingen en ziektes,
door deze te voorkomen en wanneer ze toch optreden ze snel en adequaat te diagnosticeren en te behandelen.

Door hergroepering met als gevolg schermutselingen, door hittestress verdere onrust en meer bewegingen in de groep waardoor veel huidbeschadigingen ontstaan. Deze verwondingen zijn pijnlijk.

	<p>4. angst en chronische stress, <i>door een huisvesting en management te hanteren die angst en stress voorkomen, door een goede socialisatie om angst voor mensen in de toekomst te voorkomen.</i></p> <p>Er ontstaat angst door laden, hergroeperen en transport. Er was sprake van hittestress.</p> <p>5. en zijn daardoor zijn gevrijwaard van beperkingen in hun natuurlijk/normaal gedrag. <i>door het aanbieden van een huisvestingssysteem waarin het dier zijn soort specifieke behoeften (eten en drinken, bewegingsvrijheid, foerageergedrag, hygiëne /poetsgedrag, exploratiegedrag, contact met soortgenoten en dat de dieren overzicht hebben over de omgeving en dingen kunnen aan zien komen) kan vervullen.</i></p> <p>Het welzijn is ernstig benadeeld, omdat een varken dat in deze mate aan waarneembare hittestress lijdt en onder deze omstandigheden, op geen enkele manier in staat is zijn natuurlijk gedrag nog te kunnen uitoefenen.</p>
--	--

Vraag 5b	Is er hierdoor sprake van vermijdbaar lijden?
Antwoord:	<p>Ja. Het meeste lijden is vermijdbaar. De planning van de varkens door Vion is onvoldoende. Deze warme dagen waren in de week er voor al voorspeld: deze voorspelling klopte. Vion zou er voor moeten zorgen dat alle varkens, tenminste op voorspelde hete dagen, op tijd binnen op stal zijn, zonder wachttijden en kunnen rusten. Dat is niet gebeurd. De chauffeurs en varkensbedrijven zouden op voorspelde hete dagen geen varkens moeten/ willen vervoeren. Vanaf 25 °C hebben varkens last van te hoge temperaturen: tijdens het transport en bij het oplopen van de temperatuur ondervinden ze steeds meer ongerief en dus steeds meer aantasting van hun dierenwelzijn. Door dit hele proces toch gewoon door te laten lopen op voorspelde warme en hete dagen of dagdelen veroorzaakt men ernstig onnodig lijden.</p>

Vraag 6	Heeft de houder naar uw mening - gelet op de toestand waarin de dieren werden aangetroffen - de dieren de nodige verzorging onthouden?
Antwoord:	Ja. Door bij deze voorspelde hoge temperaturen toch varkens te gaan transporteren werd de nodige zorg onthouden.

Vraag 7	Is er contact geweest met eigen praktiserend dierenarts en/of externen? Toelichting
Antwoord:	<p>Er is mij door de inspecteurs van vervoer, die bij de controle aanwezig waren, uitgelegd dat er kennelijk een tekort aan stalcapaciteit is om het huidige slachttempo te behalen en te behouden. Dit wordt ondervangen door de laadcapaciteit van de vrachtwagens te benutten en die onder de overkapping te laten wachten. Het op vrachtwagens onderbrengen van varkens onder de overkapping is m.i. oorzaak van een onnodige verlenging van de reistijd van de aangeleverde varkens. Dit is niet toegestaan. De stalcapaciteit van Vion zal moeten worden uitgebreid om dit probleem op te lossen.</p>

Vraag 8	Welke andere (niet diergeneeskundige) maatregelen dienen genomen te worden om het benadeelde welzijn van de dieren op te heffen?
Antwoord:	De afspraak binnen de sector is dat er vanaf 27°C gemeten in De Bilt het hitteprotocol ingaat. Bij 35°C of hoger gemeten in De Bilt wordt transport

<p>gestopt.</p> <p>Allereerst moet worden gekeken naar de temperaturen ter plaatse. Die kunnen goed worden afgeleid van de meetstations van het KNMI in de buurt. Het verschil tussen De Bilt en Boxtel was om 16.00 uur 3 graden (30,5°C om 33,5°C). Dat kan bij cruciale temperaturen tegen de 35°C het verschil tussen leven en dood gaan tijdens transport betekenen en veroorzaakt in ieder geval een volkomen onacceptabele aantasting van het dierenwelzijn.</p> <p>Ten tweede moet het transport al bij veel lagere temperaturen worden gestaakt.</p> <p>Op deze dag werden varkens met ernstige hittestress aangetroffen. Dit komt omdat er veel factoren een rol spelen bij het optreden van hittestress waarvan de temperatuur (varkensstal, buiten, onder overkapping) een zeer belangrijke factor is. Zie ook vraag 3 hierboven.</p> <p>Een aangepaste beladingsgraad alleen zal hittestress niet kunnen voorkomen. Hittestress kan alleen worden voorkomen als alle factoren die een rol spelen bij het transport van varkens goed in ogenschouw worden genomen.</p> <p>Er is veel minder kans op het optreden van ernstige hittestress en dus aantasting van hun dierenwelzijn, als slachtvarkens vóór het heetst van de dag op voorspelde warme dagen (d.w.z. voordat de temperatuur ter plaatse boven de 25 graden Celsius komt) op de plek zijn waar ze moeten zijn, namelijk de stal van het slachthuis.</p>

Aldus naar waarheid opgemaakt:

Plaats en datum: Utrecht, 22 september 2020.

Handtekening:

Van:
Verzonden: dinsdag 13 oktober 2020 13:16
Aan:
Onderwerp: Geconstateerde hitte-stress bij aanvoer varkens door 15-09-2020
te Vion Boxtel

Geachte

Naar aanleiding van ons zojuist gevoerde telefoongesprek:

Bijgevoegd het vervoersdocument , behorende bij het bewuste transport, uitgevoerd door uw firma, naar Vion Boxtel op 15-09-2020.

Betreft hier varkens, vervoerd met de kentekens

Transport is om 17:10 te Boxtel gearriveerd , nog rondjes gereden en mocht om 17:35 het terrein op van Vion, dan staan ze doorgaans nog 45 minuten stil voordat ze mogen gaan lossen.

Tijdstip controle: 18:00 uur.

Door een dierenarts van de NVWA is hitte-stress geconstateerd bij een groot deel van de aangevoerde varkens van dit transport.

Het was die dag ongewoon warm voor de tijd van het jaar. U bent als transporteur verantwoordelijk voor het welzijn van de vervoerde varkens.

Temperaturen in Boxtel die dag van maximaal 34 graden.

Door de dierenarts van de NVWA wordt een veterinaire verklaring geschreven, deze veterinaire verklaring wordt gevoegd bij het op te maken rapport van bevindingen.

Op maandag 14-09-2020 hebben wij Vion ook bezocht in het kader van controles hittestress, dit in het bijzijn van

Wij hebben toen kenbaar gemaakt bij dat het dinsdag 15-09-2020 nog warmer zou worden en aangegeven dat, indien de planning deze dag niet zou worden aangepast, de kans groot zou zijn dat er bij aangevoerde transporten op 15-09-2020, gevallen van hitte-stress zouden voorkomen. Helaas heeft Vion hier niet op geanticipeerd.

Verder is geconstateerd is dat aan de bestuurderskant van de oplegger, de 3^e rij ventilatoren, daarvan de onderste ventilator, losgekoppeld was en daardoor niet in werking.

Het hitte-protocol was overigens deze dag in werking gesteld.

Aanvullend heb ik een aantal vragen voor u. Het beantwoorden van deze vragen is niet verplicht.

1. Wie is de opdrachtgever van het transport op 15-09-2020?
2. Indien dit een rechtspersoon is, wie is uw contactpersoon?
3. Hoe en op welk tijdstip was het transport gepland?
4. Is het transport uitgevoerd zoals gepland?
5. Wat zijn de afspraken(met Vion) over het wel of niet laden van varkens tijdens periodes van extreme hitte?
6. Zijn er maatregelen genomen om hitte-stress te voorkomen?
7. Zijn er specifieke opdrachten gegeven aan de chauffeur, zo ja welke maatregelen?
8. Zijn er nog zaken, die u wilt opmerken over het betreffende transport van dinsdag 15-09-2020

9. Wilt u verder nog iets aan uw verklaring toevoegen?

Verder vraag ik naar de personalia van een persoon van rechte te vertegenwoordigen;

Naam:

Voornamen:

Geb datum:

Woonadres en woongemeente:

die bevoegd is de firma in en buiten

Met vriendelijke groet,

Inspecteur (domeinspecialist)

Nederlandse Voedsel- en
Warenautoriteit
Ministerie van Economische Zaken

.....
Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
Directie Handhaven, Divisie Inspectie
Afdeling Dier, Team Vervoer Zuid
Veldmaarschalk Montgomerylaan 500 | 5623 LE | Eindhoven
Postbus 2168 | 5600 CD | Eindhoven

Vion
FOOD GROUP

Vervoersdocument Varkens/Zeugen

Paroef NWWA: [redacted] Wagen: [redacted]

Tussenspersoon: [redacted]
 Datum: 15-9-20 [redacted] Buitendier
 Naam leverancier: [redacted]
 Laadadres: [redacted]
 Plaats: [redacted]
 Rel. nr.: [redacted] IKB-gecertificeerd
 UBN: [redacted]

Apeldoorn 2770015 Nieuw 2200015
 Gronau 2275072 Oostboon 2210015
 Bontel 2270705 Lintzen 2210722
 Lintzen 2292685 Nieuwland 2200722
 [redacted]
 [redacted] 2292682

Good Farming B.V. 001
 Good Farming B.V. 002
 Zeugen 001/02/03/04/05

Als het bedrijf niet IKB-gecertificeerd is, dient het formulier 'Specifiek informatie Varkens' te worden ingevuld.

Nummering stalafdeling	Sexe Bo/Bel/G	Oormerk van	to/en met	Aantal	UBN Varkens vermelder	IKB Conform Wording	Is er andere bestedingsp.
[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	JA / NEE *	[redacted]
[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	JA / NEE *	[redacted]
[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	JA / NEE *	[redacted]
[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	JA / NEE *	[redacted]
[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	JA / NEE *	[redacted]

Geef wachttijd aflevering aan voor goede verpakking. Datal: [redacted]

Geef duidelijk aan welke varkens niet conceptueel zijn.

1. Is er een kalmeingsmiddel toegediend voor transport? JA / NEE *
2. Zijn de varkens **NUCHTER**? Aantal ure[n] [redacted] min. 10 uur en max. 12 uur voor laden. JA / NEE *
3. Is de gezondheidstoestand van de afgeleverde varkens goed? JA / NEE *
4. De dieren zijn geschikt voor transport. Bij gemerkt castrum: castrering Slachting & Weding. JA / NEE *
5. Onderstaande vragen zijn reeds beantwoord via Farmingnet Opgave. JA / NEE *
6. Zijn de varkens geboren en geboort in Nederland? JA / NEE *
7. Is er voldaan aan de aanpak van de aflevering met betrekking tot de aflevering van de varkens (bijv. IKB)? JA / NEE *
8. Zijn de varkens geschikt voor transport? JA / NEE *

De varkens zijn geschikt voor transport met uitzondering van onderstaand vermeld:

Wachttijd (min)	Wachttijd (uur)	Wachttijd (min)
[redacted]	[redacted]	[redacted]

Kontakten: [redacted]
 Contacten aanhangen: [redacted]
 Wachte [redacted] uren [redacted] min.
 Handtekening chauffeur: [redacted]

datum	aankomst	eind lossen	vertrek
15/9	uur min	uur min	uur min

Dieren gelast conform instructies van Vion? JA / NEE *
 Zijn overige varkens akkoord voor concepten? JA / NEE *
 Aanvoersdocument akkoord? JA / NEE *

Handtekening ontvanger slachterij: [redacted]

13-400-790

Roos Slachterij Geel Transport Blauw Vleesvarkenshouder

...Vion Farming als onderdeel van Vion Food Group

Vion Farming B.V. is onderdeel van Vion Food Group. De medewerkers van Vion Farming zijn kundig in de ondersteuning van het algemene bedrijfsmanagement tot aan optimaliseren van diergezondheid.

Vion Farming is verantwoordelijk voor de aanvoer van vleesvarkens en zeugen van het boerenerf naar de verschillende slachterijen van Vion in Nederland. Daarnaast werkt Vion Farming ook samen met professionele, onafhankelijke tussenpersonen. Beiden hebben regelmatig contact met de varkenshouder. Ze inventariseren de dierstromen en maken de planning voor het transport van de opgegeven dieren. Dat gebeurt in nauw overleg met de Centrale Planning in Boxtel.

Vion Farming bemiddelt ook tussen de vermeerderaar en de varkenshouder. Daarvoor werkt Vion Farming met een eigen buitendienst die precies weten aan welke biggen de varkenshouders behoefte hebben. Een sterk en uniform koppel biggen is voor de varkenshouderij het vertrekpunt voor optimale resultaten. Daarnaast biedt Vion Farming het informatie-managementsysteem FarmingNet om je continu van dienst te zijn en te kunnen ondersteunen in het optimaliseren van het saldo.

Van:
Aan:
Onderwerp: RE: 15-09-2020 (hitte)
Datum: dinsdag 17 november 2020 14:32:57
Bijlagen: [image001.png](#)

Dag

Ben bezig het rapport op te maken.
Daar krijgt Vion uiteindelijk bericht van en kun je het opvragen/bezwaar maken.
De vraag nu is of Vion in deze iets wil verklaren, wat ik kan opnemen in het rapport.
Is niet verplicht, daar is men uiteraard vrij in, laat je weten of Vion iets wil/gaat verklaren?

Gr

Van:
Verzonden: dinsdag 17 november 2020 14:29
Aan:
Onderwerp: RE: 15-09-2020 (hitte)

Dag

Bedankt voor je bericht. Heb jij voor mij ook het gehele rapport? Of moet ik daarvoor de officiële post voor afwachten?
We houden contact.

Groet,

Van:
Verzonden: maandag 16 november 2020 15:46
Aan:
Onderwerp: FW: 15-09-2020 (hitte)

Beste

Ik maak met betrekking tot 15 september 2020, tegen Vion Farming , een Rapport van Bevindingen op inzake;

Het laten vervoeren van transporten van vleesvarkens, bij temperaturen van circa 34 °C waarbij deze dieren onnodig lijdend werd berokkend.

Het niet naar behoren in stand houden van het welzijn van de dieren.

Het als organisator onvoldoende zorgdragen dat voor elk transport het welzijn van de dieren niet in het gedrang komt door onvoldoende coördinatie van de verschillende onderdelen van het transport.

Het als organisator van deze transporten onvoldoende rekening houden met de weersomstandigheden.

Indien Vion Farming een verklaring wil afleggen, dan kan dat natuurlijk.

Dan maken we een afspraak.

Een op schrift gestelde verklaring van Vion Farming, gestuurd per mail kan ook.

Hoor ik van je?

Met vriendelijke groet,

Inspecteur (domeinspecialist dier)

.....
Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit

Directie Handhaven, Divisie Inspectie

Afdeling Dier, Team Vervoer Zuid

Veldmaarschalk Montgomerylaan 500 | 5623 LE | Eindhoven

Postbus 2168 | 5600 CD | Eindhoven

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

The contents and any attachments of this electronic mail message is confidential and may be privileged and intended only for the named addressees. Dissemination, forwarding, publication, copying or other use of the message or attachments by any unauthorised person is strictly prohibited. If you are not the intended recipient of this e-mail, please delete this message and any attachments and notify the sender immediately.

Internet e-mails are not necessarily secure. Vion Food Group does not accept responsibility for changes made to this message after it was sent. No liability is accepted for any harm that may be caused to your systems or data by this e-mail. It is the recipient's responsibility to scan this e-mail and any attachments for computer viruses.

Vion Food Group accepts no liability for personal emails.

Vion Food Group may monitor e-mails for compliance and other purposes.

Please keep in mind our natural resources. Don't print this email if it is not necessary.